

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,

2004. december 14.,

kedd

190. szám

Ára: 966,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

27/2004. (XII. 14.) FMM-ICSSZEM-PM e. r.	A megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM-PM együttes rendelet módosításáról	14486
130/2004. (XII. 14.) GKM r.	A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 30/1995. (VII. 25.) IKM rendelet módosításáról	14501
131/2004. (XII. 14.) GKM r.	A Vas- és Fémipari Szerelési Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 31/1995. (VII. 25.) IKM rendelet módosításáról	14501
132/2004. (XII. 14.) GKM r.	A földgáz árszabályozásának kereteiről szóló 69/2003. (X. 28.) GKM rendelet módosításáról	14503
133/2004. (XII. 14.) GKM r.	Az Energiagazdálkodási céllelőirányzatba történő befizetésekkel kapcsolatban elismert költségekről és befizetésekről	14503
132/2004. (XII. 14.) OGY h.	A délvidéki magyarokkal szemben a kollektív bűnösség elve alapján elkövetett véres cselekmények 60. évfordulóján	14505
56/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14505
57/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14511
58/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14517
59/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14523
60/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14525
61/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14527
62/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14530
63/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14533
64/2004. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14536
167/2004. (XII. 14.) KE h.	Közigazgatási államtitkár kinevezéséről	14538
87/2004. (XII. 14.) ME h.	A Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnökének felmentéséről	14538
88/2004. (XII. 14.) ME h.	A Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnökének kinevezéséről	14538
89/2004. (XII. 14.) ME h.	Helyettes államtitkári juttatások biztosításáról	14538
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	14539

FELHÍVJUK

tisztelt előfizetőink figyelmét

a Magyar Közlöny utolsó oldalán közzétett 2005. évi előfizetési árakra.

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter, valamint a pénzügyminiszter
27/2004. (XII. 14.) FMM–ICSSZEM–PM együttes rendelete

a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet módosításáról

A megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról a következőket rendeljük el:

1. §

Az R. 14. §-a (4) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Továbbá, ha az (1) bekezdés *b)* pontjában megjelölt dolgozó számára kedvezőbb, az igény éves felülvizsgálatkor korábbi átlagkeresete helyett a munkáltatónál azonos munkakörű, szakképzettségű és gyakorlati idővel rendelkező dolgozók megelőző évben kimutatott átlagkeresetét kell figyelembe venni.”

2. §

Az R. 18. §-ának (5)–(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A megváltozott munkaképességű dolgozó részére a kiegészítést a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságai állapítják meg és folyósítják.

(6) Az igény érvényesítésére, éves felülvizsgálatára az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit, a jogalap nélkül felvett kiegészítés visszafizetésére, megtérítésére a családok támo-

gatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 41–43. §-ait kell megfelelően alkalmazni.”

3. §

(1) Az R. 27/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A dotáció vetítési alapja

a) a kijelölt célszervezet esetén a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma,

b) az *a)* pontba nem tartozó gazdálkodó szervezet esetén a (2) bekezdésben meghatározott mértéken felül foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma, és ötvenháromezer forint szorzata alapján – az (5)–(8) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – számított összeg. Ha az *a)*–*b)* pontban meghatározott megváltozott munkaképességű dolgozók részére ténylegesen kifizetett bruttó havi munkabér egy főre jutó átlaga nem éri el az ötvenháromezer forintot, a dotáció alapján számításakor ez utóbbi összeget kell figyelembe venni.”

(2) Az R. 27/A. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A gazdálkodó szervezetet a 27/A–27/G. §-okban foglaltak alapján számított összegű dotációt igényelhet, feltéve, ha az nem haladja meg a tárgyévvel megelőző második év december hónapra igényelt dotáció tizenkétszeresét (éves folyósítási korlát összege). Ha a gazdálkodó szervezet

a) a tárgyévvel megelőző évben igényelt első alkalommal dotációt, illetőleg kijelölt célszervezetként dotációt, a tárgyévben igényelhető dotáció összege nem haladhatja meg az első igénylés, illetőleg a célszervezeti kijelölést követő első igénylés összegének tizenkétszeresét,

b) a tárgyévben igényel első alkalommal dotációt, illetőleg célszervezetként dotációt, a dotáció éves összege nem haladhatja meg az első igénylés, illetőleg a célszervezeti kijelölést követő első igénylés összegének és a tárgyévben hátralévő hónapok számának szorzatát.”

(3) Az R. 27/A. §-a (6) bekezdésének *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(6) Az átlagos statisztikai állományi létszámban nem vehetők figyelembe]

„*a)* azok a dolgozók, akik foglalkoztatása a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 106. §-a szerinti kirendelés, valamint az Mt. 150. §-ának (1) bekezdése alapján más munkáltatónál történő átmeneti munkavégzés, továbbá az Mt. 193/C. §-ának *a)* pontjában meghatározott munkaerő-kölcsönzés keretében történik,”

(4) Az R. 27/A. §-a (7) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az átlagos statisztikai állományi létszám számításakor korrigáltan kell számba venni a rokkantsági nyugdíjban, a baleseti rokkantsági nyugdíjban, a rokkantsági járadékban, az átmeneti járadékban, a rendszeres szociális járadékban, valamint a bányászok egészségkárosodási járadékában részesülő dolgozók létszámát a következők szerint:)

„*b)* bedolgozó esetén – legfeljebb egyszeres szorzó alkalmazásával – a dolgozó havi munkabére és”

(5) Az R. 27/A. §-ának (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(12) Ha a dotáció 27/A–27/G. §-okban foglaltak alapján számított tárgyhavi összege meghaladja a (4) bekezdésben meghatározott éves folyósítási korlát összegének egytizenkettő részét, az igényelhető dotáció

a) a tárgyév első negyedévében legfeljebb 20%-kal,

b) a tárgyév első hat hónapjában – az *a)* pont alapján igényelt összeg beszámításával együttesen – legfeljebb 10%-kal,

c) a tárgyév első kilenc hónapjában – a *b)* pont alapján igényelt összegek beszámításával – legfeljebb 5%-kal haladhatja meg az éves folyósítási korlát összegének időarányos részét azzal, hogy az *a)–c)* pontokban foglaltak figyelembevételével, valamint a negyedik negyedévben igényelt dotáció együttes összege az éves folyósítási korlát összegét nem lépheti túl.”

4. §

Az R. 27/B. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A gazdálkodó szervezet által a tárgyhónapban igényelhető dotáció összege a 27/A. § (3) bekezdésében meghatározott vetítési alap és az (1) bekezdés szerinti dotációs mérték szorzata, a 27/A. § (4) és (12) bekezdésében, valamint a 27/G. §-ban foglalt korlátok figyelembevételével.”

5. §

Az R. 27/C. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szociális foglalkoztató által a tárgyhónapban igényelhető dotáció összege a 27/A. § (3) bekezdésében meghatározott vetítési alap és az (1) bekezdés szerinti dotációs mérték szorzata, a 27/A. § (4) és (12) bekezdésében, valamint a 27/G. §-ban foglalt korlátok figyelembevételével.”

6. §

(1) Az R. 27/D. §-ának (15) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(15) A kijelölt célszervezet által a tárgyhónapban igényelhető dotáció összege a 27/A. § (3) bekezdésében meghatározott vetítési alap és a (9)–(13) bekezdés szerinti dotációs mérték szorzata, a 27/A. § (4) és (12) bekezdésében, valamint a 27/E. § (1) és (5) bekezdésében foglalt korlátok figyelembevételével.”

(2) Az R. 27/D. §-ának (16) bekezdése a következő *c)* ponttal egészül ki:

„*c)* a *b)* pontban meghatározott központi telephely év közben történt megszűnése esetén központi telephelynek az tekinthető, ahol a megszűnés időpontjában a legtöbb a foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma.”

7. §

(1) Az R. 27/E. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A tárgyévben összesen legfeljebb olyan összegű dotáció igényelhető, amely mellett a nettó árbevétel-arányos, adózás előtti eredmény a 6%-ot nem haladja meg. A számítások során a nettó árbevétel egyszeres összegét az (1)–(4) bekezdésben foglaltak szerint kell korrigálni.”

(2) Az R. 27/E. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Ha a gazdálkodó szervezet az (1) és (5) bekezdésben meghatározott korlátokat túllépi, visszafizetési kötelezettségét a tárgyévre vonatkozó utolsó dotáció igénylés hónapjában önellenőrzéssel teljesítheti.”

8. §

Az R. 3. számú melléklete helyébe az e rendelet *melléklete* lép.

9. §

(1) Ez a rendelet 2005. január 1-jén lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az R. 16. §-a, 27/A. §-a (5) bekezdésének második mondata, a 27/D. §-a (17) bekezdésének második mondata, 27/D. §-ának (18) bekezdése, 27/F. §-a,

b) a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet módosításáról szóló 4/2003. (III. 24.) FMM–ESZCSM–PM együttes rendelet 8. §-ának (1) bekezdése, 8. §-a (3) bekezdésének *b)* pontja, a 8. §-a (6) bekezdésének felvezető rendelkezéséből „a következő új (12) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg” szövegrész, valamint a felvezető szöveggel egyidejűleg beiktatott (12) bekezdés,

c) a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet módosításáról szóló 49/1996. (XII. 27.) NM–PM együttes rendelet 6. §-a,

d) a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet módosításáról szóló 7/2004. (III. 26.) FMM–ESZCSM–PM együttes rendelet 2. §-ának utolsó mondatából a „valamint az R. 27/F. §-a alapján a hatálybalépést követően benyújtott kérelmekre vonatkozóan” szövegrész.

(3) Az e rendelet hatálybalépését megelőzően az R. 27/A. §-a (5) bekezdésének második mondata, valamint a 27/F. §-a alapján benyújtott kérelmeket a benyújtás időpontjában hatályos jogszabályok szerint kell elbírálni.

Csizmár Gábor s. k.,

foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

Dr. Göncz Kinga s. k.,

ifjúsági, családügyi, szociális
és esélyegyenlőségi miniszter

Dr. Draskovics Tibor s. k.,

pénzügyminiszter

Melléklet a 27/2004. (XII. 14.) FMM–ICSSZEM–PM együttes rendelethez

[3. számú melléklet a 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelethez]

I. ADATLAP

gazdálkodó szervezetek részére a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását segítő támogatás (dotáció) igényléséhez

(a szociális foglalkoztatók és a kijelölt célszervezetek kivételével)

A gazdálkodó szervezet – a szociális foglalkoztató és a kijelölt célszervezet kivételével – a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók után járó dotáció igényléséhez a 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 27/A. § (10) bekezdésében előírt adatszolgáltatást az alábbiak szerint köteles teljesíteni:

Az azonosító adatokat pontosan kell kitölteni és az adatlapot aláírással kell hitelesíteni. A kitöltött adatlapot a területileg illetékes első fokú állami adóhatósághoz benyújtandó támogatás-igénylőlaphoz (11. számú bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatások igénylésére) kell mellékelni.

Azonosító adatok

Az adózó neve:

Az adózó székhelye:

Az adózó adóazonosító száma:

1. számú táblázat

A dotáció kiszámítása, illetve az ehhez szükséges adatok

Sorszám	Megnevezés év hónap	Rövidítés	
1.	A foglalkoztatottak tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	Lt	
2.	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	Lm	
3.	A megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi aránya a foglalkoztatottak teljes létszámához viszonyítva ($Q=Lm/Lt$) (%)	Q	
4.	A dotáció kulcsa (%)	K	
5.	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók ténylegesen kifizetett tárgyhavi bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga (Ft/fő/hó)	B	
6.	A számított dotáció ($Dsz=\{Lm-(Lt*0,05)\}*K*B/100$) (ezer Ft)	Dsz	
7.	A folyósítható dotáció korlátja {R. 27/A. § (4)} (ezer Ft)		
a)	vagy a tárgyévet megelőző második év december havi dotáció összege (ezer Ft)	Dk1	
b)	vagy, ha az előző időpontban nem volt igénylés, akkor az azt követő első igényléskor (..... év hónap) kapott dotáció összege (ezer Ft)	Dk2	
8.	Az igényelt dotáció a 7. pontban foglalt korlát és a túllépési korlát – R. 27/A. § (12) – figyelembevételével (ezer Ft)	Di	
9.	Túllépés a dotáció 7. pontban meghatározott korlátjához viszonyítva ($Dt=Di-Dk$) (ezer Ft)	Dt	

2. számú táblázat

A ténylegesen igénybe vett dotáció és túllépés összesített kimutatása

Sorszám	Megnevezésév	Az igénybe vett dotáció, illetve túllépés (ezer Ft)
1.	január	
2.	február	
3.	március	
4.	1–3 hónap összesen	
5.	a dotáció 1–3 havi korlátja (3*Dk)	
6.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=4–5) maximum: 3*Dk*0,2	
7.	április	
8.	május	
9.	június	
10.	1–6 hónap összesen	
11.	a dotáció 1–6 havi korlátja (6*Dk)	
12.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=10–11) maximum: 6*Dk*0,1	
13.	július	
14.	augusztus	
15.	szeptember	
16.	1–9 hónap összesen	
17.	a dotáció 1–9 havi korlátja (9*Dk)	
18.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=16–17) maximum: 9*Dk*0,05	
19.	október	
20.	november	
21.	december	
22.	a folyósítható dotáció éves korlátja (12*Dk)	
23.	a ténylegesen kiutalt dotáció 1–12 hónapra összesen (max. 12*Dk)	

Tájékoztató jellegű adatok:*

Éves nettó árbevétel (ezer Ft)	
Éves adózás előtti eredmény (ezer Ft)	

* Ezeket az adatokat csak év végén és abban az esetben kell kitölteni, ha a megváltozott munkaképességűek aránya eléri vagy meghaladja a 40%-ot.

2.....

P. H.

.....
aláírás

Kitöltési útmutató az I. adatlaphoz

Útmutató az 1. számú táblázat kitöltéséhez:

A számított dotáció (Dsz) összegét az alábbi képlet segítségével kell kiszámítani:

$$Dsz = \{Lm - (Lt * 0,05)\} * K * B / 100$$

ahol:

- Dsz – egyenlő a tárgyhónapra számított dotáció összegével, amit a táblázat 6. sorába kell beírni, ezer forintban, a kerekítés általános szabályai szerint;
- Lt – egyenlő az összes foglalkoztatott átlagos statisztikai állományi létszámával, amit az R. 27/A. § (5)–(8) bekezdései szerint kell meghatározni egy tizedesjegy pontossággal, a kerekítés általános szabályai szerint. Ezt a létszámadatot a táblázat 1. sorába kell beírni. 20 fő alatt dotáció nem igényelhető;
- Lm – egyenlő az összes foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személy korrigált átlagos statisztikai állományi létszámával [R. 27/A. § (5)–(8) bekezdései alapján, egy tizedesjegy pontossággal, a kerekítés általános szabályai szerint], ami a táblázat 2. sorába kerül. Ezt a létszámadatot a fenti képlet szerint csökkenteni kell a teljes létszám 5%-ával (a megváltozott munkaképességű személyek kötelező foglalkoztatási szintjével), mert csak az e fölötti foglalkoztattak után jár dotáció;
- K – egyenlő a dotációs kulccsal. A dotációs kulcs (K) mértéke függ a megváltozott munkaképességű személyek – összes foglalkoztatottakhoz viszonyított – arányától ($Q = Lm/Lt$). Amennyiben ez az arány 5% vagy ez alatti, dotáció nem igényelhető. Az arányszám (Q) a táblázat 3. sorába kerül.

A dotációs kulcs az alábbi táblázat szerint állapítható meg:

Q	K (%)
5%–10% alatt	45
10%-tól 40% alatt	55
40%-tól 60% alatt	100
60% és fölött	135

A kiszámított foglalkoztatási arány függvényében megállapított dotációs kulcsot kell a táblázat 4. sorába írni, illetve ezzel kell a dotáció kiszámítását elvégezni.

- B – egyenlő a dotáció kiszámításánál figyelembe vehető bérrel, amely maximálisan 53 000 forint. Amennyiben a gazdálkodó szervezet által foglalkoztatott összes megváltozott munkaképességű dolgozó tényleges tárgyhavi bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga nem éri el az 53 000 forintot, akkor ez utóbbi összeggel kell a dotációt kiszámítani. Ezt az adatot a táblázat 5. sorában kell feltüntetni.

A táblázat 7. sora tartalmazza a dotáció folyósításánál figyelembe veendő havi korlátot, amit a gazdálkodó szervezet az ismert tényadatok birtokában büntetőjogi felelőssége mellett köteles feltüntetni. A dotáció korlátja vagy a tárgyévét megelőző második év december havi dotáció (Dk1), vagy ha akkor nem volt igénylés (esetleg a szervezet még nem is létezett), akkor az azt követő időszakban első alkalommal igényelt és kapott dotáció összegét (Dk2) kell megadni az igénybevétel időpontjának megjelölésével együtt [R. 27/A. § (4) bekezdése szerint].

A táblázat 8. sorában kell megadni a tárgyhónapban ténylegesen igényelt dotáció összegét, ezer forintban, a kerekítés általános szabályai szerint.

Az igényelhető dotáció megegyezik a számított dotációval (a táblázat 6. sorában feltüntetett összeggel) abban az esetben, ha az alacsonyabb mint a 7. pontban megadott korlát. Amennyiben a számított dotáció meghaladja a 7. pontban megjelölt korlátot, akkor az igényelhető dotáció a következő túllépési szabályok szerint – R. 27/A. § (12) – határozható meg.

A megengedett túllépés negyedévenként van meghatározva: az első negyedévben a folyósítható dotáció időarányos részének 20%-a, az első hat hónapban a folyósítható dotáció időarányos részének 10%-a, és az első 9 hónapban a folyósítható dotáció időarányos részének 5%-a. A túllépést tehát fokozatosan vissza kell szorítani, hogy az év végén már nulla csökkenjen. Az hogy egy-egy negyedéven belül milyen ütemezésben lehet a túllépést igényelni, az a gazdálkodó szervezet felelőssége. Ha úgy dönt, hogy például januárban igénybe veszi az első negyedévi korlát teljes összegét [a folyósítható dotáció havi korlátja (Dk1 v. Dk2) háromszorosának 20%-át], megteheti, de akkor a következő hónapokban már nem lehet túllépése. A túllépés mértékét a táblázat 9. sorában kell feltüntetni.

Útmutató a 2. számú táblázathoz:

A túllépési korlát miatt a ténylegesen igénybe vett dotációt és a túllépés mértékét folyamatosan figyelemmel kell kísérni a 2. számú táblázat adatainak pontos kitöltésével. A 2. számú táblázatot a tárgyhavi és korábbi igénylések 1. számú táblázatában feltüntetett adatok, korlátok figyelembevételével kell kitölteni.

Figyelem! Amennyiben a gazdálkodó szervezet a tárgyévben igényel első alkalommal dotációt, a dotáció korlátjára az R. 27/A. § (4) bekezdésének *b)* pontja vonatkozik.

Tájékoztató jellegű adatok:

A tájékoztató jellegű adatokat csak év végén és abban az esetben kell kitölteni, ha a gazdálkodó szervezetnél a megváltozott munkaképességű dolgozók aránya – a foglalkoztatottak tárgyévi átlagos statisztikai állományi létszámához viszonyítva – eléri vagy meghaladja a 40%-ot. Ebben az esetben ugyanis az igényelhető éves dotációra további korlátok (árbevételi korlát, nyereségkorlát) is vonatkoznak: az R. 27/G. §-ban és az R. 27/E. § (1) és (5) bekezdésben foglaltak szerint. Ez utóbbi esetben a dotáció tárgyévi utolsó igénylésénél az adatlapon tájékoztató jelleggel fel kell tüntetni – az előzetes adatok alapján – a korrigált nettó árbevételt [az árbevételt a 27/E. § (1)–(4) bekezdések szerint, de egyszeres szorzóval kell meghatározni] és az adózás előtti eredményt is.

Köszönjük pontos, megbízható adatszolgáltatását, ami nélkülözhetetlen a dotáció zökkenőmentes folyósításához.

II. ADATLAP

szociális foglalkoztatók részére a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását segítő támogatás (dotáció) igényléséhez

A szociális foglalkoztató a megváltozott munkaképességű dolgozók után járó dotáció igényléséhez a 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 27/A. § (10) bekezdésében előírt adatszolgáltatást az alábbiak szerint köteles teljesíteni:

Az azonosító adatokat pontosan kell kitölteni, és az adatlapot aláírással kell hitelesíteni. A kitöltött adatlapot a területileg illetékes első fokú állami adóhatósághoz benyújtandó támogatás-igénylőlaphoz (11. számú bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatások igénylésére) kell mellékelni.

Azonosító adatok

Az adózó neve:

Az adózó székhelye:

Az adózó adóazonosító száma:

*1. számú táblázat**A dotáció kiszámítása, illetve az ehhez szükséges adatok*

Sorszám	Megnevezés év hónap	Rövidítés	
1.	A foglalkoztatottak tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	Lt	
2.	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	Lm	
3.	A megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi aránya a foglalkoztatottak teljes létszámához viszonyítva (%) ($Q=Lm/Lt$)	Q	
4.	A dotáció kulcsa (%)	K	
5.	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók ténylegesen kifizetett tárgyhavi bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga (Ft/fő/hó)	B	
6.	A számított dotáció $\{Dsz=\{Lm-(Lt*0,05)\}*K*B/100\}$ (ezer Ft)	Dsz	
7.	A folyósítható dotáció korlátja {R. 27/A. § (4)} (ezer Ft)		
a)	vagy a tárgyévet megelőző második év december havi dotáció összege (ezer Ft)	Dk1	
b)	vagy, ha az előző időpontban nem volt igénylés, akkor az azt követő első igényléskor (..... év hónap) kapott dotáció összege (ezer Ft)	Dk2	
8.	Az igényelt dotáció a 7. pontban foglalt korlát és a túllépési korlát – R. 27/A. § (12) – figyelembevételével (ezer Ft)	Di	
9.	Túllépés a dotáció 7. pontban meghatározott korlátjához viszonyítva ($Dt=Di-Dk$) (ezer Ft)	Dt	

2. számú táblázat

A ténylegesen igénybe vett dotáció és túllépés összesített kimutatása

Sorszám	Megnevezés év	Az igénybe vett dotáció, illetve túllépés (ezer Ft)
1.	Január	
2.	Február	
3.	Március	
4.	1–3 hónap összesen	
5.	a dotáció 1–3 havi korlátja (3*Dk)	
6.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=4–5) maximum: 3*Dk*0,2	
7.	Április	
8.	Május	
9.	Június	
10.	1–6 hónap összesen	
11.	a dotáció 1–6 havi korlátja (6*Dk)	
12.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=10–11) maximum: 6*Dk*0,1	
13.	július	
14.	augusztus	
15.	szeptember	
16.	1–9 hónap összesen	
17.	a dotáció 1–9 havi korlátja (9*Dk)	
18.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=16–17) maximum: 9*Dk*0,05	
19.	október	
20.	november	
21.	december	
22.	a folyósítható dotáció éves korlátja (12*Dk)	
23.	a ténylegesen kiutalt dotáció 1–12 hónapra összesen (max.12*Dk)	

Tájékoztató jellegű adatok:*

Éves nettó árbevétel (ezer Ft)	
Éves adózás előtti eredmény (ezer Ft)	

* Ezeket az adatokat csak év végén és abban az esetben kell kitölteni, ha a megváltozott munkaképességűek aránya eléri vagy meghaladja a 40%-ot.

2.....

P. H.

.....
aláírás

Kitöltési útmutató a II. adatlaphoz

Útmutató az 1. számú táblázat kitöltéséhez:

A számított dotáció (Dsz) összegét az alábbi képlet segítségével kell kiszámítani:

$$Dsz = \{Lm - (Lt * 0,05)\} * K * B / 100$$

ahol:

- Dsz – egyenlő a tárgyhónapra számított dotáció összegével, amit a táblázat 6. sorába kell beírni, ezer forintban, a kerekítés általános szabályai szerint;
- Lt – egyenlő az összes foglalkoztatott átlagos statisztikai állományi létszámával, amit az R. 27/A. § (5)–(8) bekezdései szerint kell meghatározni egy tizedesjegy pontossággal, a kerekítés általános szabályai szerint. Ezt a létszámadatot a táblázat 1. sorába kell beírni. 20 fő alatt dotáció nem igényelhető;
- Lm – egyenlő az összes foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személy korrigált átlagos statisztikai állományi létszámával [R. 27/A. § (5)–(8) bekezdései alapján, egy tizedesjegy pontossággal, a kerekítés általános szabályai szerint], amit a táblázat 2. sorába kerül. Ezt a létszámadatot a fenti képlet szerint csökkenteni kell a teljes létszám 5%-ával (a megváltozott munkaképességű személyek kötelező foglalkoztatási szintjével), mert csak az e fölötti foglalkoztattak után jár dotáció;
- K – egyenlő a dotációs kulccsal. A dotációs kulcs (K) mértéke függ a megváltozott munkaképességű személyek – összes foglalkoztatottakhoz viszonyított – arányától ($Q = Lm/Lt$). Amennyiben ez az arány 5% vagy ez alatti, dotáció nem igényelhető. Az arányszám (Q) a táblázat 3. sorába kerül.
A dotációs kulcs az alábbi táblázat szerint állapítható meg:

Q	K (%)
5%–20% alatt	50
20%-tól 40% alatt	75
40%-tól 60% alatt	100
60% és fölött	135

A kiszámított foglalkoztatási arány függvényében megállapított dotációs kulcsot kell a táblázat 4. sorába írni, illetve ezzel kell a dotáció kiszámítását elvégezni.

- B – egyenlő a dotáció kiszámításánál figyelembe vehető bérrel, amely maximálisan 53 000 forint. Amennyiben a gazdálkodó szervezet által foglalkoztatott összes megváltozott munkaképességű dolgozó tényleges tárgyhavi bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga nem éri el az 53 000 forintot, akkor ez utóbbi összeggel kell a dotációt kiszámítani. Ezt az adatot a táblázat 5. sorában kell feltüntetni.

A táblázat 7. sora tartalmazza a dotáció folyósításánál figyelembe veendő havi korlátot, amit a gazdálkodó szervezet az ismert tényadatok birtokában büntetőjogi felelőssége mellett köteles feltüntetni. A dotáció korlátja vagy a tárgyévvel megelőző második év december havi dotáció (Dk1), vagy ha akkor nem volt igénylés (esetleg a szervezet még nem is létezett), akkor az azt követő időszakban első alkalommal igényelt és kapott dotáció összegét (Dk2) kell megadni az igénybevétel időpontjának megjelölésével együtt [R. 27/A. § (4) bekezdése szerint].

A táblázat 8. sorában kell megadni a tárgyhónapban ténylegesen igényelt dotáció összegét, ezer forintban, a kerekítés általános szabályai szerint.

Az igényelhető dotáció megegyezik a számított dotációval (a táblázat 6. sorában feltüntetett összeggel) abban az esetben, ha az alacsonyabb mint a 7. pontban megadott korlát. Amennyiben a számított dotáció meghaladja a 7. pontban megjelölt korlátot, akkor az igényelhető dotáció a következő túllépési szabályok szerint – R. 27/A. § (12) – határozható meg.

A megengedett túllépés negyedévenként van meghatározva: az első negyedévben a folyósítható dotáció időarányos részének 20%-a, az első hat hónapban a folyósítható dotáció időarányos részének 10%-a, és az első 9 hónapban a folyósítható dotáció időarányos részének 5%-a. A túllépést tehát fokozatosan vissza kell szorítani, hogy az év végén már nulla csökkenjen. Az hogy egy-egy negyedéven belül milyen ütemezésben lehet a túllépést igényelni, az a gazdálkodó szervezet felelőssége. Ha úgy dönt, hogy például januárban igénybe veszi az első negyedévi korlát teljes összegét [a folyósítható dotáció havi korlátja (Dk1 v. Dk2) háromszorosának 20%-át], megteheti, de akkor a következő hónapokban már nem lehet túllépése. A túllépés mértékét a táblázat 9. sorában kell feltüntetni.

Útmutató a 2. számú táblázathoz:

A túllépési korlát miatt a ténylegesen igénybe vett dotációt és a túllépés mértékét folyamatosan figyelemmel kell kísérni a 2. számú táblázat adatainak pontos kitöltésével. A 2. számú táblázatot a tárgyhavi és korábbi igénylések 1. számú táblázatában feltüntetett adatok, korlátok figyelembevételével kell kitölteni.

Figyelem! Amennyiben a gazdálkodó szervezet a tárgyévben igényel első alkalommal dotációt, a dotáció korlátjára az R. 27/A. § (4) bekezdésének b) pontja vonatkozik.

Tájékoztató jellegű adatok:

A tájékoztató jellegű adatokat csak év végén és abban az esetben kell kitölteni, ha a szociális foglalkoztatónál a megváltozott munkaképességű dolgozók aránya – a foglalkoztatottak tárgyévi átlagos statisztikai állományi létszámához viszonyítva – eléri vagy meghaladja a 40%-ot. Ebben az esetben ugyanis az igényelhető éves dotációra további korlátok (árbevételi korlát, nyereségkorlát) is vonatkoznak: az R. 27/G. §-ban és az R. 27/E. § (1) és (5) bekezdésben foglaltak szerint. Ez utóbbi esetben a dotáció tárgyévi utolsó igénylésénél az adatlapon tájékoztató jelleggel fel kell tüntetni – az előzetes adatok alapján – a korrigált nettó árbevételt [az árbevételt a 27/E. § (1)–(4) bekezdések szerint, de egyszeres szorzóval kell meghatározni] és az adózás előtti eredményt is.

Köszönjük pontos, megbízható adatszolgáltatását, ami nélkülözhetetlen a dotáció zökkenőmentes folyósításához.

III. ADATLAP

kijelölt célszervezetek részére a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását segítő támogatás (dotáció) igényléséhez

A kijelölt célszervezet a dotáció igényléséhez a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (VI. 29.) EüM–PM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 27/A. § (10) bekezdésében előírt adatszolgáltatást az alábbiak szerint köteles teljesíteni:

Az azonosító adatokat pontosan kell kitölteni, és az adatlapot aláírással kell hitelesíteni. A kitöltött adatlapot a területileg illetékes első fokú állami adóhatósághoz benyújtandó támogatás-igénylőlaphoz (11. számú bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatások igényléséről) kell mellékelni.

Azonosító adatok

Az adózó neve:

Az adózó székhelye:

Az adózó adóazonosító száma:

A célszervezeti kijelölés időpontja:

*1. számú táblázat**A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók aránya*

Megnevezés		Tárgyhónap	Tárgyhónapot megelőző hónap	Tárgyhónapot megelőző 2. hónap	A három hónap átlaga
1.	A foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma (Lt) (fő)				
2.	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók átlagos statisztikai állományi létszáma (Lm) (fő)				
3.	A megváltozott munkaképességű dolgozók aránya ($Q=Lm/Lt$) (%)				

*2. számú táblázat**A számított dotáció meghatározása, illetve az ehhez szükséges adatok*

Dotációs kulcs (K)	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma (fő) (Lm)	Tárgyhavi dotáció (ezer Ft) { $Dsz=(Lm*B*K)/100$ }
I. kategória		
135%		
155%		
175%		
II. kategória		
150%		
170%		
190%		

Dotációs kulcs (K)	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi átlagos statisztikai állományi létszáma (fő) (Lm)	Tárgyhavi dotáció (ezer Ft) {Dsz=(Lm*B*K)/100}
III. kategória		
225%		
245%		
265%		
IV. kategória		
320%		
340%		
360%		
Összesen (Dsz):		

3. számú táblázat

Az igényelhető dotáció meghatározása, illetve az ehhez szükséges adatok

1.	A foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek tárgyhavi bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga (Ft/fő/hó)	B	
2.	A számított dotáció ($Dsz = I - IV \{ (Lm * B * K) / 100 \}$) (ezer Ft)	Dsz	
3.	A folyósítható dotáció korlátja az {R. 27/A. § (4)} (ezer Ft)		
a)	vagy a tárgyévet megelőző második év december havi dotáció összege (ezer Ft)	Dk1	
b)	vagy, ha akkor nem volt igénylés, akkor az azt követő első igényléskor (..... év hónap) kapott dotáció havi összege (ezer Ft)	Dk2	
4.	Az igényelt dotáció a 3. pontban foglalt korlát és a túllépési korlát – az R. 27/A. § (12) – figyelembevételével (ezer Ft)	Di	
5.	Túllépés a dotáció 3. pontban meghatározott korlátjához viszonyítva ($Dt = Di - Dk$) (ezer Ft)	Dt	

4. számú táblázat

A ténylegesen igénybe vett dotáció és túllépés összesített kimutatása

Sorszám	Megnevezés év	Az igénybe vett dotáció, illetve túllépés (ezer Ft)
1.	január	
2.	február	
3.	március	
4.	1–3 hónap összesen	
5.	a dotáció 1–3 havi korlátja (3*Dk)	
6.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=4–5) maximum: 3*Dk*0,2	
7.	április	
8.	május	
9.	június	
10.	1–6 hónap összesen	
11.	a dotáció 1–6 havi korlátja (6*Dk)	
12.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=10–11) maximum: 6*Dk*0,1	
13.	július	
14.	augusztus	
15.	szeptember	
16.	1–9 hónap összesen	
17.	a dotáció 1–9 havi korlátja (9*Dk)	
18.	az igényelt dotáció túllépése összesítve (Dt=16–17) maximum: 9*Dk*0,05	
19.	október	
20.	november	
21.	december	
22.	a folyósítható dotáció éves korlátja (12*Dk)	
23.	a ténylegesen kiutalt dotáció 1–12 hónapra összesen (max.12*Dk)	

Tájékoztató jellegű adatok:

Korrigált éves nettó árbevétel (ezer Ft)

Éves adózás előtti eredmény (ezer Ft)

Az összes foglalkoztatott tárgyhavi bruttó munkabére összesen (ezer Ft)

A megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi bruttó munkabére összesen (ezer Ft)

Az összes foglalkoztatott bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga (Ft/fő/hónap)

A megváltozott munkaképességű dolgozók bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga (Ft/fő/hónap)

telephelyi dotációra jogosító bejelentett telephelyek száma:

ebből intézeti telephelyek:

Kelt:

P. H.

.....

aláírás

Kitöltési útmutató a III. adatlaphoz

Kijelölt célszervezet számára dotáció akkor jár, ha a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek aránya – a dolgozók átlagos statisztikai állományához viszonyítva – éves szinten és minden egymást követő három hónapban eléri legalább a 60%-ot, a dolgozók átlagos statisztikai állományi létszáma pedig eléri az 50 főt.

Az ezeket bizonyító adatok kerülnek az 1. számú táblázat megfelelő soraiba. A létszámadatokat a 27/A. § (5)–(8) bekezdései szerint, egy tizedesjegy-pontossággal, a kerekítés általános szabályainak alkalmazásával kell meghatározni.

A három hónap összesített adatai egyszerű számtani átlaggal határozhatók meg.

A 2. számú táblázat első oszlopa tartalmazza a kijelölt célszervezetekben foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók támogatásának lehetséges dotációs kulcsait (K) az R. 27/D. § (9)–(10) bekezdése szerinti kategóriák, illetve ezen belül a (12)–(13) bekezdés szerinti telephelyi dotációra jogosító kategóriák szerint. A második oszlopban ilyen bontás szerint kell feltüntetni a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi korrigált átlagos statisztikai állományi létszámát [a 27/A. § (5)–(8) bekezdései szerint, egy tizedesjegy-pontossággal, a kerekítés általános szabályai szerint], a harmadik oszlopban pedig az utánuk járó dotáció részösszegeit. A dotációt minden esetben ezer forintban, a kerekítés általános szabályai szerint kell megadni.

A dotáció részösszegeit (Dszr) az alábbi képlet segítségével kell kiszámítani:

A számítási képlet a következő:

$$Dszr = (Lm \cdot B \cdot K) / 100$$

ahol

- Lm – a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók tárgyhavi korrigált átlagos statisztikai állományi létszáma,
- B – a dotáció kiszámításánál figyelembe vehető bér, maximum 53 000 Ft, de, ha a megváltozott munkaképességű dolgozók ténylegesen kifizetett tárgyhavi bruttó munkabérének egy főre jutó átlaga nem éri el az 53 000 forintot, ez utóbbi összeggel kell számolni,
- K – a dotációs kulcsok kategóriáiként.

Az összesen rovatba a megváltozott munkaképességűek tárgyhavi korrigált átlagos statisztikai állományi létszámának, illetve a képlet segítségével kiszámított dotációnak az összesített adatát

$$Dsz = I-IV \{ (Lm \cdot B \cdot K) / 100 \}$$

kell beírni.

Az így kiszámított dotáció csak abban az esetben egyezhet meg a tárgyhónapra igényelt dotáció összegével, ha az nem haladja meg a folyósítható dotáció 3. számú táblázatban – a 3. sor *a)* vagy *b)* pontjában – megjelölt korlátját.

A 3. számú táblázat első sora tartalmazza a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók részére ténylegesen kifizetett havi bruttó munkabér egy főre jutó átlagát.

A 3. számú táblázat 2. sora megegyezik a 2. számú tábla összesített sorával.

A 3. számú táblázat 3. sorának *a)* és *b)* pontjai tartalmazzák a dotáció folyósításánál figyelembe veendő havi korlátot, amit a célszervezet az ismert tényadatok birtokában büntetőjogi felelőssége mellett köteles feltüntetni. A dotáció korlátja vagy a tárgyévét megelőző második év decemberében kapott dotáció – pl. 2005-ben a 2003. évi december havi – (Dk1), vagy ha akkor nem volt igénylés (esetleg a szervezet még nem is létezett), akkor az azt követő időszakban első alkalommal igényelt és kapott dotáció összegét (Dk2) kell megadni az igénybevétel időpontjának megjelölésével együtt.

A 3. számú táblázat 4. sorában kell megadni a tárgyhónapban ténylegesen igényelt dotáció összegét.

Az igényelt dotáció megegyezik a számított dotációval (a táblázat 1. sorában feltüntetett összeggel) abban az esetben, ha az alacsonyabb, mint a 3. sor *a)* vagy *b)* pontjaiban megadott (vagy Dk1 vagy Dk2) korlát. Amennyiben a számított dotáció meghaladja az előző korlátot, akkor az igényelhető dotáció a következő túllépési szabályok szerint határozható meg.

A megengedett túllépés negyedévenként van meghatározva: az első negyedévben a folyósítható dotáció időarányos részének 20%-a, az első hat hónapban a folyósítható dotáció időarányos részének 10%-a, és az első 9 hónapban a folyósítható dotáció időarányos részének 5%-a. A túllépést tehát fokozatosan vissza kell szorítani, hogy az év végén már nulla csökkenjen. Az, hogy egy-egy negyedévben belül milyen ütemezésben lehet a túllépést igényelni, az a gazdálkodó szervezet felelőssége. Ha úgy dönt, hogy például januárban igénybe veszi az első negyedévi korlát teljes összegét [a folyósítható dotáció havi korlátja (Dk1 v. Dk2) háromszorosának 20%-át], megteheti, de akkor a következő hónapokban már nem lehet túllépése. A túllépés mértékét a 3. számú táblázat 5. sorában kell feltüntetni.

A túllépési korlát miatt az igénybe vett dotációt és a túllépést folyamatosan figyelemmel kell kísérni a 4. számú táblázat adatainak pontos kitöltésével.

Figyelem! Amennyiben a gazdálkodó szervezet a tárgyévben igényel első alkalommal dotációt, a dotáció korlátjára az R. 27/A. § (4) bekezdésének *b)* pontja vonatkozik.

A tájékoztató jellegű adatok első két sorában a korrigált nettó árbevétel összegét [az R. 27/E. § (1)–(4) bekezdései szerint], valamint az adózás előtti eredmény összegét kell megadni éves szinten, év végén – az előzetes adatok alapján – az utolsó igénylés alkalmával. A többi tájékoztató jellegű adatot havonként kell megadni (létszám, összes bruttó munkabér, a munkabér egy főre jutó átlaga, illetve telephelyi dotációra jogosító bejelentett telephelyek száma).

Köszönjük pontos, megbízható adatszolgáltatását, ami nélkülözhetetlen a dotáció zökkenőmentes folyósításához.

A gazdasági és közlekedési miniszter

130/2004. (XII. 14.) GKM

rendelete

a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 30/1995. (VII. 25.) IKM rendelet módosításáról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján – az érdekelt miniszterekkel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 30/1995. (VII. 25.) IKM rendelet (a továbbiakban: R.) melléklete e rendelet *melléklete* szerint módosul.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az R. mellékletének 2.7.5., 3.1.8., 3.1.10., 3.1.12., 3.1.13., 3.2–3.3.3.3., 3.5.1.2. és 4.4.45. alpontja.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

Melléklet

a 130/2004. (XII. 14.) GKM rendelethez

1. Az R. mellékletének 3.1.9. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.1.9. Azokat a munkaeszközöket, amelyek a talajszintről nem kezelhetők és tisztíthatók biztonságosan, illetve a bekövetkező meghibásodás nem hárítható el, olyan fellépővel, illetve emelvénnyel, dobogóval kell ellátni, amely elmozdulás ellen biztosított és felülete egyenletes, botlás- és csúszásmentes.”

2. Az R. mellékletének 4.1.4. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.1.4. Gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés megszervezéséről, a szükséges munkaeszközökkel történő ellátásról, kollektív és egyéni védőeszközök megfelelő mennyiségben történő rendelkezésre állásáról.”

3. Az R. mellékletének 4.3.15. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.3.15. Teljes testhevederzet kötélzete nem rögzíthető az ablak keretéhez vagy összekötő elemhez.”

A gazdasági és közlekedési miniszter

131/2004. (XII. 14.) GKM

rendelete

a Vas- és Fémipari Szerelési Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 31/1995. (VII. 25.) IKM rendelet módosításáról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján – az érdekelt miniszterekkel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A Vas- és Fémipari Szerelési Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 31/1995. (VII. 25.) IKM rendelet (a továbbiakban: R.) melléklete e rendelet *melléklete* szerint módosul.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti:

a) az R. mellékletének 2.1.10–2.1.12., 2.1.16., 2.1.17., 2.1.21., 2.1.26., 2.1.29., 2.2–2.2.4., 2.3.3–2.3.5.,

2.4.1.1–2.4.2., 2.5.4–2.5.8., 3.8., 3.16–3.17. és 5.6.3.3. alpontja;

b) a Vas- és Fémipari Szerelési Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 31/1995. (VII. 25.) IKM rendelet módosításáról szóló 45/1999. (VIII. 4.) GM rendelet mellékletének a Vas- és Fémipari Szerelési Biztonsági Szabályzat 1.1. és 6.4.1.1. alpontjára vonatkozó része.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

Melléklet
a 131/2004. (XII. 14.) GKM rendelethez

1. Az R. mellékletének 1.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1.1. A szabályzat hatálya kiterjed minden szervezett munkavégzés keretében történő vas- és fémipari össze- és szétszerelésre (bontásra), amelynek tárgya

- a gép és készülék,
- a berendezés,
- a fémszerkezet,
- a technológiai cső

szerelése.”

2. Az R. mellékletének 2.1.14. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2.1.14. *Szerelési művelet*

Az a tevékenység, amelyet szereléskor egy szerelési munkahelyen végeznek folyamatosan más munkára átállás nélkül, általában azonos szerelőeszközök és berendezések használatával.”

3. Az R. mellékletének 2.1.20. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2.1.20. *Darabolás*

Az anyag hideg vagy meleg állapotában végzett alakító-művelet, amelynek célja a szereléshez használt alkatrészek méretre, illetve alakra vágása.”

4. Az R. mellékletének 3.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.1. A szerelés megkezdésének feltétele, hogy

- a szereléshez szükséges személyi, tárgyi és szervezési feltételek rendelkezésre álljanak,
- a munkakezdés feltételeinek meglétét tanúsító okmányok, írások, engedélyek, nyilatkozatok, jegyzőkönyvek rendelkezésre álljanak,
- befejeződjön a biztonságos munkavégzéshez szükséges előkészítő tevékenység, és ezt dokumentálják.”

5. Az R. mellékletének 3.4. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.4. Működő üzemben, illetőleg környezetében, valamint vasút, közút területén szerelési tevékenység csak akkor végezhető, ha az egészséget nem veszélyeztető és

biztonságos munkavégzés feltételeinek meglétéről az üzemeltető írásban nyilatkozott. Ha a szerelési tevékenységben résztvevők munkáltatója vagy megbízója, illetve végzője nem az üzemeltető, akkor ez az írásos nyilatkozat az összehangolás része.”

6. Az R. mellékletének 3.6. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.6. A szerelés tárgyát és a szerelési tevékenységet figyelembe véve a szerelést végzőnek a veszélyek és ártalmak ismeretében szükség szerint írásban kell meghatározni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit.

Ennek tartalmaznia kell a személyi, tárgyi és szervezési feltételeket, a fellépő egészséget és biztonságot fenyegető kockázatokat, azok elhárításának, csökkentésének módjait.”

7. Az R. mellékletének 3.10. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.10. Állványok készítése, használata és bontása a külön jogszabályban¹ foglaltak szerint.”

8. Az R. mellékletének 6.2.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6.2.2. A külön jogszabályban² hatósági felállítási engedélyhez kötött nyomástartó berendezések szereléstechológiai utasításait a gyártói utasítás és a felállítási engedélyben foglaltak szerint kell meghatározni.”

9. Az R. mellékletének 6.4.1.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6.4.1.1. A szerelésnél csak megfelelőség igazolással rendelkező cső, alkatrész és egyéb anyag használható fel.”

10. Az R. mellékletének 6.4.1.3. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6.4.1.3. Különösen veszélyes körülmények esetén a csővezeték összeszerelésére részletes technológiai utasítást kell kidolgozni a szerelést végzőnek.

Különösen veszélyes körülménynek minősülhet

- tűz- és robbanásveszélyes, valamint gyúlékony anyag veszélyes közelségében,
 - fertőzött, vagy veszélyes vegyi anyagot tartalmazó gép, tartály veszélyes közelségében,
 - mélységben, aknában, csatornában,
 - közvetlen kapcsolatú, egymás feletti munkaterületeken,
 - működő munkaeszköz környezetében,
 - szűk vagy zárt térben,
 - magasban lévő munkahelyen, ha a leesés veszélye fennáll
- történő szerelési tevékenység.”

¹ Az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM együttes rendelet.

² A nyomástartó és töltőlevesztésműszaki-biztonsági hatósági felügyeletéről szóló 63/2004. (IV. 27.) GKM rendelet.

**A gazdasági és közlekedési miniszter
132/2004. (XII. 14.) GKM
rendelete**

**a földgáz árszabályozásának kereteiről szóló
69/2003. (X. 28.) GKM rendelet módosításáról**

A földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény (a továbbiakban: GET) 56. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában, valamint az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény 8. §-ának (1)–(2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A földgáz árszabályozásának kereteiről szóló 69/2003. (X. 28.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) az induló árak megállapításáról és a 2005. december 31. közötti hatósági ármegállapítások árszabályozásának kereteiről szóló 2. számú mellékletének 1.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1.1. Rendszeres árkorrekció

A 2004. január 1-jétől 2005. december 31-ig tartó árszabályozási időszak során, a rendszeres árkorrekció:

– július 1-jére vonatkozóan (az árképletek, a GET 50. § (3) bekezdésének *b*) pontja szerinti földgázár kiegyenlítési hozzájárulás, és az import költségeket befolyásoló tényezők alapján), és

– január 1-jére vonatkozóan (az import költségeket befolyásoló tényezők alapján) történik.”

2. §

Az R. 2. számú mellékletének 1.6. pontja a következő *c*) ponttal egészül ki:

(1.6. Nyereségkorlát és nyereség-visszajuttatás)

„*c*) Ha a közüzemi nagykereskedő földgázár kiegyenlítési hozzájárulást fizet be az Energiagazdálkodási célélőirányzat javára, akkor a közüzemi nagykereskedelmi engedélyes a befizetésről szóló döntéséről a tárgyév december 23-áig köteles a Hivatalt tájékoztatni. A hozzájárulás befizetéséről szóló tájékoztatás megtörténte után a közüzemi nagykereskedő a befizetést a tárgyév december 31-éig köteles teljesíteni. A befizetett összeg kerül a következő év júliusi (rendszeres) árkorrekciónál figyelembevételre.”

3. §

Az R. 2. számú mellékletének 2.4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2.4. A rendszeres árkorrekció során elismert fajlagos importköltség meghatározása a tárgyidőszakra:

Az importköltség megállapításánál:

– a januári rendszeres árkorrekciók során az előző naptári év II. félévében és az adott naptári év I. félévében,

– a júliusi rendszeres árkorrekciók során az adott naptári évben rendelkezésre álló import árakat az alábbi képlet szerint kell figyelembe venni:

a) januári rendszeres árkorrekciónál:

$$i = ie + ik \quad (9)$$

ahol: „*ik*” megegyezik az előző naptári év júliusi rendszeres árkorrekciójához – a *b*) pont szerint – kiszámított „*ik*”-val,

b) júliusi rendszeres árkorrekciónál:

$$i = ie + ik \quad (10)$$

ahol:

$$ik = (ir - iee) \text{ MOR/MN} + j/\text{MN} \quad (11)''$$

4. §

Az R. 2. számú mellékletének 2.6. pontja a következő *j* alponttal egészül ki:

(2.6. Jelölések)

„*j*: a közüzemi nagykereskedő által az Energiagazdálkodási célélőirányzatba földgázár kiegyenlítési hozzájárulás címén befizetett összeg.”

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

**A gazdasági és közlekedési miniszter
133/2004. (XII. 14.) GKM
rendelete**

**az Energiagazdálkodási célélőirányzatba történő
befizetésekkel kapcsolatban elismert költségekről
és befizetésekről**

A földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény (a továbbiakban: GET) 56. §-a (1) bekezdésének *d*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a GET 50. §-ában és a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 20. §-a (3) bekezdésének *ba*) pontjában fog-

laltak végrehajtására – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

Értelmező rendelkezések a Bt. 20. § (3) bekezdésében meghatározott fogalmakhoz:

1. A közüzemi nagykereskedő által 1996. novemberben kötött hosszú távú szerződés alapján vásárolt földgáz számlával igazolt átlagára, 2003-ban a viszonteladói átlagár (P):

a) 2003. évben a viszonteladói átlagár, azaz 2003. október 15-től 1,028 Ft/MJ,

b) 2004. évtől a tárgynegyedévre (naptári negyedév) érvényes USD/em³-ben kifejezett átlagárnak és a tárgyhónapban a Magyar Nemzeti Bank által közzétett Ft/USD deviza középárfolyamok havi számtani átlagának a szorzata (hőértékre átszámítva).

2. A hazai kitermelésű földgáz elismert értéke 2003-ban: (A) 0,301 Ft/MJ

2. §

(1) Abban az esetben, ha a közüzemi nagykereskedő földgázár-kiegyenlítés címén hozzájárulást fizet az Energiagazdálkodási cél-előirányzatba, a hozzájárulást a következők szerint kell kiszámítani:

$$\sum_{k=1}^{10} (ie_k - ir_k) * M_k + (ie_{11} - ir_{11}) * M_{11} + (ie_{12} - ir_{12}) * M_{12}$$

ahol

k = az év hónapjainak sorszáma,

ir_k = az adott hónap tény import ára (Ft/m³),

ir₁₁ = november hónap várható import ára (Ft/m³),

ir₁₂ = december hónap várható import ára (Ft/m³),

ie_k = az adott hónapban az értékesítési árban elismert import ára (Ft/m³),

ie₁₁ = november hónapban az értékesítési árban elismert import ára (Ft/m³),

ie₁₂ = december hónapban az értékesítési árban elismert import ára (Ft/m³),

M_k = a közüzemi nagykereskedő által az adott hónapban a közüzemi szolgáltatók és a szállítóvezetési fogyasztók részére értékesített mennyiség (m³),

M₁₁ = a közüzemi nagykereskedő által november hónapban a közüzemi szolgáltatók és szállítóvezetési fogyasztók részére várhatóan értékesítésre kerülő mennyiség (m³),

M₁₂ = a közüzemi nagykereskedő által december hónapban a közüzemi szolgáltatók és szállítóvezetési fogyasztók részére várhatóan értékesítésre kerülő mennyiség (m³).

(2) A földgázár-kiegyenlítés címén az Energiagazdálkodási cél-előirányzatba befizetett és elszámolt hozzájárulás a közüzemi nagykereskedelmi engedélyes vállalkozási tevékenysége érdekében felmerült, elismert ráfordítás az árszabályozásban figyelembevételre kerül.

3. §

(1) A bányavállalkozó az e rendeletben foglaltak figyelembevételével a Bt. 20. § (3) bekezdésének *ba*) pontjában meghatározott összeget a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdésének *a*) pontjában foglaltak szerint havonta utalja át a Magyar Bányászati Hivatalnak (MBH) a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01031513-00000000 számú „Bányajáradék befizetés” elnevezésű számlájára.

(2) Az MBH a befolyt bányajáradék Bt. 20. § (4) bekezdésében meghatározott részét a számlakivonat beérkezésétől számított 3 banki napon belül átutalja a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01031764 számú, „Energiagazdálkodási cél-előirányzat bevétel” számlára.

(3) A közüzemi nagykereskedő a GET 50. § (3) bekezdése *b*) pontjában meghatározott földgázár kiegyenlítési hozzájárulást a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01031764 számú, „Energiagazdálkodási cél-előirányzat bevétel” számlára utalhatja át.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszíti az Energiagazdálkodási cél-előirányzatba történő befizetésekkel kapcsolatban elismert költségekről és befizetésekről szóló 51/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet, valamint a hatósági energiaárakkal összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 62/2003. (X. 10.) GKM rendelet 3. §-a.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 132/2004. (XII. 14.) OGY határozata

a délvidéki magyarokkal szemben a kollektív
bűnösség elve alapján elkövetett véres cselekmények
60. évfordulóján*

Az Országgyűlés

– megerősítve a Magyar Köztársaság elkötelezettségét az Alkotmányban lefektetett demokratikus alapjogok, a demokrácia és a humanizmus eszméi iránt;

– határozottan elítélve mindenfajta diktatórikus rendszert, illetve diktatúrára való törekvést, amely megfosztja állampolgárait az emberi méltóságtól és elidegeníthetetlen szabadságjogaitól;

a következő határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés elítéli a II. világháború során és azt követően a kollektív bűnösség elvére alapozott politikai döntéseket és erőszakos cselekedeteket, amelyekkel egyeneket, egyes népcsoportokat, közösségeket megsemmisítettek, lakóhelyük elhagyására kényszerítettek, emberi és politikai jogukat korlátozták. Ezek sorába tartoznak a délvidéki magyarok elleni 60 évvel ezelőtt, a jugoszláv katonai közigazgatás alatt elkövetett véres cselekmények.

2. Az Országgyűlés megrendülten emlékezve szolidáris az 1944 októbere és 1945 nyara között megkínzott, kivégzett, szülőföldjéről elűzött és koncentrációs, valamint kényszmunka-táborokban fogva tartott ártatlan áldozatokkal: a több tízezer magyar halottal, hozzátartozóikkal és leszármazottaikkal, valamint valamennyi túlélővel.

3. Az Országgyűlés sürgeti, hogy a térség országainak szakértői együttes munkával tárják fel az itt élő népek közös történelmének összefüggéseit, dolgozzák fel és mutassák be eseményeit. Kiemelkedően fontos a közelmúlt történéseivel való foglalkozás, mert az jelentős mértékben segítené a szembenézést a múlttal és megnyithatja az utat a történelmi traumák feldolgozása felé.

* A határozatot az Országgyűlés a 2004. december 13-i ülésnapján fogadta el.

4. Az Országgyűlés kifejezi azt a reményét, hogy a totalitárius rendszerek térségbeli bukását követően mintegy másfél évtizeddel szűkebb és tágabb régióink háborúktól és társadalmi kataklizmáktól annyit szenvedett népei számára megnyílik az út, hogy az egységesülő Európában újra megtalálják méltó helyüket, és nyelvükkel, kultúrájukkal újból részt vehessenek sokszínű kontinensünk fejlődését szolgáló együttműködésében.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Nagy Nóra s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 56/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján – dr. Harmathy Attila alkotmánybíró párhuzamos indoklásával – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 121/2003. (X. 27.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Pajzs Szövetség aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Akarja-e Ön, hogy ügydöntő népszavazás döntsön az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés Magyar Köztársaságra vonatkozó, kötelező hatályú elismeréséről?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a 121/2003. (X. 27.) OVB határozatában megtagadta. Az OVB eljárása során megállapította, hogy „a népszavazásra feltett kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvényben [a továbbiakban: Nsztv.] rögzített feltételnek, mely szerint a konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni”. Az OVB álláspontja szerint ugyanis „[a] népszavazásra feltett kérdésből nem tűnik ki világosan, hogy az Európai Unió alkotmányát létrehozó, aláírt nemzetközi szerződés Magyar Köztársaságra vonatkozó kötelező hatályának elismeréséről vagy az Európai Unió alkotmányát létrehozó szerződés népszavazással történő megerősítéséről van-e szó”. Aggályosnak találta az OVB azt is, hogy „[a] feltett kérdés továbbá feltételezi, hogy a sikeres kezdeményezés egy újabb népszavazás kitűzésére is kötelezettséget létesít; ezzel kapcsolatban azonban már nem határozza meg az újabb népszavazásra feltett kérdést”.

II.

Az OVB határozata ellen a törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, melynek előterjesztője a határozat megsemmisítését és az OVB új eljárás lefolytatására utasítását kérte az Alkotmánybíróságtól. Álláspontja szerint az OVB határozatának az indokolása helytelen, mivel az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdés nem ütközik az Nsztv.-ben megfogalmazott egyértelműségi követelménybe. A kérdés „formailag egyértelmű, hiszen a kérdés szó szerint azt tartalmazza, amit az OVB az egyértelműség hiányaként első alternatívaként megfogalmaz, ami kizárja a második alternatívaként megadott kérdést, továbbá a feltett kérdésre csak »Igen« vagy »Nem« válasz adható”. Ezen túlmenően a kérdés „tartalmilag is egyértelmű, hiszen a Magyar Kormány által a Theszalonikban, 2003. június 10-én a »Szerződés egy Európai Alkotmány létrehozásáról« tárgyában aláírt nemzetközi szerződés közvetlen képviseleti jog érvényesítésével, népszavazás eredményeként történő elismerését indítványozza”. Hivatkozva a szerződések jogáról szóló, Bécsben az 1969. évi május hó 23. napján kelt szerződés kihirdetéséről szóló 1987. évi 12. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bécsi Egyezmény) 11. Cikkére („Annak elismerését, hogy egy szerződés reá nézve kötelező hatállyal bír, valamely állam kifejezheti aláírás, szerződést létrehozó okiratok kicserélése, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás által, illetve a felek megállapodása szerinti bármely más módon.”) az indítványozó a következőket fejtette ki: „[a] fenti jogszabályhely alapján a felek (az Európai Unió tagállamai) megállapodása szerint tehát lehetőség van arra, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés kötelező hatályát akár népszavazás útján ismerje el, fejezze ki. A kérdés egyértelműen és világosan a szóban forgó nemzetközi

szerződés kötelező hatályának elismerésére alkalmas módok közül a népszavazást jelöli meg alkalmazandónak. A nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére alkalmas módok a kérdés szerint is kizárólagosan alkalmazandók, ezért ebben az esetben fel sem merülhet az, hogy a népszavazás helyett más módon ismerje el a nemzetközi szerződés kötelező hatályát a Magyar Köztársaság, például aláírás útján.”

Az OVB indoklásának másik tartalmi elemével kapcsolatban az indítványozó kifejtette: „[a] vonatkozó jogszabályok nem írják elő azt, hogy a népszavazási kérdés tartalmazza magában azt a kérdést is, amely a megtartott sikeres népszavazás miatt megtartandó népszavazáson lenne a feltett kérdés, ilyen előírás hiányában az OVB jogsértő módon tekinti ezt a körülményt hitelesítést akadályozó oknak. (...) [A] hiányolt kérdés feltevése az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 13. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlés feladata[.] (...) Amennyiben a tárgy szerinti határozattal elutasított beadványban szereplő kérdéssel kiírt népszavazáson a választási törvény szerinti többség úgy dönt, hogy az Európai Unió alkotmányát létrehozó nemzetközi szerződés magyar jogrendszerbe emeléséről népszavazásnak kell döntenie, akkor életbe lép az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdése, vagyis a népszavazás kiírása, tehát a kérdés megfogalmazása is az Országgyűlés feladata, hiszen: »Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező«”.

III.

Az Alkotmánybíróság a 121/2003. (X. 27.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Alkotmány

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(2) Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

[...]

(4) Mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el.”

2. Nsztv.

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

3. Ve.

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

Az Alkotmánybíróság az OVB 121/2003. (X. 27.) OVB határozatának rendelkező részét helybenhagyta, ám az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása nem az OVB határozatának indokolásában kifejtett érveken, hanem az Alkotmánybíróság jelen határozata indokolásának megállapításain kellett volna, hogy alapuljon.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján lefolytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, ezért azt a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. Az Alkotmánybíróság először a kérdés egyértelműségével kapcsolatos indítványi elemeket vizsgálta, figyelemmel az OVB határozatának indokolásában, valamint az indítványozó által benyújtott kifogásban kifejtett érvekre.

2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB 121/2003. (X. 27.) OVB határozatának meghozatalakor nem volt olyan aláírt nemzetközi szerződés, amely az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról rendelkezett volna. Az Európai Unió tagállamainak Kormányközi Konferenciája 2004. június 17–18-án, Brüsszelben tartott ülésén állapodott meg az „egy Európai Alkotmány létrehozásáról” szóló nemzetközi szerződés (a továbbiakban: ASz) szövegéről, melynek aláírására – a véglegesítése és az Európai Unió tagállamainak nyelvére fordítása – után 2004. október 29-én, Rómában került sor.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy téves mind az OVB határozata indokolásának, mind a benyújtott kifogásnak azon érvelése, amely egy már aláírt nemzetközi szerződésre hivatkozik. Mindazonáltal az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az állampolgárok számára egyértelmű az, hogy a kérdésben szereplő, „az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés” az – akkor még aláírás előtt álló – ASz-t takarja.

2.2. Az ASz IV–447. cikk (1) és (2) bekezdése rendelkezik az ASz megerősítéséről és hatálybalépéséről. Eszerint a tagállamok a saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően erősítik meg a szerződést, és a megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság kormányánál helyezik letétbe. Ha valamennyi megerősítő okiratot letétbe helyezték, az ASz 2006. november 1-jén lép hatályba. Ha ezen időpontig nem helyezik letétbe valamennyi okiratot, az ASz az azt követő második hónap első napján lép hatályba, hogy az utolsó aláíró állam is letétbe helyezte megerősítő okiratát.

Az Alkotmány nemzetközi szerződés megkötésére az Országgyűlést [19. § (3) bekezdés f) pont], a köztársasági elnököt [30/A. § (1) bekezdés b) pont], a Kormányt [35. § (1) bekezdés j) pont] hatalmazza fel. Az Európai Unió vonatkozásában speciális szabályt tartalmaz ezeken kívül az Alkotmány 2/A. § (2) bekezdése. A nemzetközi szerződések megerősítésének eljárását a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásáról szóló 1982. évi 27. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nsztvr.) tartalmazza. Az Nsztvr. 10. §-a szerint: „(1) Megerősítést igényelnek a Magyar Népköztársaság nemzetközi kapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú, valamint azok a nemzetközi szerződések, amelyek megkötésével kapcsolatban törvény vagy törvényerejű rendelet alkotása, módosítása vagy hatályon kívül helyezése szükséges, továbbá amelyeket az abban foglalt rendelkezések vagy a szerződő felek erre vonatkozó külön megállapodása alapján meg kell erősíteni.

(2) Az Országgyűlés határozattal erősíti meg a Magyar Népköztársaság nemzetközi kapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú nemzetközi szerződéseket.”

Az Nsztvr. nem rendelkezik arról, hogy a nemzetközi szerződésekhez való csatlakozás, a szerződés megerősítésének folyamatában helyet kaphat-e a népszavazás. Sem az Alkotmány, sem az Nsztvr., sem az Nsztv. nem rendelkezik külön arról, hogy tartható-e népszavazás abban a kérdésben, hogy az Országgyűlés megerősítsen-e valamely nemzetközi szerződést vagy sem. Az Alkotmány a népszavazás egyik korlátjaként azt határozza meg, hogy nem tartható népszavazás hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról [28/C. § (5) bekezdés b) pont].

A fentiekből következően tehát a Magyar Köztársaság alkotmányos rendje, jogrendje nem zárja ki (de nem is teszi kötelezővé), hogy népszavazás döntsön arról, hogy az Országgyűlés megerősítse-e az ASz-t vagy sem. Arra viszont nincs a Magyar Köztársaságnak lehetősége, hogy az ASz „reá vonatkozó kötelező hatályát” ne az Országgyűlés általi megerősítéssel, hanem népszavazással ismerje el.

3. Az Alkotmány 28/C. § (2) és (4) bekezdése határozza meg azt, hogy kik jogosultak népszavazás kezdeményezésére. Eszerint országos népszavazást kell tartani 200 000 választópolgár kezdeményezésére, és – az Országgyűlés mérlegelésétől függően – országos népszavazás tartható a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére. A kezdeményezés részletszabályait az Alkotmány 28/B. § (2) bekezdése alapján az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény, az Nsztv. tartalmazza. Az Alkotmánybíróság már az 52/1997. (X. 14.) AB határozatában is megfogalmazta: „[az Alkotmány] 28/C. § (2)–(3) bekezdés szerinti kötelező népszavazás (...) mindegyik eleme az érdekelt választópolgárok »befolyása« alatt áll: a kezdeményezés, a kérdés megfogalmazása és a kikényszeríthetőség is (azzal, hogy megfelelő számú támogató gyűlik össze). Az ügy ura a közvetlen hatalomgyakorlás mindegyik ismérvét tekintve a »nép«. A népszavazás Alkotmányban meghatározott »hatáskörén« [28/C. § (5) bekezdés] belül az Országgyűlésnek nincs lehetősége sem a kezdeményezés, sem a kikényszeríthetőség befolyásolására. (...) Az állampolgároknak a népszavazással kapcsolatos jogai védelme érdekében a jogbiztonság megköveteli: már az aláírásgyűjtés megkezdése előtt fel kell tártani és el kell dönteni azokat a jogvitákat, amelyek a szóban forgó tárgykör népszavazásra bocsáthatósága, illetőleg a kérdés megfogalmazása kapcsán felmerülhetnek. Nem szabad ugyanis – sem helyi, sem országos népszavazás keretében – kitenni a választópolgárokat annak, hogy csak utólag, az aláírásgyűjtés befejezése után derüljön ki: azt a kérdést, amelynek népszavazásra bocsátását támogatták, nem a törvény által megkövetelt módon fogalmazták meg, illetőleg a tárgykör valamely okból nem képezheti népszavazás tárgyát.” (ABH 1997, 331, 340, 343.)

Az Nsztv. mindezek alapján úgy határozza meg a népszavazás kezdeményezésének menetét, hogy már az alá-

írásgyűjtés megkezdése előtt döntés szülessen arról, hogy egyrészt maga a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e az Alkotmány, illetve az Nsztv. előírásainak, másrészt pedig arról, hogy az aláírásgyűjtő ív megfelel-e az Nsztv. formai követelményeinek.

Az Alkotmány 200 000 választópolgár kezdeményezéséhez köti a kötelezően elrendelendő népszavazást; e kezdeményezés megvalósításának módja azonban az aláírásgyűjtő ív aláírása, és nem pedig a népszavazáson kifejtett választópolgári akarat. A konkrét (az OVB, illetve jogorvoslati fórumként az Alkotmánybíróság által megvizsgált) kérdés támogatására összegyűjtött 200 000 aláírás önmagában kiváltja azt a jogkövetkezményt, hogy az adott kérdésben az Országgyűlésnek népszavazást kell elrendelnie, és az érvényes és eredményes népszavazás során hozott döntést az Országgyűlés köteles végrehajtani. Az Alkotmány alapján tehát nem szükséges, de nem is lehetséges, hogy a népszavazás kezdeményezője egy másik, korábbi népszavazás legyen. A magyar népszavazási jogban nincs külön eljárás a kötelező és ügydöntő jellegű népszavazásnak a kiírására és ettől elkülönítve, a kiírt népszavazásra szánt kérdéssről szóló népszavazásra. Az Alkotmány 28/C. § (2)–(3) bekezdése, és az Nsztv. minden további nélkül lehetővé teszi, hogy – a formai feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ív mintapéldányának benyújtásával – bárki ügydöntő népszavazást kezdeményezzen, megjelölve a kérdést, amelyet népszavazásra kíván feltenni. Ha a kérdés nem ellentétes az Alkotmánnyal [nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében felsorolt tiltott tárgykörökbe], és megfelel az Nsztv.-ben meghatározott, tartalmilag az Alkotmánybíróság határozataiban kikristályosodott egyértelműségi követelménynek, a népszavazást úgy lehet kikényszeríteni, hogy a 200 000 támogató aláírást összegyűjtik. A népszavazást soha nem általánosságban, hanem mindig valamely konkrét kérdés tekintetében kell megtartani. Így egy eljárással lehet elérni azt, hogy 1) a népszavazást elrendelje az Országgyűlés és kiírja a köztársasági elnök; 2) szó szerint abban a kérdésben kerüljön kiírásra a népszavazás, amelyben a kezdeményező kérte; 3) az érvényes és eredményes népszavazás alapján az Országgyűlés tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ezeket az elemeket azonban nem lehet külön-külön kezdeményezni. A jelen ügyben két népszavazást kellene tartani, holott a népszavazással elérni kívánt cél ezt nem indokolja, egy népszavazással is elérhető. A népszavazási kezdeményezés nem felel meg az Alkotmány, illetve az Nsztv. népszavazásra vonatkozó rendelkezéseinek, mivel a népszavazási eljárás egyes döntési elemeit indokolatlanul szétválasztja.

4. Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlata alapján – a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásában arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 399, 401.; 53/2001. (XI. 29.) AB határozat,

ABH 2001, 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott egyértelműségi követelménynek, hanem az, hogy az Alkotmány alapján nem népszavazás útján kell, illetve lehet az ügydöntő népszavazás kötelező elrendelését és kiírását kikényszeríteni. Erre úgy van lehetőség, hogy az OVB által hitelesített aláírásgyűjtő íven megfelelő számú (200 000) választópolgárnak a népszavazási kezdeményezést támogató aláírását összegyűjtik, és az ezeket tartalmazó íveket megfelelő határidőben benyújtják az OVB-nek. Az érvényes és eredményes népszavazás már maga eldöntheti a kérdést; nem szükséges, de nem is lehetséges népszavazással újabb népszavazás kezdeményezése; ez ugyanis ellentétes lenne az Alkotmány 28/C. § (2) és (4) bekezdésével, melyek meghatározzák, hogy kik kezdeményezhetnek népszavazást. Az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdése alapján pedig a kötelezően elrendelt, eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az OVB döntését tartalmilag helybenhagyta, ám nem az OVB 121/2003. (X. 27.) határozatában, hanem az Alkotmánybíróság jelen határozatában szereplő indokok alapján.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
dr. Kukorelli István
alkotmánybíró akadályoztatása
miatt

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyé
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 866/H/2003.

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részével. Nézetem szerint azonban a népszavazás kezdeményezését azért nem lehet jóváhagyni, mert az Alkotmány 2/A. § (2) bekezdésével ellentétes az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel népszavazást tartani. Indokaim a következők:

1. Az Alkotmánybíróságnak a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 130. §-a alapján folyó eljárása jellegét tekintve jogorvoslati eljárás, de az Alkotmánybíróság ilyen esetekben is alkotmányos jogállásának megfelelően látja el feladatát [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]. Így nem csak az Országos Választási Bizottság határozata ellen benyújtott kifogásban kifejtett álláspontot bírálja el, hanem a jogbiztonság követelményeire tekintettel arra is kiterjeszti a vizsgálatot, hogy nincs-e egyéb akadálya a népszavazásnak [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 343.; 15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212, 213.].

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerése tárgyában tervezett népszavazás kérdésében azt kell ellenőrizni, hogy az Alkotmány alapján lehet-e helye ügydöntő népszavazásnak.

2. Az Alkotmány 28/C. §-ának (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy melyek azok a kérdések, amelyekről nem lehet népszavazást tartani. A népszavazás megengedhetőségének vizsgálata azonban nem korlátozódhat az Alkotmánynak erre a szabályára. A Magyar Köztársaság Európai Unióban tagállamként való részvételével kapcsolatban az Alkotmány módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény új szabályokkal egészítette ki az Alkotmány szövegét. Az országgyűlési döntéshozatalt érintő kérdésekben az alkotmánymódosítás a következőket tartalmazta:

– a 2/A. § (2) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges az olyan nemzetközi szerződés megerősítéséhez és kihirdetéséhez, amely a 2/A. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Unióban tagállamként való részvétel érdekében

– az Uniót, illetőleg az Európai Községeket alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékben – az Alkotmányból eredő egyes hatáskörök közös gyakorlásáról szól,

– a 35/A. § (1) bekezdése szerint a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény rendelkezik az európai integrációval összefüggő ügyekben az Országgyűlés ellenőrzési jogkörének, a Kormánnyal való egyeztetésnek és a Kormány tájékoztatói kötelezettségének a részletes szabályairól,

– a 71. § (3) bekezdése szerint az Európai Parlament képviselőinek választásáról szóló törvényhez is a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges,

– a már hatályát veszített 79. § ügydöntő népszavazást rendelt el az Unióhoz való csatlakozásról, meghatározva a népszavazás kérdését: „Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává váljon?”

A felsorolt döntéshozatali eseteknél figyelembe kell venni

egyrészt, hogy a 2/A. § (2) bekezdése az Alkotmányból folyó jogoknak az Unió keretében történő közös gyakorlására vonatkozó nemzetközi szerződések megerősítéséhez azt a követelményt támasztja, amit a 24. § (3) bekezdése az Alkotmány megváltoztatásához vagy olyan rendkívüli döntések meghozatalához, mint a hadiállapot kinyilvánítása,

másrészt, hogy az Unióhoz való csatlakozásról tartandó népszavazást alkotmánymódosítás rendelte el.

Az alkotmánymódosításról szóló törvény javaslatának a 2/A. §-ra vonatkozó indokolása többek között a következőket mondta ki:

„A szükséges mérték garanciális jelentőségű korlátja mellett tehát azt is kimondja az Alkotmány, hogy a közös gyakorlás csak egyes konkrét hatáskörökre terjed ki, vagyis a közösen gyakorolt hatáskörök terjedelme korlátozott. Amennyiben az Európai Unió alapító szerződéseinek módosításával újabb hatáskörök tekintetében válna szükségessé azok közös gyakorlása, az erről szóló nemzetközi szerződés megerősítésére és kihirdetésére irányadó az Alkotmány új 2/A. § (2) bekezdése. Tekintettel arra, hogy a törvény az Alkotmányból eredő egyes hatáskörök közös gyakorlására ad felhatalmazást, ez csak olyan hatáskörre vonatkozhat, amelyet az Alkotmány alapján magyar állami szerv egyébként alkotmányosan gyakorolhatna.

E törvény szerint a 2/A. § (1) bekezdésében szabályozott nemzetközi szerződés megerősítéséhez és kihirdetéséhez alkotmányozó többség szükséges, mivel a Magyar Köztársaság főhatalmának korlátozására kerül sor.”

3. Az Alkotmánybíróság kezdettől fogva azt az álláspontot fogadja el, hogy az Országgyűlés hatásköre minden kérdés eldöntésére kiterjed, ezzel szemben a népszavazással történő döntéshozatal kivételes (894/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 247, 248.). Ezt az elvi álláspontot erősítette meg az Alkotmánybíróság 1993-ban az Alkotmány értelmezése tárgyában hozott határozatában, amelyben kimondta, hogy a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselő, népszavazás csak az Alkotmány és az alkotmányosan hozott törvények keretei között dönthet az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben, a népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magába burkolt alkotmánymódosítást [2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.].

Az 1993. évi határozat alapján az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az Alkotmány módosítása tárgyában nem rendelhető el olyan ügydöntő népszavazás, amelynek eredménye kötelező volna az Országgyűlésre [25/1995. (V. 10) AB végzés, ABH 1995, 427, 429.].

A népszavazás tárgyában hozott másik, elvi jelentőségű határozatában az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az

Alkotmány 28/C. §-ának (2) és (3) bekezdésében meghatározott népszavazás a nép közvetlen hatalomgyakorlását jelenti. Itt mind a kezdeményezés, mind a kérdés megfogalmazása, mind a kikényszeríthetőség tekintetében „az ügy ura” a nép. Az Országgyűlés köteles minden „kiszolgáló”, megvalósító cselekményt teljesíteni a szavazás megtartására, majd pedig annak eredménye szerint eljárni [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 340.].

Az Alkotmány 1997. évi LIX. törvénnyel történő módosítása iktatta be a 28/C. § (5) bekezdését, amely meghatározza, hogy mely esetekben nem lehet országos népszavazást tartani. Az Alkotmánybíróságnak az 1997. évi alkotmánymódosítás óta követett gyakorlata változatlanul fenntartja azonban azt az 1993-ban elfogadott elvet, hogy a választópolgárok kezdeményezésére tartott népszavazással nem lehet az Alkotmányt módosítani. Az Alkotmánybíróság ennek az álláspontnak az alapjaként kifejtette, hogy az 1997-ben végrehajtott alkotmánymódosítás nem érintette az Alkotmánynak a közjogi berendezkedés alapjait meghatározó rendelkezéseit. A népszavazás kiegészítő jellege az Alkotmányban rögzített parlamentáris kormányforma lényegéből következik [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 260–261.].

Az Alkotmánybíróság álláspontjának az is alapját adja, hogy az Alkotmány az Országgyűlés hatáskörén belül megkülönböztetett módon szabályozza az alkotmányozást. Az Alkotmány megalkotása és megváltoztatása kizárólag az Országgyűlés jogkörébe tartozik, és az Országgyűlés e jogkörében az alkotmánymódosításra irányadó eljárási és határozathozatali követelmények betartásával, alkotmánymódosításra irányuló közvetlen és kifejezett alkotmányozó hatalmi rendelkezés alapján járhat el [1260/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 816, 819.; 30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220, 234.].

Az alkotmánymódosításra irányuló jellege miatt állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy nincs helye népszavazásnak annak a kezdeményezésnek az esetében, amelynél a kérdés az volt: „Akarja-e Ön, hogy Magyarország államformája Királyság legyen?” [28/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999, 290, 292.].

Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy ha az alkotmánymódosítás tartalmát a népszavazás határozza meg, akkor a népszavazás elvonja az alkotmányozó hatalom jogkörét [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 262.; 50/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 359, 369.].

Az alkotmánymódosítás esetén kívül az is előfordulhat a kétszázézer választópolgár által kezdeményezett eredményes ügydöntő népszavazás esetében, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés alapján valamely alapjogot nyilvánvaló módon súlyosan sértő vagy tömeges egyéni jogszérelmet okozó jogszabály megalkotására lenne köteles a törvényhozó hatalom. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ebben az esetben a népszavazásra bocsátandó kérdésnek a hitelesítési eljárásban történő előzetes alkotmányossági vizsgálata nyújthat megfelelő védelmet

[15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212.]. A védelem alapja azonban ilyenkor sem az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében meghatározott lista alkalmazása.

Az Alkotmány 79. §-ának az Európai Unióhoz való csatlakozásra vonatkozó népszavazásról szóló rendelkezését vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ez az egy esetre meghatározott szabály eltér a népszavazás jogi szabályozásától. A 79. §-ban meghatározottól különböző, más népszavazásra nem kerülhet sor, és ezzel kapcsolatos jogorvoslatnak nincs helye [48/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 552, 554.].

4. Az elmondottak alapján megállapítható, hogy az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdése – a 79. §-hoz hasonlóan – eltér az Alkotmány korábbi szabályaitól. Ez az eltérés megnyilvánul abban, hogy az alkotmányozó hatalomnak tartja fenn – a kérdés különleges jelentősége miatt – azoknak a nemzetközi szerződéseknek a megerősítését és kihirdetését, amelyek az Unióhoz való csatlakozást követően ismét rendezik az Alkotmányból származó hatásköröknek az Európai Unió keretei között történő közös gyakorlását. Az Alkotmány 79. §-ával is jelezte az alkotmányozó, hogy ebben a hatáskör közös gyakorlására vonatkozó kérdés-körben a nemzetközi egyezményről népszavazás csak akkor lehetséges, ha alkotmánymódosítás ezt lehetővé teszi.

Az Európai Alkotmányról szóló szerződés a korábbi nemzetközi szerződések helyébe lépve új rendelkezéseket tartalmaz a hatáskörök közös gyakorlásáról is. Az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdése alapján ennek a szerződésnek a megerősítése és kihirdetése az alkotmányozó hatáskörébe tartozik. E nemzetközi szerződés ratifikálására vonatkozó népszavazás ellentétes volna az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdésével.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 57/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján

– *dr. Harmathy Attila* alkotmánybíró párhuzamos indoklásával – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 107/2004. (VII. 20.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Pajzs Szövetség aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Akarja-e Ön, hogy az EU-Alkotmány törvénybe iktatásáról népszavazás döntsön?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a 107/2004. (VII. 20.) OVB határozatában megtagadta. Az OVB határozatának indokolásában kifejtette: „[a]z Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontja alapján nem tartható országos népszavazás nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról. Az Alkotmánybíróság a 36/2003. (VI. 26.) AB határozatában rámutatott arra, hogy a már aláírt nemzetközi szerződéseket az 1987. évi 12. törvényerejű rendelet a szerződések jogáról szóló, Bécsben, az 1969. évi május hó 23. napján kelt nemzetközi szerződés kihirdetéséről (a továbbiakban: bécsi egyezmény) sajátos, a részes államok számára nemzetközi kötelezettséget teremtő védelemben részesíti. A bécsi egyezmény – a szerződés tárgyának és céljának a hatálybalépés előtti meghíúsításától való tartózkodási kötelezettségről szóló – 18. Cikke értelmében a Magyar Köztársaság tartózkodni köteles minden olyan cselekménytől, amely meghíúsítaná a már aláírt nemzetközi szerződés tárgyát és célját. Miután a Magyar Köztársaság az Európai Unió Alkotmányáról szóló szerződést aláírta, ez a nemzetközi kötelezettség már fennáll. Mivel jelen ügyben is megállapítható, hogy a hitelesítésre benyújtott kérdés alapján tartott népszavazás a bécsi egyezmény 18. Cikkében foglalt nemzetközi kötelezettségre vonatkozna, a vizsgált kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontja alapján és az Alkotmánybíróság vonatkozó joggyakorlata értelmében kizárt a népszavazás.” Az OVB kifejtette továbbá: „a kezdeményezés ugyanazon tartalmú kérdésben került benyújtásra, melyet az Országos Választási Bizottság 121/2003. (X. 27.) számú határozatával elbíralt. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 12. §-ában foglaltak értelmében ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírás-

gyűjtő ívek újabb mintapéldánya, illetőleg népszavazás elrendelésére irányuló újabb kezdeményezés a népszavazás megtartásáig, vagy a kezdeményezés elutasításáig, illetőleg az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltéig. Mivel a beadvány benyújtásának időpontjában az Országos Választási Bizottság 121/2003. (X. 27.) számú határozatával kapcsolatosan az Alkotmánybíróság előtt jogorvoslati eljárás folyik, az Országos Választási Bizottság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.”

II.

Az OVB határozata ellen a törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, melynek előterjesztője a határozat megsemmisítését és az OVB új eljárás lefolytatására utasítását kérte az Alkotmánybíróságtól. Az OVB határozata indokolásának első fordulatához kapcsolódóan az indítványozó kifejtette: „[a]z EU-Alkotmány jelenleg nem hatályos nemzetközi szerződés, mivel az ET 2004. június 18-i ülésén nem hatályba léptető elfogadás, hanem elvi megállapodás született, amely szerint az EU-Alkotmány 2004. október 29-i tervezett aláírással válik hatályossá. Az indoklás ebben a fordulatban utal az 1969. évi bécsi egyezmény 18. cikkére, úgy is, mint az Alkotmánybíróság korábbi – 36/2003. (VI. 26.) AB határozatában szereplő állásfoglalásában felhozott – értelmezésére. Az OVB ilyen jellegű hivatkozása az előzőek miatt alaptalan”. Az OVB határozata indokolásának második fordulata az indítványozó álláspontja szerint „téves, hiszen a jelenleg az Alkotmánybíróságnál kifogásolt aláírásgyűjtő ívek a) hitelesítését megtagadta az OVB, vagyis a »hitelesített« fordulat indokolatlan; b) a korábbi beadványok datálása az EU-Alkotmány elvi elfogadása előtti, vagyis nem ugyanarra a joghelyzetre vonatkozott, amire a jelen kifogás tárgyát képező beadvány; c) szövege nem ugyanaz és nem is ugyanarra a kérdéskörre vonatkozik, mint a hivatkozott korábbi beadványok.” Az indítványozó kifejtette továbbá: „[a]z OVB döntése negatív diszkriminációt jelent a magyar választókkal szemben, hiszen az EU Csatlakozási Okmány 5. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket nem sértenénk meg, hiszen a Csatlakozási Okmányt velünk egy időben aláírt Csehország és Lengyelország is népszavazást tart az EU-Alkotmány ratifikálása tárgyában, pedig ez a cikk rájuk is vonatkozik. Az EU-Alkotmány nem minősül az EK-Szerződés célkitűzéseinek teljesítésétől elválaszthatatlan egyezményekhez tartozónak, ezért automatikusan nem vagyunk kötelesek csatlakozni hozzá, ha így lenne, az a függetlenség és a jogállamiság megsértését jelentené. Azzal, hogy a Magyar Köztársaság egy népszavazást kezdeményez, nem követ el olyan cselekményt, mint Magyar Köztársaság, amely a szerződés tárgyának és céljának a meghiúsulását célozza. Csak teret enged a nép alkotmányban lefektetett jogainak. A nép szuverenitási jogának a gyakorlása lehet, hogy a

meghiúsulást eredményezi, de a nép teszi ezt és nem a Magyar Köztársaság.”

III.

Az Alkotmánybíróság a 107/2004. (VII. 20.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) az Nsztv. és a bécsi egyezmény alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Alkotmány

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népe, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(2) Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(...)

(4) Mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el.

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

(...)

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,”

2. Nsztv.

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„12. § Ha az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet, illetőleg a kérdést hitelesítette, ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya (2. §), illetőleg népszavazás elrendelésére irányuló újabb kezdeményezés (9. §)

a) a népszavazás megtartásáig, vagy

b) a kezdeményezés elutasításáig, illetőleg

c) az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltéig.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

3. Ve.

„118. § (1) A 130. § (1) bekezdése szerinti jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő napon, jogorvoslat esetén az Alkotmánybíróság hitelesítő határozatot helybenhagyó döntésének a Magyar Közlönyben való közzététele napján az Országos Választási Iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

4. Bécsi egyezmény

„18. Cikk

A szerződés tárgyának és céljának a hatálybalépés előtti meghíúsításától való tartózkodás kötelezettsége

Az állam tartózkodni köteles azoktól a cselekményektől, amelyek meghíúsítanak a szerződés tárgyát és célját, midőn

a) megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával írta alá a szerződést vagy cserélte ki a szerződést létrehozó okiratokat, mindaddig, amíg nem válik nyilvánvalóvá az a szándéka, hogy a szerződésnek nem válik részesévé, vagy

b) kifejezte azt, hogy a szerződés reá nézve kötelező hatályát elismeri, mindaddig, amíg a szerződés hatályba nem lép, és feltéve, hogy e hatálybalépést indokolatlanul nem késleltetik.”

IV.

Az Alkotmánybíróság az OVB 107/2004. (VII. 20.) OVB határozatának rendelkező részét helybenhagyta, ám az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása nem az OVB határozatának indokolásában kifejtett érveken, hanem az Alkotmánybíróság jelen határozata indokolásának megállapításain kellett volna, hogy alapuljon.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján le-

folytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, ezért azt a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB 107/2004. (VII. 20.) OVB határozatának meghozatalakor nem volt olyan aláírt nemzetközi szerződés, amely az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról rendelkezett volna. Az Európai Unió tagállamainak Kormányközi Konferenciája 2004. június 17–18-án, Brüsszelben tartott ülésén állapodott meg az „egy Európai Alkotmány létrehozásáról” szóló nemzetközi szerződés (a továbbiakban: ASz) szövegéről, melynek aláírására – a véglegesítése és az Európai Unió tagállamainak nyelvére fordítása – után 2004. október 29-én, Rómában került sor. Az ASz azonban nem lépett az aláírással egy időben hatályba. A hatálybalépéshez [az ASz IV–447. cikk (1) és (2) bekezdése szerint] az szükséges, hogy a tagállamok a saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően megerősítsék a szerződést, és a megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság kormányánál letétbe helyezték. Ha valamennyi megerősítő okiratot letétbe helyezték, az ASz 2006. november 1-jén lép hatályba. Ha ezen időpontig nem helyezik letétbe valamennyi okiratot, az ASz az azt követő második hónap első napján lép hatályba, hogy az utolsó aláíró állam is letétbe helyezte megerősítő okiratát.

Mivel az ASz aláírására 2004. október 29-én került sor, és legkorábban 2006. november 1-jén lép hatályba, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy téves az OVB határozata indokolásának az a fordulata, amely a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését azért tagadta meg, mert a népszavazásra szánt kérdés elmentés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése b) pontjával.

2.1. Az Alkotmánybíróság mindazonáltal általánosságban megállapítja, hogy nemzetközi szerződés kihirdetése tárgyában népszavazás kezdeményezése ellentétes az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének b) pontjával. A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 1982. évi 27. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nsztvr.) 13. § (1) bekezdése szerint az Országgyűlés által megerősített nemzetközi szerződéseket törvénnyel kell kihirdetni. A 13. § (4) bekezdése alapján a kihirdetésre a nemzetközi szerződés hatálybalépésével egyidejűleg vagy azt követően kerülhet sor. Ha a hatálybalépéshez a szerződésben előírt feltételek már teljesültek, de a szerződés nem ezzel egyidejűleg, hanem egy meghatározott későbbi időpont-

ban lép hatályba, a szerződés ezen időpont előtt is kihirdet-
hető. A nemzetközi szerződés törvénybe iktatása és kihir-
detése a nemzetközi szerződés beemelése a belső jogba, és
azt feltételezi, hogy az állam előtte már valamilyen, a bécsi
egyezmény 11. Cikke szerinti módon, így aláírással, meg-
erősítéssel vagy csatlakozással stb. már kifejezte azt, hogy
a szerződés reá nézve kötelező hatállyal bír. Amennyiben
a szerződés törvényben történő kihirdetésére már a szerző-
dés hatálybalépése után kerül sor, a népszavazási kezde-
ményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pont-
jába foglalt tilalommal lenne ellentétes. Amennyiben a
szerződés még nem lépett hatályba, a kihirdetéséről tartott
népszavazás a bécsi szerződés 18. cikkének *b)* pontjával
lenne ellentétes, mely szerint az állam tartózkodni köteles
azoktól a cselekményektől, amelyek meghiúsítanák a szer-
ződés tárgyát és célját, midőn kifejezte azt, hogy a szerző-
dés reá nézve kötelező hatályát elismeri. Ez esetben is
megvalósulna tehát az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésé-
nek *b)* pontjába foglalt tiltott tárgykörbe ütközés.

3. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta
meg, hogy helytálló-e az OVB azon érvelése, mely arra
alapozza az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének a megtagadá-
sát, hogy az Alkotmánybíróság előtt jogorvoslati eljárás-
ban, ugyanezen tárgykörben egy korábbi népszavazási
kezdeményezés vizsgálata folyik, így az Nsztv. 12. §-ában
foglaltak értelmében nem nyújtható be ugyanazon kérdés-
ben aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya. Az Alkot-
mánybíróság megállapította, hogy az Nsztv. hivatkozott
rendelkezése egyértelműen csak a hitelesített aláírásgyűjtő
ívekre, illetve kérdésre vonatkozik. Az aláírásgyűjtő ív hi-
telesítése akkor tekinthető befejezettnek, ha az Országos
Választási Iroda vezetője az Nsztv. 118. § (1) bekezdése
alapján hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív
mintapéldányát, ugyanis csak ez után kerülhet sor az alá-
írásgyűjtés megkezdésére. Az OVB által jelen ügyben hi-
vatkozott, az OVB 121/2003. (X. 27.) határozatával érin-
tett ügyben nem került sor az aláírásgyűjtő ív hitelesítésé-
re, így az, hogy a korábbi OVB határozat ellen kifogást
nyújtottak be, melyről az OVB újabb határozatának meg-
hozatalakor még nem döntött az Alkotmánybíróság, nem
képezheti akadályát annak, hogy a szükséges alkotmányi
és törvényi feltételek megléte esetén elindulhasson az alá-
írás gyűjtése és – a szükséges számú aláírás megléte ese-
tén – sor kerülhessen a népszavazásra.

4. Az Alkotmány 28/C. § (2) és (4) bekezdése határoz-
za meg azt, hogy kik jogosultak népszavazás kezdeménye-
zésére. Eszerint országos népszavazást kell tartani 200 000
választópolgár kezdeményezésére, és – az Országgyűlés
mérlegelésétől függően – országos népszavazás tartható a
köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képvisel-
ők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdemé-
nyezésére. A kezdeményezés részletszabályait az Alkot-

mány 28/B. § (2) bekezdése alapján az országgyűlési kép-
viselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény,
az Nsztv. tartalmazza. Az Alkotmánybíróság már az
52/1997. (X. 14.) AB határozatában is megfogalmazta:
„[az Alkotmány] 28/C. § (2)–(3) bekezdés szerinti kötele-
ző népszavazás (...) mindegyik eleme az érdekelt választó-
polgárok »befolyása« alatt áll: a kezdeményezés, a kérdés
megfogalmazása és a kikényszeríthetőség is (azzal, hogy
megfelelő számú támogató gyűlik össze). Az ügy ura a
közvetlen hatalomgyakorlás mindegyik ismérvét tekintve
a »nép«. A népszavazás Alkotmányban meghatározott
»hatáskörén« [28/C. § (5) bekezdés] belül az Országgyű-
lésnek nincs lehetősége sem a kezdeményezés, sem a ki-
kényszeríthetőség befolyásolására. (...) Az állampolgárok-
nak a népszavazással kapcsolatos jogai védelme érdeké-
ben a jogbiztonság megköveteli: már az aláírásgyűjtés
megkezdése előtt fel kell tártani és el kell dönteni azokat a
jogvitákat, amelyek a szóban forgó tárgykör népszavazás-
ra bocsáthatósága, illetőleg a kérdés megfogalmazása kap-
csán felmerülhetnek. Nem szabad ugyanis – sem helyi,
sem országos népszavazás keretében – kitenni a választó-
polgárokat annak, hogy csak utólag, az aláírásgyűjtés be-
fejezése után derüljön ki: azt a kérdést, amelynek népsza-
vazásra bocsátását támogatták, nem a törvény által megkö-
vetelt módon fogalmazták meg, illetőleg a tárgykör vala-
mely okból nem képezheti népszavazás tárgyát.” (ABH
1997, 331, 340, 343.)

Az Nsztv. mindezek alapján úgy határozza meg a nép-
szavazás kezdeményezésének menetét, hogy már az alá-
írásgyűjtés megkezdése előtt döntés szülessen arról, hogy
egyrészt maga a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e az
Alkotmány, illetve az Nsztv. előírásainak, másrészt pedig
arról, hogy az aláírásgyűjtő ív megfelel-e az Nsztv. formai
követelményeinek.

Az Alkotmány 200 000 választópolgár kezdeményezé-
séhez köti a kötelezően elrendelendő népszavazást; e kez-
deményezés megvalósításának módja azonban az aláírás-
gyűjtő ív aláírása, és nem pedig a népszavazáson kifejtett
választópolgári akarat. A konkrét (az OVB, illetve jogor-
voslati fórumként az Alkotmánybíróság által megvizsgált)
kérdés támogatására összegyűjtött 200 000 aláírás önma-
gában kiváltja azt a jogkövetkezményt, hogy az adott kér-
désben az Országgyűlésnek népszavazást kell elrendelnie,
és az érvényes és eredményes népszavazás során hozott
döntést az Országgyűlés köteles végrehajtani. Az Alkot-
mány alapján tehát nem szükséges, de nem is lehetséges,
hogy a népszavazás kezdeményezője egy másik, korábbi
népszavazás legyen. A magyar népszavazási jogban nincs
külön eljárás a népszavazásnak a kiírására és ettől elkülö-
nítve, a kiírt népszavazásra szánt kérdéssről szóló népsza-
vazásra. Az Alkotmány 28/C. § (2)–(3) bekezdése, és az
Nsztv. minden további nélkül lehetővé teszi, hogy – a for-
mai feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ív mintapéldá-
nyának benyújtásával – bárki ügydöntő népszavazást kez-

deményezzen, megjelölve a kérdést, amelyet népszavazásra kíván feltenni. Ha a kérdés nem ellentétes az Alkotmánnyal [nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében felsorolt tiltott tárgykörökbe], és megfelel az Nsztv.-ben meghatározott, tartalmilag az Alkotmánybíróság határozataiban kikristályosodott egyértelműségi követelménynek, a népszavazást úgy lehet kikényszeríteni, hogy a 200 000 támogató aláírást összegyűjtik. A népszavazást soha nem általánosságban, hanem mindig valamely konkrét kérdés tekintetében kell megtartani. Így egy eljárással lehet elérni azt, hogy 1) a népszavazást elrendelje az Országgyűlés és kiírja a köztársasági elnök; 2) szó szerint abban a kérdésben kerüljön kiírásra a népszavazás, amelyben a kezdeményező kérte; 3) az érvényes és eredményes népszavazás alapján az Országgyűlés tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ezeket az elemeket azonban nem lehet külön-külön kezdeményezni. A jelen ügyben két népszavazást kellene tartani, holott a népszavazással elérni kívánt cél ezt nem indokolja, egy népszavazással is elérhető. A népszavazási kezdeményezés nem felel meg az Alkotmány, illetve az Nsztv. népszavazásra vonatkozó rendelkezéseinek, mivel a népszavazási eljárás egyes döntési elemeit indokolatlanul szétválasztja.

5. Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlata alapján – a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásában arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 394.; 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 399, 401.; 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a probléma az, hogy az Alkotmány alapján népszavazás nem válhat egy újabb népszavazás kezdeményezőjévé. Az érvényes és eredményes népszavazás már maga eldöntheti a kérdést; nem szükséges, de nem is lehetséges újabb népszavazás kezdeményezése; ez ugyanis ellentétes lenne az Alkotmány 28/C. § (2) és (4) bekezdésével, melyek meghatározzák, hogy kik kezdeményezhetnek népszavazást. Az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdése alapján pedig a kötelezően elrendelt, eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az OVB döntését tartalmilag helybenhagyta, ám nem az OVB 107/2004. (VII. 20.) OVB határozatában, hanem az Alkotmánybíróság jelen határozatában szereplő indokok alapján.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
dr. Kukorelli István
alkotmánybíró akadályoztatása
miatt

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 824/H/2004.

Dr. Harmath Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részével. Nézetem szerint azonban a népszavazás kezdeményezését azért nem lehet jóváhagyni, mert az Alkotmány 2/A. § (2) bekezdésével ellentétes az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel népszavazást tartani. Indokaim a következők:

1. Az Alkotmánybíróságnak a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 130. §-a alapján folyó eljárása jellegét tekintve jogorvoslati eljárás, de az Alkotmánybíróság ilyen esetekben is alkotmányos jogállásának megfelelően látja el feladatát [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]. Így nem csak az Országos Választási Bizottság határozata ellen benyújtott kifogásban kifejtett álláspontot bírálja el, hanem a jogbiztonság követelményeire tekintettel arra is kiterjeszti a vizsgálatot, hogy nincs-e egyéb akadálya a népszavazásnak [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 343.; 15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212, 213.].

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerése tárgyában tervezett népszavazás kérdésében azt kell ellenőrizni, hogy az Alkotmány alapján lehet-e helye ügydöntő népszavazásnak.

2. Az Alkotmány 28/C. §-ának (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy melyek azok a kérdések, amelyekről nem

lehet népszavazást tartani. A népszavazás megengedhetőségének vizsgálata azonban nem korlátozódhat az Alkotmánynak erre a szabályára. A Magyar Köztársaság Európai Unióban tagállamként való részvételével kapcsolatban az Alkotmány módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény új szabályokkal egészítette ki az Alkotmány szövegét. Az országgyűlési döntéshozatalt érintő kérdésekben az alkotmánymódosítás a következőket tartalmazta:

– a 2/A. § (2) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges az olyan nemzetközi szerződés megerősítéséhez és kihirdetéséhez, amely a 2/A. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Unióban tagállamként való részvétel érdekében, – az Uniót, illetőleg az Európai Közösségeket alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékben – az Alkotmányból eredő egyes hatáskörök közös gyakorlásáról szól,

– a 35/A. § (1) bekezdése szerint a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény rendelkezik az európai integrációval összefüggő ügyekben az Országgyűlés ellenőrzési jogkörének, a Kormánnyal való egyeztetésnek és a Kormány tájékoztatói kötelezettségének a részletes szabályairól,

– a 71. § (3) bekezdése szerint az Európai Parlament képviselőinek választásáról szóló törvényhez is a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges,

– a már hatályát veszített 79. § ügyszavazást rendelt el az Unióhoz való csatlakozásról meghatározva a népszavazás kérdését: „Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává váljon?”

A felsorolt döntéshozatali eseteknél figyelembe kell venni

egyrészt, hogy a 2/A. § (2) bekezdése az Alkotmányból folyó jogoknak az Unió keretében történő közös gyakorlására vonatkozó nemzetközi szerződések megerősítéséhez azt a követelményt támasztja, amit a 24. § (3) bekezdése az Alkotmány megváltoztatásához vagy olyan rendkívüli döntések meghozatalához, mint a hadiállapot kinyilvánítása,

másrészt, hogy az Unióhoz való csatlakozásról tartandó népszavazást alkotmánymódosítás rendelte el.

Az alkotmánymódosításról szóló törvény javaslatának a 2/A. §-ra vonatkozó indokolása többek között a következőket mondta ki:

„A szükséges mérték garanciális jelentőségű korlátja mellett tehát azt is kimondja az Alkotmány, hogy a közös gyakorlás csak egyes konkrét hatáskörökre terjed ki, vagyis a közösen gyakorolt hatáskörök terjedelme korlátozott. Amennyiben az Európai Unió alapító szerződéseinek módosításával újabb hatáskörök tekintetében válna szükségessé azok közös gyakorlása, az erről szóló nemzetközi szerződés megerősítésére és kihirdetésére irányadó az Alkotmány új 2/A. § (2) bekezdése. Tekintettel arra, hogy a törvény az Alkotmányból eredő egyes hatáskörök közös gyakorlására ad felhatalmazást, ez csak olyan hatáskörre vonatkozhat, amelyet az Alkotmány alapján magyar állami szerv egyébként alkotmányosan gyakorolhatna.

E törvény szerint a 2/A. § (1) bekezdésében szabályozott nemzetközi szerződés megerősítéséhez és kihirdetéséhez alkotmányozó többség szükséges, mivel a Magyar Köztársaság főhatalmának korlátozására kerül sor.”

3. Az Alkotmánybíróság kezdettől fogva azt az álláspontot fogadja el, hogy az Országgyűlés hatásköre minden kérdés eldöntésére kiterjed, ezzel szemben a népszavazással történő döntéshozatal kivételes (894/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 247, 248.). Ezt az elvi álláspontot erősítette meg az Alkotmánybíróság 1993-ban az Alkotmány értelmezése tárgyában hozott határozatában, amelyben kimondta, hogy a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselő, népszavazás csak az Alkotmány és az alkotmányosan hozott törvények keretei között dönthet az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben, a népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magába burkolt alkotmánymódosítást [2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.].

Az 1993. évi határozat alapján az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az Alkotmány módosítása tárgyában nem rendelhető el olyan ügyszavazás, amelynek eredménye kötelező volna az Országgyűlésre [25/1995. (V. 10) AB végzés, ABH 1995, 427, 429.].

A népszavazás tárgyában hozott másik, elvi jelentőségű határozatában az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az Alkotmány 28/C. §-ának (2) és (3) bekezdésében meghatározott népszavazás a nép közvetlen hatalomgyakorlását jelenti. Itt mind a kezdeményezés, mind a kérdés megfogalmazása, mind a kikényszeríthetőség tekintetében „az ügy ura” a nép. Az Országgyűlés köteles minden „kiszolgáló”, megvalósító cselekményt teljesíteni a szavazás megtartására, majd pedig annak eredménye szerint eljárni [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 340.].

Az Alkotmány 1997. évi LIX. törvénnyel történő módosítása iktatta be a 28/C. § (5) bekezdését, amely meghatározza, hogy mely esetekben nem lehet országos népszavazást tartani. Az Alkotmánybíróságnak az 1997. évi alkotmánymódosítás óta követett gyakorlata változatlanul fenntartja azonban azt az 1993-ban elfogadott elvet, hogy a választópolgárok kezdeményezésére tartott népszavazással nem lehet az Alkotmányt módosítani. Az Alkotmánybíróság ennek az álláspontnak az alapjaként kifejtette, hogy az 1997-ben végrehajtott alkotmánymódosítás nem érintette az Alkotmánynak a közjogi berendezkedés alapjait meghatározó rendelkezéseit. A népszavazás kiegészítő jellege az Alkotmányban rögzített parlamentáris kormányforma lényegéből következik [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 260–261.].

Az Alkotmánybíróság álláspontjának az is alapját adja, hogy az Alkotmány az Országgyűlés hatáskörén belül megkülönböztetett módon szabályozza az alkotmányozást. Az Alkotmány megalkotása és megváltoztatása kizárólag az Országgyűlés jogkörébe tartozik, és az Országgyűlés e jogkörében az alkotmánymódosításra irányadó eljárási és határozathozatali követelmények betartásával,

alkotmánymódosításra irányuló közvetlen és kifejezett alkotmányozó hatalmi rendelkezés alapján járhat el [1260/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 816, 819.; 30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220, 234.].

Az alkotmánymódosításra irányuló jellege miatt állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy nincs helye népszavazásnak annak a kezdeményezésnek az esetében, amelynél a kérdés az volt: „Akarja-e Ön, hogy Magyarország államformája Királyság legyen?” [28/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999, 290, 292.].

Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy ha az alkotmánymódosítás tartalmát a népszavazás határozza meg, akkor a népszavazás elvonja az alkotmányozó hatalom jogkörét [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 262.; 50/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 359, 369.].

Az alkotmánymódosítás esetén kívül az is előfordulhat a kétszázezer választópolgár által kezdeményezett eredményes ügydöntő népszavazás esetében, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés alapján valamely alapjogot nyilvánvaló módon súlyosan sértő vagy tömeges egyéni jogszérelmet okozó jogszabály megalkotására lenne köteles a törvényhozó hatalom. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ebben az esetben a népszavazásra bocsátandó kérdésnek a hitelesítési eljárásban történő előzetes alkotmányossági vizsgálata nyújthat megfelelő védelmet [15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212.]. A védelem alapja azonban ilyenkor sem az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében meghatározott lista alkalmazása.

Az Alkotmány 79. §-ának az Európai Unióhoz való csatlakozásra vonatkozó népszavazásról szóló rendelkezését vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ez az egy esetre meghatározott szabály eltér a népszavazás jogi szabályozásától. A 79. §-ban meghatározottól különböző, más népszavazásra nem kerülhet sor, és ezzel kapcsolatos jogorvoslatnak nincs helye [48/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 552, 554.].

4. Az elmondottak alapján megállapítható, hogy az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdése – a 79. §-hoz hasonlóan – eltér az Alkotmány korábbi szabályaitól. Ez az eltérés megnyilvánul abban, hogy az alkotmányozó hatalomnak tartja fenn – a kérdés különleges jelentősége miatt – azoknak a nemzetközi szerződéseknek a megerősítését és kihirdetését, amelyek az Unióhoz való csatlakozást követően ismét rendezik az Alkotmányból származó hatásköröknek az Európai Unió keretei között történő közös gyakorlását. Az Alkotmány 79. §-ával is jelezte az alkotmányozó, hogy ebben a hatáskör közös gyakorlására vonatkozó kérdéskörben a nemzetközi egyezményről népszavazás csak akkor lehetséges, ha alkotmánymódosítás ezt lehetővé teszi.

Az Európai Alkotmányról szóló szerződés a korábbi nemzetközi szerződések helyébe lépve új rendelkezéseket tartalmaz a hatáskörök közös gyakorlásáról is. Az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdése alapján ennek a szerző-

désnek a megerősítése és kihirdetése az alkotmányozó hatáskörébe tartozik. E nemzetközi szerződés ratifikálására vonatkozó népszavazás ellentétes volna az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdésével.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 58/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján – *dr. Harmathy Attila* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 122/2003. (X. 27.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Pajzs Szövetség aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Akarja-e Ön, hogy a Magyar Köztársaság ne ismerje el az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés Magyar Köztársaságra vonatkozó, kötelező érvényű hatályát?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a 122/2003. (X. 27.) OVB határozatában megtagadta. Az OVB eljárása során megállapította, hogy „a népszavazásra feltenni kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. §-ában rögzített tilalomba ütközik, mely szerint nem lehet népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről.”

Az OVB álláspontja szerint ugyanis „[a] népszavazásra feltett kérdésből tartalma szerint ütközik a Magyar Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmányban foglalt kötelezettségvállalással, különös figyelemmel az annak 5. Cikke (1) és (2) bekezdéseibe foglaltakkal.”

II.

Az OVB határozata ellen a törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, melynek előterjesztője a határozat megsemmisítését és az OVB új eljárás lefolytatására utasítását kérte az Alkotmánybíróságtól. Álláspontja szerint az OVB határozatának az indokolása helytelen, mivel „[a]z indokolásban hivatkozott, az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány V. cikk (1) és (2) bekezdéseibe foglaltak a már megkötött nemzetközi szerződések, és nem a később megkötésre (különösen nem annak a magyar jogrendszerbe helyezésére) kerülő nemzetközi szerződésekre vonatkozik. Ez nemcsak erkölcsi, hanem jogi nonszensz is lenne, hiszen azt jelentené, hogy az EU-hoz kapcsolódó, bármikor létrejövő és bármilyen tárgyra vonatkozó nemzetközi szerződés automatikusan a magyar jogrendszer része lenne, a népszuverenitás elvének teljes megsértésével. (...) Az »EU-Alkotmány« nem egy meglévő nemzetközi szerződés valamilyen módosítása, vagy kiegészítése, hanem jellegében és minőségében más, mint bármelyik jelenleg aláírt vagy hatályos nemzetközi szerződés, beleértve az EU-csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést is, viszont – jellegében és tartalmában – helyébe lép egy aláírt (az EU csatlakozásról szóló, 2003. április 16-án Athénban), de nem hatályos nemzetközi szerződésnek. (...) Miután a beadvány tárgyát képező indítvány nem hatályos nemzetközi szerződésre és nem is az Alkotmánybíróság elvi álláspontjában [14/2003. (IV. 9.) végzés – hivatkozva a 127/H/2003. AB határozatban] hivatkozott, (az EU csatlakozásról szóló, 2003. április 16-án Athénban) aláírt, de nem hatályos nemzetközi szerződésre, vagy annak hatályos előzmény-szerződéseire valamelyikére vonatkozik [Európai Unió Alkotmány-tervezet IV. 2. Cikk], hanem egy – tervezetében nyilvánosságra hozott – ezután elfogadásra kerülő, »kiemelkedő fontosságú« [Alk. 19. § (3) bekezdés f) pont] nemzetközi szerződésre, nem vonatkozik rá sem a fent említett Alkotmánybírósági állásfoglalás, sem más, tiltó jogszabály.”

III.

Az Alkotmánybíróság a 122/2003. (X. 27.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) és az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről

szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Alkotmány

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/C. § (5) Nem lehet országos népszavazást tartani: (...)

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,”

2. Nsztv.

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

3. Ve.

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

A kifogás megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján lefolytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkot-

mánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, ezért azt a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. A népszavazási kezdeményezés, illetve az ezt elutasító OVB határozat elleni kifogás benyújtása óta eltelt időben a jogi környezet alapvetően megváltozott. Egyrészt 2003 novemberének végén még reálisnak tűnt, hogy az Európai Unió tagállamainak az Európai Unió alkotmányának (a továbbiakban: ASz) véglegesítésére összehívott Kormányközi Konferenciája 2003. december 12–13-án az Európai Tanács ülésének keretében azzal az eredménnyel zárul, hogy elfogadják az ASz tervezetének szövegét, majd kisebb pontosítások után azt még 2004. május 1-je, az új tagállamok csatlakozása előtt aláírják a (régi) tagállamok. Ez azonban nem történt meg, a Kormányközi Konferencia 2004. június 17–18-án, Brüsszelben tartott ülésén állapodott csak meg az ASz („egy Európai Alkotmány létrehozásáról” szóló nemzetközi szerződés) szövegéről, aláírására pedig 2004. október 29-én, Rómában került sor. Másrészről az új tagállamok, így Magyarország is 2004. május 1-jével az Európai Unió teljes jogú tagjává vált. Így teljesebben ment az OVB által is hivatkozott, a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Málta Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az európai unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány 5. Cikkének (1) és (2) bekezdése, mely szerint „(1) Az új tagállamok ezen okmánnyal csatlakoznak a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott határozatokhoz és megállapodásokhoz. Az új tagállamok vállalják, hogy a csatlakozás napjával csatlakoznak valamennyi egyéb olyan megállapodáshoz is, amelyet a jelenlegi tagállamok kötöttek, és amely az Unió működésére vonatkozik vagy annak tevékenységével kapcsolatos. (2) Az új tagállamok vállalják, hogy csatlakoznak a jelenlegi tagállamok által aláírt, az EK-Szerződés 293. cikkében említett, illetve az EK-Szerződés célkitűzéseinek teljesítésétől elválaszthatatlan egyezményekhez, továbbá az ezen egyezményeknek a Bíróság általi értelmezéséről szóló jegyzőkönyvekhez, és hogy e célból az azokban szükséges kiigazítások megtétele érdekében tárgyalásokat kezdenek a jelenlegi tagállamokkal.”

A Magyar Köztársaság miniszterelnöke és külügyminisztere – az Országgyűlés 105/2004. (X. 20.) OGY határozatában kapott felhatalmazás alapján – 2004. október 29-én aláírta az ASz-t, melynek megerősítése az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. Az ASz IV–447. cikk (1) be-

kezdése rendelkezik az ASz megerősítéséről. Eszerint a tagállamok a saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően erősítik meg a szerződést, és a megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság Kormányánál helyezik letétbe. Ez alapján némelyik tagállamban fognak népszavazást tartani az ASz megerősítése kérdésében, más tagállamok alkotmányos rendje viszont ezt eleve kizárja.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is – így többek között a 36/2003. (VI. 26.) AB határozatában – megállapította: „[a] már aláírt nemzetközi szerződéseket a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény [a szerződések jogáról szóló, Bécsben az 1969. évi május hó 23. napján kelt szerződés kihirdetéséről szóló 1987. évi 12. törvényerejű rendelet] sajátos, a részes államok számára nemzetközi kötelezettséget teremtő védelemben részesíti. A bécsi egyezmény – a szerződés tárgyának és céljának a hatálybalépés előtti meghíúsításától való tartózkodási kötelezettségről szóló – 18. Cikke értelmében a Magyar Köztársaság tartózkodni köteles minden olyan cselekménytől, amely meghíúsítaná a már aláírt nemzetközi szerződés tárgyát és célját.” (ABH 2003, I. kötet, 410, 414–415.)

A Bécsi Egyezmény 18. Cikkének a) pontjába foglalt tilalom a Magyar Köztársaság azon szerveit köti, amelyek egy konkrét nemzetközi szerződés előkészítésében részt vesznek; nem készíthetnek elő tehát olyan nemzetközi szerződést, amely ellentétes a konkrét, már aláírt nemzetközi szerződéssel. Ezen túlmenően sem a Kormány, sem az Országgyűlés nem hozhat olyan jogszabályt, amely meghíúsítaná a már aláírt, de még meg nem erősített konkrét nemzetközi szerződés tárgyát vagy célját. Ez a kötelezettség nem érinti azonban az Országgyűlésnek azt a jogát, hogy a nemzetközi szerződés megerősítésének vagy meg nem erősítésének kérdésében szabadon döntsön. A Bécsi Egyezmény 18. Cikke a) pontjába foglalt tilalom nem jelenti továbbá azt sem, hogy állampolgári kezdeményezés alapján ne lehetne népszavazást tartani a már aláírt, de az Országgyűlés által még meg nem erősített, konkrét nemzetközi szerződésről. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének b) pontja a már megerősített, kihirdetett és hatályba lépett nemzetközi szerződésekkel kapcsolatban állapít meg népszavazási tilalmat, és nem a már aláírt, de még meg nem erősített nemzetközi szerződések vonatkozásában. Mindezekből következően az Alkotmánynak és az Nsztv.-nek megfelelő népszavazási kezdeményezés esetén tartható népszavazás a már aláírt, de még nem megerősített nemzetközi szerződés megerősítésének a kérdésében.

Az Alkotmánybíróság – eltérően a 36/2003. (VI. 26.) AB határozatától – arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Bécsi Egyezmény 18. Cikkének a) pontja nem zárja ki eleve a népszavazást a már aláírt, de az Országgyűlés által még meg nem erősített nemzetközi szerződésekhez kapcsolódóan.

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárás során szigorúan el kell választani egymástól a szerződés aláírá-

sának, megerősítésének és kihirdetésének aktusát. Az állam képviselője (általában a Kormány, ennek nevében a miniszterelnök vagy a külügyminiszter) a szerződés aláírásával arra vállal kötelezettséget, hogy nem kéri a szerződés tartalmának újratárgyalását, mivel annak tartalmában a tárgyaló/szerződő felek megállapodtak. A nemzetközi szerződés aláírása tehát tulajdonképpen a szerződés tartalmának részleteiben és egészében történő konkretizálását, az ebben való megállapodást jelenti, és egyben valószínűsíti, hogy a szerződést az azt aláíró államok az adott tartalommal később megerősítik, majd ezt követően – a nemzeti jogba való beemelés céljából – a megfelelő jogszabályban kihirdetik. A Bécsi Egyezmény 18. Cikk *a)* pontja ezen túlmenően arról rendelkezik, hogy az állam, amely a megerősítés fenntartásával aláírt valamely nemzetközi szerződést, tartózkodni köteles mindazon cselekménytől, amely megghiúsítaná a szerződés tárgyát és célját mindaddig, amíg nem válik nyilvánvalóvá az államnak az a szándéka, hogy a szerződésnek mégsem válik részesévé. A Bécsi Egyezménynek ezen szakasza eljárási, garanciális szabályt tartalmaz, melynek alanya, címzettje az aláíró (állam), tartalma pedig, hogy az állam vagy annak valamely szerve (például az Országgyűlés, a Kormány) tartózkodni köteles minden olyan cselekménytől (például jogalkotástól, újabb nemzetközi szerződés megkötésétől), amely a nemzetközi szerződés tárgyát vagy célját megghiúsítaná. A Bécsi Egyezményből következően a Magyar Köztársaságnak kizárólag arra van kötelezettsége, hogy az aláírt, de még meg nem erősített nemzetközi szerződésben foglalt tartalmat védje (tehát például nem hozható olyan jogszabály, amely a szerződés valamely tartalmi elemével ellentétes lenne), azonban sem a Bécsi Egyezményből, sem más nemzetközi szerződésből nem fakad az a kötelezettsége, hogy az aláírt nemzetközi szerződést feltétlenül meg kell erősítenie az állam erre hatáskörrel rendelkező szervének. A szerződés aláírásával beáll azonban az állam azon kötelezettsége, hogy a szerződés tartalmát már a megerősítés aktusa előtt, annak megtörténtéig is védelemben részesítse, és ne tegyen olyat, ami a szerződés tárgyát vagy célját megghiúsítaná. Annak eldöntése, hogy a már aláírt, nagy jelentőségű nemzetközi szerződést – így az ASz-t – a Magyar Köztársaság a konkrét tartalommal végül megerősíti-e vagy sem (vagyis annak elismerése, hogy az adott tartalmú nemzetközi szerződésnek a Magyar Köztársaság részese kíván-e lenni vagy sem) – az ASz esetében többek között az Alkotmány 2/A. §-a alapján is – az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. A Bécsi Egyezmény garanciális eljárási szabályt tartalmazó, 18. Cikkének *a)* pontjából nem keletkezik olyan jogi kötelezettség, amely alapján az Országgyűlésnek a már aláírt (de értelemszerűen még nem hatályos) nemzetközi szerződést mindenképpen meg kell erősítenie. A megerősítés tárgyában hozott pozitív (megerősítő) döntéssel ismeri el az Országgyűlés, hogy a nemzetközi szerződést, és az abból fakadó kötelezettségeket a Magyar Köztársaság magára nézve kötelezőnek tekinti. A szerződés aláírása tehát csak

valószínűsíti, hogy az állam részese kíván lenni az adott tartalmú szerződésnek, ám nem jelenti egyben ennek kötelezettségét is. Így az Országgyűlésnek valódi döntési lehetősége van a szerződés megerősítésének kérdésében (ez azonban nincs meg a szerződés tartalmának vonatkozásában). Az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése szerint népszavazás az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésben tartható. Mivel a nemzetközi szerződés megerősítése az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés, amely döntés tartalmára (megerősítés vagy meg nem erősítés) nézve az Országgyűlést semmiféle, nemzetközi szerződésből fakadó kötelezettség sem terheli, ezért önmagában abban a kérdésben, hogy az Országgyűlés megerősítsen-e vagy sem egy nemzetközi szerződést, kezdeményezhető és tartható népszavazás. Nincsen ugyanis még hatályos (aláírt, megerősített, kihirdetett és hatályba lépett) nemzetközi szerződés, amely az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontjában megfogalmazott tiltott népszavazási tárgykörbe tartozna, hanem pusztán egy aláírt nemzetközi szerződés létezik. Nem jelenti ugyanis a Bécsi Egyezmény 18. Cikk *a)* pontjának – és ezen keresztül az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése *b)* pontjának – sérelmét sem az, ha az Országgyűlés esetleg nem erősít meg egy nemzetközi szerződést, sem az, ha az Országgyűlés megerősítésről szóló döntésének tartalmát népszavazás határozza meg. Természetesen a valamely nemzetközi szerződés megerősítése kérdésében tartandó népszavazási kezdeményezés esetében is vizsgálendő, hogy a népszavazási kérdés megfelel-e az Alkotmányban és az Nsztv.-ben meghatározott egyéb feltételeknek [így például nem ütközik-e az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésébe foglalt egyéb tiltott tárgykörbe, vagy megfelel-e az Nsztv. szerinti egyértelműségi követelménynek].

A fentiekből következően nem ellentétes a Bécsi Egyezmény 18. Cikkének *a)* pontjával, és így nem tartozik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontjába foglalt tiltott tárgykörbe az, ha megfelelő kérdés alapján népszavazás dönt arról, hogy az Országgyűlés megerősítse-e az ASz-t vagy sem. Jelen népszavazási kérdés esetében a pozitív tartalmú döntés (tehát érvényes és eredményes, többségében az „igen”-re leadott szavazat) arra kötelezi az Országgyűlést, hogy az ASz-t ne erősítse meg, míg a negatív tartalmú (érvényes és eredményes, többségében a „nem”-re leadott szavazat alapján) az Országgyűlés köteles az ASz-t megerősíteni. Érvénytelen vagy eredménytelen népszavazás esetén az Országgyűlésnek megmarad a mérlegelési joga az ASz megerősítésének kérdésben.

A Magyar Köztársaság alkotmányos rendje szerint tehát lehetséges népszavazás tartása arról a kérdéssel, hogy az Országgyűlés megerősítsen-e valamely nemzetközi szerződést – így az ASz-t – vagy sem.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az OVB döntését megsemmisítette és az OVB-t új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint a Magyar Közlönyben megjelent, a népszavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisítésére tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
dr. Kukorelli István
alkotmánybíró akadályoztatása
miatt

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 986/H/2004.

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet a határozattal. Nézetem szerint az Országos Választási Bizottság határozatát helyben kellett volna hagyni az alábbi indokolással:

1. Az Alkotmánybíróságnak a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 130. §-a alapján folyó eljárása jellegét tekintve jogorvoslati eljárás, de az Alkotmánybíróság ilyen esetekben is alkotmányos jogállásának megfelelően látja el feladatát [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]. Így nem csak az Országos Választási Bizottság határozata ellen benyújtott kifogásban kifejtett álláspontot bírálja el, hanem a jogbiztonság követelményeire tekintettel arra is kiterjeszti a vizsgálatot, hogy nincs-e egyéb akadálya a népszavazásnak [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 343.; 15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212, 213.].

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerése tárgyában tervezett népszavazás kérdésében azt kell ellenőrizni, hogy az Alkotmány alapján lehet-e helye ügydöntő népszavazásnak.

2. Az Alkotmány 28/C. §-ának (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy melyek azok a kérdések, amelyekről nem lehet népszavazást tartani. A népszavazás megengedhetőségének vizsgálata azonban nem korlátozódhat az Alkotmánynak erre a szabályára. A Magyar Köztársaság Euró-

pai Unióban tagállamként való részvételével kapcsolatban az Alkotmány módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény új szabályokkal egészítette ki az Alkotmány szövegét. Az országgyűlési döntéshozatalt érintő kérdésekben az alkotmánymódosítás a következőket tartalmazta:

– a 2/A. § (2) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges az olyan nemzetközi szerződés megerősítéséhez és kihirdetéséhez, amely a 2/A. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Unióban tagállamként való részvétel érdekében, – az Uniót, illetőleg az Európai Közösségeket alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékben – az Alkotmányból eredő egyes hatáskörök közös gyakorlásáról szól,

– a 35/A. § (1) bekezdése szerint a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény rendelkezik az európai integrációval összefüggő ügyekben az Országgyűlés ellenőrzési jogkörének, a Kormánnyal való egyeztetésnek és a Kormány tájékoztatási kötelezettségének a részletes szabályairól,

– a 71. § (3) bekezdése szerint az Európai Parlament képviselőinek választásáról szóló törvényhez is a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges,

– a már hatályát veszített 79. § ügydöntő népszavazást rendelt el az Unióhoz való csatlakozásról meghatározva a népszavazás kérdését: „Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává váljon?”

A felsorolt döntéshozatali eseteknél figyelembe kell venni

egyrészt, hogy a 2/A. § (2) bekezdése az Alkotmányból folyó jogoknak az Unió keretében történő közös gyakorlására vonatkozó nemzetközi szerződések megerősítéséhez azt a követelményt támasztja, amit a 24. § (3) bekezdése az Alkotmány megváltoztatásához vagy olyan rendkívüli döntések meghozatalához, mint a hadiállapot kinyilvánítása,

másrészt, hogy az Unióhoz való csatlakozásról tartandó népszavazást alkotmánymódosítás rendelte el.

Az alkotmánymódosításról szóló törvény javaslatának a 2/A. §-ra vonatkozó indokolása többek között a következőket mondta ki:

„A szükséges mérték garanciális jelentőségű korlátja mellett tehát azt is kimondja az Alkotmány, hogy a közös gyakorlás csak egyes konkrét hatáskörökre terjed ki, vagyis a közösen gyakorolt hatáskörök terjedelme korlátozott. Amennyiben az Európai Unió alapító szerződéseinek módosításával újabb hatáskörök tekintetében válna szükségessé azok közös gyakorlása, az erről szóló nemzetközi szerződés megerősítésére és kihirdetésére irányadó az Alkotmány új 2/A. § (2) bekezdése. Tekintettel arra, hogy a törvény az Alkotmányból eredő egyes hatáskörök közös gyakorlására ad felhatalmazást, ez csak olyan hatáskörre vonatkozhat, amelyet az Alkotmány alapján magyar állami szerv egyébként alkotmányosan gyakorolhatna.

E törvény szerint a 2/A. § (1) bekezdésében szabályozott nemzetközi szerződés megerősítéséhez és kihirdetésé-

hez alkotmányozó többség szükséges, mivel a Magyar Köztársaság főhatalmának korlátozására kerül sor.”

3. Az Alkotmánybíróság kezdettől fogva azt az álláspontot fogadja el, hogy az Országgyűlés hatásköre minden kérdés eldöntésére kiterjed, ezzel szemben a népszavazással történő döntéshozatal kivételes (894/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 247, 248.). Ezt az elvi álláspontot erősítette meg az Alkotmánybíróság 1993-ban az Alkotmány értelmezése tárgyában hozott határozatában, amelyben kimondta, hogy a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselő, népszavazás csak az Alkotmány és az alkotmányosan hozott törvények keretei között dönthet az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben, a népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magában burkolt alkotmánymódosítást [2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.].

Az 1993. évi határozat alapján az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az Alkotmány módosítása tárgyában nem rendelhető el olyan ügydöntő népszavazás, amelynek eredménye kötelező volna az Országgyűlésre [25/1995. (V. 10) AB végzés, ABH 1995, 427, 429.].

A népszavazás tárgyában hozott másik, elvi jelentőségű határozatában az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az Alkotmány 28/C. §-ának (2) és (3) bekezdésében meghatározott népszavazás a nép közvetlen hatalomgyakorlását jelenti. Itt mind a kezdeményezés, mind a kérdés megfogalmazása, mind a kikényszeríthetőség tekintetében „az ügy ura” a nép. Az Országgyűlés köteles minden „kiszolgáló”, megvalósító cselekményt teljesíteni a szavazás megtartására, majd pedig annak eredménye szerint eljárni [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 340.].

Az Alkotmány 1997. évi LIX. törvénnyel történő módosítása iktatta be a 28/C. § (5) bekezdését, amely meghatározza, hogy mely esetekben nem lehet országos népszavazást tartani. Az Alkotmánybíróságnak az 1997. évi alkotmánymódosítás óta követett gyakorlata változatlanul fenntartja azonban azt az 1993-ban elfogadott elvet, hogy a választópolgárok kezdeményezésére tartott népszavazással nem lehet az Alkotmányt módosítani. Az Alkotmánybíróság ennek az álláspontnak az alapjaként kifejtette, hogy az 1997-ben végrehajtott alkotmánymódosítás nem érintette az Alkotmánynak a közjogi berendezkedés alapjait meghatározó rendelkezéseit. A népszavazás kiegészítő jellege az Alkotmányban rögzített parlamentáris kormányforma lényegéből következik [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 260–261.].

Az Alkotmánybíróság álláspontjának az is alapját adja, hogy az Alkotmány az Országgyűlés hatáskörén belül megkülönböztetett módon szabályozza az alkotmányozást. Az Alkotmány megalkotása és megváltoztatása kizárólag az Országgyűlés jogkörébe tartozik, és az Országgyűlés e jogkörében az alkotmánymódosításra irányadó eljárási és határozathozatali követelmények betartásával, alkotmánymódosításra irányuló közvetlen és kifejezett al-

kotmányozó hatalmi rendelkezés alapján járhat el [1260/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 816, 819.; 30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220, 234.].

Az alkotmánymódosításra irányuló jellege miatt állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy nincs helye népszavazásnak annak a kezdeményezésnek az esetében, amelynél a kérdés az volt: „Akarja-e Ön, hogy Magyarország államformája Királyság legyen?” [28/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999, 290, 292.].

Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy ha az alkotmánymódosítás tartalmát a népszavazás határozza meg, akkor a népszavazás elvonja az alkotmányozó hatalom jogkörét [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 262.; 50/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 359, 369.].

Az alkotmánymódosítás esetén kívül az is előfordulhat a kétszázézer választópolgár által kezdeményezett eredményes ügydöntő népszavazás esetében, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés alapján valamely alapjogot nyilvánvaló módon súlyosan sértő vagy tömeges egyéni jogszegrelmet okozó jogszabály megalkotására lenne köteles a törvényhozó hatalom. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ebben az esetben a népszavazásra bocsátandó kérdésnek a hitelesítési eljárásban történő előzetes alkotmányossági vizsgálata nyújthat megfelelő védelmet [15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212.]. A védelem alapja azonban ilyenkor sem az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében meghatározott lista alkalmazása.

Az Alkotmány 79. §-ának az Európai Unióhoz való csatlakozásra vonatkozó népszavazásról szóló rendelkezését vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ez az egy esetre meghatározott szabály eltér a népszavazás jogi szabályozásától. A 79. §-ban meghatározottól különböző, más népszavazásra nem kerülhet sor, és ezzel kapcsolatos jogorvoslatnak nincs helye [48/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 552, 554.].

4. Az elmondottak alapján megállapítható, hogy az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdése – a 79. §-hoz hasonlóan – eltér az Alkotmány korábbi szabályaitól. Ez az eltérés megnyilvánul abban, hogy az alkotmányozó hatalomnak tartja fenn – a kérdés különleges jelentősége miatt – azoknak a nemzetközi szerződéseknek a megerősítését és kihirdetését, amelyek az Unióhoz való csatlakozást követően ismét rendezik az Alkotmányból származó hatásköröknek az Európai Unió keretei között történő közös gyakorlását. Az Alkotmány 79. §-ával is jelezte az alkotmányozó, hogy ebben a hatáskör közös gyakorlására vonatkozó kérdéskörben a nemzetközi egyezményről népszavazás csak akkor lehetséges, ha alkotmánymódosítás ezt lehetővé teszi.

Az Európai Alkotmányról szóló szerződés a korábbi nemzetközi szerződések helyébe lépve új rendelkezéseket tartalmaz a hatáskörök közös gyakorlásáról is. Az Alkot-

mány 2/A. §-ának (2) bekezdése alapján ennek a szerződésnek a megerősítése és kihirdetése az alkotmányozó hatáskörébe tartozik. E nemzetközi szerződés ratifikálására vonatkozó népszavazás ellentétes volna az Alkotmány 2/A. §-ának (2) bekezdésével.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 59/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányát hitelesítő határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 123/2004. (IX. 23.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság 123/2004. (IX. 23.) OVB határozatával úgy döntött, hogy Somsák Á. László által a Magyar Nyugdíjasok Pártja képviseletében benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívét hitelesíti.

Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e Ön, hogy a minimálnyugdíj a mindenkori nyugdíjas létminimum összegére (KSH: 35 000 Ft) legyen felemelve és az e feletti nyugdíjakat ennek figyelembevételével arányosan emeljék?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a feltett kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, ezért hitelesítésének akadálya nincs.

A határozat a Magyar Közlöny 2004. évi 135. számában, 2004. szeptember 27-i dátummal jelent meg.

2. A határozat ellen egy magánszemély nyújtott be kifogást. A kifogás 2004. október 12-én, 12.50-kor érkezett az Országos Választási Bizottsághoz. A kifogást az Országos Választási Iroda vezetője 2004. október 12-én küldte meg az Alkotmánybíróságnak.

A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül, 2004. október 12-én 16.00 óráig lehetett előterjeszteni. A kifogás határidőn belül érkezett.

A kifogást benyújtó személy arra hivatkozik, hogy a kérdésben nem lehet népszavazást tartani, mert a kérdésből eredményes népszavazás esetén okszerűen következik a költségvetési törvény módosítása, illetve a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat. Utal arra, hogy a nyugdíjak fedezetét a költségvetési törvényben biztosítja az állam, amennyiben valamennyi nyugdíj emelkedik, a költségvetési törvény idevágó előirányzatát módosítani kell. A kérdésből pontosan meghatározható jövőbeli kiadások következnek, a 35 000 forint alatti összegű nyugdíjban részesülő személyek száma és a nyugdíjuk összege adott. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja értelmében nem lehet országos népszavazást tartani a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról. Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését ezért szerinte az OVB-nek meg kellett volna tagadnia.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. (...)

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról, (...)”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybíró-

sághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az Nsztv. érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

III.

A kifogás megalapozott.

1. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontját az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatban értelmezte (ABH 2001, 392.).

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében szereplő tiltott népszavazási tárgykörök olyan alkotmányi felsorolást tartalmaznak, amelyek bővítése csak az Alkotmány módosításával lehetséges. [64/1997. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1997, 380., 384.]

A határozat hangsúlyozta: az alkotmányi felsorolásból következik, hogy az alkotmányi szabályozás kiemelkedő jelentőségével a tiltott tárgykörök zárt, szoros értelmezése áll összhangban. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő rendelkezés konkrét törvények, többek között a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény tartalmát vonja ki a népszavazás jogintézménye alól. A költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény az adott alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként megjelenő törvényhozási tárgykört jelenti. Az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *d*) pontjában, valamint a 32/C. § (1) bekezdésében szereplő költségvetés és annak végrehajtása (zárszámadás) fordulat teljes egészében megegyezik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő kifejezésekkel. A költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van. A „költségvetés végrehajtásáról” fordulat pedig semmiképpen nem jelenti valamennyi, a költségvetés érvényesítését szolgáló törvény tartalmát, hanem kifejezetten a zárszámadási törvényre utal.

A határozat megállapította, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések közül alig van olyan, amelynek nincs költségvetési kapcsolódása. Önmagában már az országos népszavazás megtartása is költségvetési vonzatú, hiszen az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint a népszavazást elrendelő határozatában az Országgyűlés dönt a népszava-

zás költségvetéséről. Önmagában az, hogy a népszavazás eredménye esetlegesen érinti az Országgyűlés mozgásterét a következő költségvetési törvény megalkotásakor, nem teszi tiltottá a népszavazást.

2. A társadalombiztosítási nyugellátásról a 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) szól. Az öregségi teljes nyugdíj legkisebb összegét nem a törvény, hanem a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 11. §-a határozza meg. Eszerint a 2003. december 31-ét követő, de 2005. január 1-jét megelőző időponttól megállapításra kerülő öregségi teljes nyugdíj legkisebb összege [Tny. 12. § (3) bekezdése] havi 23 200 forint.

Eredményes népszavazás esetén a kérdésben szereplő minimálnyugdíjat és a minimálnyugdíj feletti nyugdíjakat emelni kellene.

A nyugellátások emelésével kapcsolatban a Tny. 62. §-a tartalmaz előírásokat.

A 62. § (4)–(7) bekezdései értelmében a tárgyév január 1-je előtti időponttól megállapított nyugellátást 2001. január 1-jétől kezdődően, a megállapítás naptári évét követő év január hónapjában az emelés évre tervezett fogyasztói árnövekedés és a tervezett országos nettó átlagkereset-növekedés 50 százalékos súlyozott átlagának megfelelő mértékben kell emelni.

Ha az árnövekedés és a nettó átlagkereset-növekedés várható mértéke legalább egy százalékponttal meghaladja a tervezett mértéket, akkor november hónapban – január 1-jei visszamenőleges hatállyal – kiegészítő nyugdíjemelést kell végrehajtani.

A kiegészítő nyugdíjemelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének – a tárgyév első nyolc hónapjának tényadataira alapozott – várható mértékét kell figyelembe venni, amennyiben az meghaladja a fogyasztói árnövekedés mértékét.

A (7) bekezdés szerint az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt, hogy a Tny. rendelkezésein túlmenően, a szükséges feltételek megléte esetén további kiegészítő intézkedéseket tegyen.

A Tny. 62. § (9) bekezdése azt írja elő, hogy a tárgyévi tervezett adatokat a Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvény állapítja meg.

A Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetését és az államháztartás hároméves kereteit a 2003. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) határozza meg. Ez a törvény az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének az *a*) pontjában említett „költségvetésről” szól.

A Kvtv. – a Tny. 62. § (9) bekezdésének a költségvetésre utaló előírását végrehajtva – rendelkezik a nyugdíjemeléssel kapcsolatban. A Kvtv. 51. § (2) bekezdése értelmében a Tny. 62. §-a szerinti nyugdíjemelés számításánál 2004. évben 6,8%-os országos nettó átlagkereset-növekedést, 5,8%-os fogyasztói árnövekedést kell figyelembe venni.

E rendelkezések kizárják, hogy a nyugdíjknál a népszavazási kezdeményezésben megfogalmazott kérdés szerinti más szempontokat is figyelembe vegyenek.

A jelen esetben a népszavazásra bocsátandó kérdés szövegszerűen ugyan nem tartalmazza az idézett költségvetési törvény módosítását, de okszerűen következik a kérdésből a tiltott tárgykörként megjelölt törvény – a költségvetési törvényben a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főösszege – megváltoztatása. A népszavazásra szánt kérdésből eredményes népszavazás esetén szükségszerűen következik a nyugdíjak emelése, a költségvetési törvényben meghatározottaktól eltérő mértékben. A népszavazásra szánt kérdés közvetlenül a költségvetésre vonatkozik, így az Alkotmányban tételesen megjelenített zárt népszavazási tárgykörbe ütközik.

3. A Tny. 62. § (7) bekezdése felhatalmazást tartalmaz arra, hogy a Kormány a Tny. szabályain túlmenően, kiegészítő intézkedéseket tegyen a nyugellátásokkal kapcsolatban. Ezeket a kiegészítő intézkedéseket közelebbről sem a Tny., sem a Kvtv. nem határozza meg. Azt azonban meg lehet állapítani, hogy a Tny. 62. § (7) bekezdésén alapuló kiegészítő intézkedések nem az Országgyűlés, hanem a Kormány hatáskörébe tartoznak.

Az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése szerint „országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet”. Nincs lehetőség országos népszavazásra az Országgyűlés hatáskörébe nem tartozó kérdésben.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező rész szerint határozott. A megismételt eljárásban az OVB-nek a hitelesítést meg kell tagadnia.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
dr. Kukorelli István
alkotmánybíró akadályoztatása
miatt

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Éva s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 994/H/2004.

Az Alkotmánybíróság 60/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzatának az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíjáról, költségterítéséről és egyéb juttatásokról szóló 1/1999. (II. 17.) számú rendelete 12. § (1) bekezdése „ha annak összege havonta a 20 000 Ft-ot, elnök esetében – amennyiben nem tölt be egyben bizottsági elnöki vagy tanácsnoki tisztséget is – a 40 000 Ft-ot nem haladja meg, illetve a felhasznált összegek összessége éves szinten a fenti összeg 12-szeresét nem haladja meg” szövegrésze, valamint (2) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezeket a rendelkezéseket megsemmisíti.

A Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzatának az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíjáról, költségterítéséről és egyéb juttatásokról szóló 1/1999. (II. 17.) számú rendelete 12. § (1) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„12. § (1) A képviselőnek a Képviselő-testület képviselői tevékenységével vagy megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt szükséges költségét meg kell téríteni. A képviselő fenti módon érvényesített költségeinek kifizetését a Polgármester engedélyezi.”

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője (a továbbiakban: hivatalvezető) indítványában a Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzatának az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíjáról, költségterítéséről és egyéb juttatásokról szóló 1/1999. (II. 17.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 12. § (1)–(2) bekezdései törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.

A hivatalvezető az indítvány benyújtását megelőzően a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 98. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva törvényességi észrevételt terjesztett elő

az Ör. kifogásolt rendelkezéseivel kapcsolatban. Mivel a Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a törvényességi felhívásban foglaltakkal nem értett egyet, a hivatalvezető az Ötv. 99. § (2) bekezdésének a) pontjában foglalt jogkörében eljárva az Alkotmánybírósághoz fordult.

A hivatalvezető álláspontja szerint az Ör. 12. § (1) és (2) bekezdése ellentétes a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Ptv.) 18. §-ával. A Ptv. 18. §-a összefüggőre tekintet nélkül, kötelezően előírja a képviselőnél felmerült, a képviselői tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt, szükséges költségek megtérítését. Ehhez képest az Ör. 12. § (1) és (2) bekezdése összefüggőhöz köti az ilyen költségek megtérítését.

Mindezek alapján a hivatalvezető szerint a kifogásolt rendelkezések sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményét, valamint az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, mivel önkormányzati rendelet nem lehet magasabb szintű jogszabállyal ellentétes. Ezekre hivatkozva kérte az Alkotmánybíróságtól az Ör. 12. § (1)–(2) bekezdéseinek a megsemmisítését.

II.

1. Az Alkotmánynak az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. érintett rendelkezése:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

„20. § (1) A települési képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra a munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján a települési képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat.

(2) A képviselő-testület a települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak – törvény keretei között – rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.”

3. A Ptv. érintett rendelkezése:

„18. § (1) A polgármesternek a polgármesteri tisztsége ellátásával összefüggő, a képviselőnek a képviselő-testület képviselőjében vagy megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt,

szükséges költségét meg kell téríteni. A képviselői költségek kifizetését a polgármester engedélyezi.

(2) A polgármestert, választása szerint – az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, költségátalány illeti meg. A költségátalány mértéke – a képviselő-testület döntése alapján – a polgármester illetménye, illetve tiszteletdíja 20–30%-ának megfelelő összeg. Az alpolgármester esetében a költségátalány mértéke az illetménye, illetve tiszteletdíja 10–20%-ának megfelelő összeg.

(3) Ha a polgármester kéri a költségátalány megállapítását, annak mértékéről a képviselő-testület a következő ülésén köteles határozni. Ha a képviselő-testület bármely okból nem hoz határozatot, a polgármestert a képviselő-testület ülésének napjától a határozat meghozataláig a költségátalány (2) bekezdésben meghatározott minimális összege illeti meg.”

4. Az Ör.-nek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„12. § (1) A képviselőnek a Képviselő-testület képviselőjében vagy megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt szükséges költségét meg kell téríteni. A képviselő fenti módon érvényesített költségeinek kifizetését a Polgármester engedélyezi, ha annak összege havonta a 20 000 Ft-ot, alelnök esetében – amennyiben nem tölt be egyben bizottsági elnöki vagy tanácsnoki tisztséget is – a 40 000 Ft-ot nem haladja meg, illetve a felhasznált összegek összessége éves szinten a fenti összeg 12-szeresét nem haladja meg.

(2) Amennyiben a felhasználás mértéke az (1) bekezdés szerinti összegek 12-szeresének megfelelő összeget meghaladja, a képviselő köteles – a polgármesterhez címzetten – írásban részletesen indokolni az összeg igénybevételeinek megalapozottságát.

A Polgármester az indokok mérlegelése alapján engedélyezheti a kifizetést.

Ilyen esetben a képviselő részletes írásos indoklását, valamint az annak elfogadását megalapozó polgármesteri álláspontot és az összeget tartalmazó írásos előterjesztést, a Polgármester köteles haladéktalanul a soron következő rendes ülésen, önálló napirendi pontként előterjeszteni.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. A választópolgárok a helyi önkormányzathoz való alkotmányos alapjoguk gyakorlására, a helyi közügyek önálló, demokratikus intézésére önkormányzati képviselőket választanak. Az önkormányzati képviselők képviselői tevékenységüket társadalmi megbízatás keretében végzik. Az önkormányzati képviselői munka eredményes ellátása érdekében azonban az Ötv. garanciális rendelkezéseket is megállapít, főként abból a célból, hogy a társadalmi megbízatás ellátása miatt ne érje anyagi hátrány az önkormányzati képviselőt. Az Ötv. 20. § (2) bekezdése kimondja, hogy a képviselő-testület a települési képviselőnek, a

bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak – törvény keretei között – rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg. Ennek megfelelően a Ptv. 18. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a képviselő munkájával összefüggésben felmerült, az általa előlegezett és számlával igazolt, szükséges költségeit meg kell téríteni. A költségtérítéssel kapcsolatban tehát a törvény nem keretszabályokat, hanem kógens rendelkezést tartalmaz.

Az Alkotmánybíróság a 39/2001. (X. 19.) AB határozatában már rámutatott arra, hogy a „tiszteletdíj és egyéb juttatás megállapításakor a képviselő-testület a rendeletét törvény felhatalmazása alapján, törvény végrehajtására alkotja, nem lépheti át a felhatalmazás kereteit”. (ABH 2001, 691, 695.) Az Alkotmánybíróság az említett határozatában rámutatott arra, hogy amikor a törvény tételes felsorolást ad, akkor azt a képviselő-testület – külön felhatalmazás hiányában – nem bővítheti. Az Ör. 12. § (1) bekezdésének második mondata a Ptv. 18. § (1) bekezdése szerinti felhatalmazáson túlterjeszkedve állapított meg az önkormányzati képviselő költségtérítését meghaladó költségtérítést a bizottsági alelnök részére. Az Ör. 12. § (1) bekezdésének második mondata ezért a bizottsági alelnök költségtérítésének a megállapításával kapcsolatban ellentétes a Ptv. 18. § (1) bekezdésével. A magasabb szintű jogszabállyal ellentétes önkormányzati rendelet pedig sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

2. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kifejtette, hogy a képviselőnek „a törvényen alapuló igénye van arra, hogy a képviselői tevékenységével összefüggésben felmerült, általa megelőlegezett és számlával igazolt, szükséges költségét az önkormányzat megtérítse. A Ptv. nem ad felhatalmazást arra, hogy a képviselő-testület a képviselőnek ezt az igényét korlátozza”. [6/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 217, 219.] Az Alkotmánybíróság az idézett határozatában törvénysértőnek és ezért alkotmányellenesnek minősítette a Képviselő-testület korábbi rendeletének azt a rendelkezését, amely a hatályos Ör. 12. § (1) bekezdésével egyezően törvényi felhatalmazás nélkül a költségtérítésre vonatkozóan hasonló korlátozatot határozott meg. Az Alkotmánybíróság a jelen esetben is megállapította, hogy az Ör. 12. § (1) bekezdésének a képviselői költségtérítéssel kapcsolatos, a Ptv. 18. § (1) bekezdésétől eltérő korlátozása, illetve a Ptv. 18. § (1) bekezdésétől eltérő korlátozásnak az Ör. 12. § (2) bekezdése szerinti részletszabálya törvénysértő. A magasabb szintű jogszabállyal ellentétes önkormányzati rendelet pedig sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 12. § (1) bekezdés második mondatának a rendelkező részben feltüntetett szövegrésze, valamint a 12. § (2) bekezdése törvénysértő és ellentétes az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével, ezért azokat megsemmisítette. Az Ör. 12. § (1) bekezdésének – a Ptv. 18. § (1) bekezdésében foglaltakkal tartalmilag megegyező –

első mondatának és második mondata első tagmondatának törvényellenességét az indítványozó nem állította ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányossági vizsgálatot ezekre nem folytatta le. Az Alkotmánybíróság a kifogásolt rendelkezések törvényellenességével összefüggésben az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének sérelmét szintén nem vizsgálta, miután megállapította, hogy az Ör. 12. § (1) bekezdés második mondat második tagmondata, valamint 12. § (2) bekezdése törvénysértő és alkotmányellenes, és azokat az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése alapján megsemmisítette.

A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ának rendelkezésén alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 322/H/2004.

Az Alkotmánybíróság 61/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának a Sopronköhida – Tómalom – Kistómalom dűlő – Sand dűlő szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról szóló 11/2001. (IV. 1.) Ör. rendelete 11. § (7) bekezdés második mondatának „új épületre az építési engedély kiadásának feltétele a közműépítő társaságban való tagság igazolása” szövegrésze és a 13. § (3) bekezdése alkotmányellenes, ezért azokat a határozat kihirdetése napjával megsemmisíti.

A 11. § (7) bekezdése a megsemmisítést követően az alábbi szöveggel marad hatályban:

„11. § (7) A tervezett létesítményeket vezetékes szennyvízelvezetéssel kell ellátni, a szennyvizek szikkasztása nem megengedett. Az épület használatbavétele pedig a teljes közművesítés kiépítése után engedélyezhető.”

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője – miután törvényességi észrevételével Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) nem értett egyet – a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján az Alkotmánybírósághoz fordult. Az indítványában előadta, hogy a Közgyűlés a 40/2002. (XII. 5.) Ör. rendelettel (a továbbiakban: Örm.) 2002. december 5. napjával módosította Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának a Sopronkőhida – Tómalom – Kistómalom dűlő – Sand dűlő szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról szóló 11/2001. (IV. 1.) Ör. rendeletét (a továbbiakban: Ör.). Az Ör. módosítása során az indítványozó álláspontja szerint két alkotmányellenes rendelkezés került az önkormányzati rendelet előírásai közé.

Az Ör. 11. § (7) bekezdésének módosításakor az Örm. 4. § (2) bekezdése új szabályozást állapított meg a közműellátottság vonatkozásában: a teljes közművesítés rendelkezésre állásának feltétele helyett az építési engedély kiadásának feltételül a közműépítő társaságban való tagság igazolását határozta meg. Az indítványozó szerint a módosított rendelkezés ellentétes az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 28. § (1) bekezdése és az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTMr.) 8. § (2) bekezdése és 12. §-a előírásaival. Bár az indítványozó a KTMr. 12. §-ára hivatkozik, de az indítvány tartalma szerint az építési engedélyezési eljárásra a KTMr. 17. §-a az irányadó.

Az Ör. 13. § (3) bekezdését módosította az Örm. 6. § (1) bekezdése, amely szerint a helyi védelem alá vont épületeken építési munkát végezni csak az Önkormányzati Tervtanács támogató állásfoglalása alapján lehet. Az indítványozó szerint ez a rendelkezés ellentétes a területrendezési, a településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló 40/1999. (IV. 23.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVMr.) 5. § (3) bekezdésével, mivel kvázi döntési jogkörrel ruházta fel az Önkormányzati Tervtanácsot.

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. 11. § (7) bekezdése és a 13. § (3) bekezdése ellentétes magasabb szintű jogszabályokkal és sérti az Ötv. 16. § (1) bekezdését és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért kérte az Alkotmánybíróságtól az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezéseinek megsemmisítését.

II.

Az Alkotmánybíróság az alábbi jogszabályi rendelkezések figyelembevételével hozta meg döntését:

1. Az Alkotmány rendelkezése:

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. rendelkezése:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. Az Étv. rendelkezése:

„28. § (1) A helyi építési szabályzatban, illetőleg a szabályozási tervben a területre előírt kiszolgáló utakat és a közműveket az újonnan beépítésre szánt, illetve a rehabilitációra kijelölt területeken legkésőbb az általuk kiszolgált építmények használatbavételéig meg kell valósítani. E kötelezettség teljesítése, ha jogszabály vagy megállapodás arra mást nem kötelez, a települési – a fővárosban megosztott feladatkörüknek megfelelően a fővárosi, illetve a fővárosi kerületi – önkormányzat feladata.”

4. A KTMr. rendelkezései:

„8. § (1) Az építményekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokban a szakhatóságokon túlmenően a 2. számú mellékletben felsorolt és aszerint az adott esetben érdekelt közművek (a víz-, a csatornázási művek, a gáz-, a távhő- és az áramszolgáltató szervezetek, a villamosmű üzemeltetői (a továbbiakban együtt: közművek), továbbá a kéményseprő-ipari szolgáltató szervezet (vállalkozó) (a továbbiakban: kéményseprő) működnek közre. A közművek és a kéményseprő nyilatkozatát az építető, illetve a tervező köteles beszerezni.

(2) A közművek és a kéményseprő nyilatkozatának arra kell kiterjednie, hogy a szükséges közműellátottság biztosított-e, illetve milyen feltételekkel biztosítható, továbbá a szakszerű megoldás követelményeire és arra, hogy az építmény égéstermék kivezetőinek műszaki megoldása megfelel-e a követelményeknek.”

„17. § Az építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell

a) az építető építési jogosultságát igazoló okiratot 1 példányban,

b) a tervezett építési munka külön jogszabályban meghatározott tartalmú építészeti-műszaki tervdokumentációját 4 példányban, illetőleg az adott esetben érdekelt szakhatóságok számától függően további 1–1 példányban,

c) a tervező nyilatkozatát 1 példányban arról, hogy az építészeti-műszaki terveket az érdekelt szakhatóságokkal és a közművekkel a tervezés során egyeztetette és a tervezett építészeti-műszaki megoldás megfelel a vonatkozó jog-

szabályoknak és hatósági előírásoknak, továbbá, hogy a tervezésre jogosultsággal rendelkezik,

d) az érdekelt közművek és a kéményseprő nyilatkozatát 1–1 példányban,

e) környezeti hatásvizsgálathoz kötött tevékenység folytatására szolgáló építmény esetén a környezetvédelmi engedélyt 1 példányban,

f) termőföld vagy belterületi, de mezőgazdasági művelés alatt álló föld felhasználásával járó építési tevékenység esetén a földhivatal más célú hasznosításhoz adott engedélyt 1 példányban,

g) a külön jogszabályban előírt tervtanács állásfoglalást 1 példányban,

h) a vonatkozó nemzeti szabványtól eltérő műszaki megoldás alkalmazása esetén a szerkezetnek, eljárásnak vagy számítási módszernek a szabvánnyal való legalább egyenértékűségét igazoló építésügyi szakértői véleményt egy példányban arról, hogy az építmény tervezésekor alkalmazott műszaki megoldás a 45/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 1. § (4) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelel, illetőleg EUROCODE alkalmazása esetén arról, hogy az az adott tervezési feladatra teljes körű, és a tervező kizárólag azt alkalmazta.”

5. Az FVMr. rendelkezése:

„1. § (1) Az országos és térségi területrendezési tervek, valamint a település, a települési környezet, illetve az épített környezet alakítását és védelmét szolgáló településrendezési és építészeti-műszaki tervek szakszerűségének és magas színvonalának elősegítése érdekében:

a) a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter) az ország egész területére vonatkozó illetékességgel központi területrendezési, településrendezési és építészeti-műszaki tervtanácsot (a továbbiakban: központi tervtanács), valamint a területi főépítész útján regionális illetékességgel területrendezési, településrendezési és építészeti-műszaki tervtanácsot (a továbbiakban: területi tervtanács) működtet;

b) az önkormányzati főépítészek – működési területükre vonatkozóan – fővárosi, fővárosi kerületi, megyei és települési szintű településrendezési és építészeti-műszaki tervtanácsot (a továbbiakban: önkormányzati tervtanács) működtethetnek.

(2) A tervtanácsok szakmai véleményező testületek. Az (1) bekezdésben említett tervek készítői (a továbbiakban: tervező) az e rendeletben szabályozottak szerint kötelesek kikérni a tervtanács szakmai véleményét.”

„5. § (3) A tervtanács a bemutatott tervvel kapcsolatos szakmai véleményét és javaslatát (együtt: állásfoglalását) írásban rögzíti. A tervtanács állásfoglalása nem érinti a terv elfogadására, illetve jóváhagyására jogosult szerv hatáskörét, illetve döntési jogkörét, és nem helyettesíti a miniszter és a területi főépítész – az Étv. 9. §-ának (6) bekezdésében rögzített – jogkörét.”

6. Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezései:

„11. § (7) A tervezett létesítményeket vezetékes szennyvízelvezetéssel kell ellátni, a szennyvizek szikkasztása

nem megengedett. Új épületre az építési engedély kiadásának feltétele a közműépítő társaságban való tagság igazolása, az épület használatbavétele pedig a teljes közművesítés kiépítése után engedélyezhető.”

„13. § (3) A helyi védelem alá vont épületeken építési munkát végezni csak az Önkormányzati Tervtanács támogató állásfoglalása alapján lehet.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. A helyi önkormányzáshoz való alapjogok körébe tartozik a helyi társadalmi viszonyok helyi jogi szabályozása, az önkormányzati rendeletalkotás. Ezek egyik típusa, amikor az önkormányzat törvény felhatalmazása alapján, a törvény keretei között alkot rendeletet.

A helyi társadalmi viszonyok között fontos szerepet töltenek be az Ét. felhatalmazása alapján alkotott helyi építési szabályzatok és a településrendezési tervek, miután ezek az adott település és környezete fejlődését, a településen élők, ott-tartózkodók életkörülményeit hosszabb időszakra döntően befolyásolják. Ebből is következik, hogy a helyi építésügyi előírásoknak több követelménynek kell eleget tenniük: az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdéséből adódóan az e tárgyban alkotott önkormányzati rendelet sem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal, a helyi építésügyi szabályzatnak és a településrendezési tervnek figyelembe kell venni az országos településrendezési szakmai előírásokat, s a település társadalmának igényét. Mindezekre tekintettel az Ét. részletesen szabályozza az építésügyi szabályzatok, a településrendezési tervek előkészítésének, egyeztetésének és elfogadásának a rendjét.

Az Ét. 28. § (1) bekezdése előírja, hogy a helyi építési szabályzatban, illetőleg a szabályozási tervben a területre előírt kiszolgáló utakat és a közműveket az újonnan beépítésre szánt, illetve a rehabilitációra kijelölt területeken legkésőbb az általuk kiszolgált építmények használatbavételéig meg kell valósítani. E kötelezettség teljesítése, ha jogszabály vagy megállapodás arra mást nem kötelez, a települési önkormányzat feladata. A KTMr. 8. §-a előírja, hogy az építményekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokban a szakhatóságokon túlmenően az érdekelt közművek (a víz-, a csatornázási művek, a gáz-, a távhő- és az áramszolgáltató szervezetek, a villamosmű) üzemeltetői, továbbá a kéményseprő-ipari szolgáltató szervezetek működnek közre, és a közművek és a kéményseprő nyilatkozatát az építetető, illetve a tervező köteles beszerezni. A közművek és a kéményseprő nyilatkozatának arra kell kiterjednie, hogy a szükséges közműellátottság biztosított-e, illetve milyen feltételekkel biztosítható, továbbá a szakszerű megoldás követelményeire és arra, hogy az építmény égéstermék kivezetőinek műszaki megoldása megfelel-e a követelményeknek. A KTMr. 17. § d) pontja alapján az építési engedély iránti kérelemhez

mellékelni kell az érdekelt közművek és a kéményseprő nyilatkozatát 1-1 példányban.

A Közgyűlés az Ör. 11. § (7) bekezdés második mondatának első tagmondatában a fenti jogszabályi rendelkezéseken túlmenően további feltételként írta elő az építési engedélyezési eljárásban, hogy új épület esetén az építési engedély iránti kérelemhez a kérelmezőnek csatolnia kell a közműépítő társaságban való tagságának igazolását is. Az építési engedély iránti kérelem kötelező mellékleteit a KTMr. 17. §-a taxatív felsorolja, és nincs jogszabályi felhatalmazás arra, hogy az önkormányzat rendeletében további kötelező melléklet benyújtását állapítsa meg. Továbbá az építésügyi hatóságnak az engedélyezési eljárás során arról kell meggyőződnie a KTMr. 8. §-ában foglaltak alapján, hogy az ingatlan közműellátottsága biztosított-e, és nem arról, hogy milyen formában (önkormányzati beruházás, közműcég beruházása, közműtársulás vagy egyéb) valósul meg a közművek kiépítése. Ez természetesen nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a közműveket társulási formában építsék ki az érintett ingatlantulajdonosok, de az önkormányzat nem írhatja elő – mint az az indítvánnyal támadott rendelkezésből következik –, hogy a közműveket új épület esetében csak társulási formában lehet kiépíteni.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 11. § (7) bekezdése második mondatának „új épületre az építési engedély kiadásának feltétele a közműépítő társaságban való tagság igazolása” szövegrésze ellentétes magasabb szintű jogszabály, a KTMr. 17. §-a rendelkezésével, és ez sérti az Ötv. 16. § (1) bekezdését és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes rendelkezést a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.

2. Az Ör. 13. § (3) bekezdése alapján a helyi védelem alá vont épületeken építési munkát végezni csak az Önkormányzati Tervtanács támogató állásfoglalása alapján lehet. E rendelkezésből következik, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező építésügyi hatóságnak kötelező jelleggel figyelembe kell vennie az Önkormányzati Tervtanács állásfoglalását és amennyiben az állásfoglalás nemleges, akkor az építési engedély iránti kérelmet el kell utasítania. Az FVMr. – mint az a rendelet 1. §-ából is megállapítható – az önkormányzati tervtanácsokat szakmai véleményező testületekként határozta meg, amelyek nem szakhatóságként működnek közre az építési engedélyezési eljárásban. A szakhatóság hozzájárulása köti az engedélyező hatóságot, míg egy véleményező testület állásfoglalása csak segíti, de nem köti az engedélyező hatóságot az érdemi döntésének (az építési engedély kiadásának vagy a kérelem elutasításának) meghozatalában. Ezt fejezte ki a jogalkotó az FVMr. 5. § (3) bekezdésében is, amikor úgy rendelkezett, hogy a tervtanács állásfoglalása nem érinti a terv elfogadására, illetve jóváhagyására jogosult szerv (az épí-

tésügyi hatóság) hatáskörét, illetve döntési jogkörét. A Közgyűlés túlerjeszkedett jogalkotási felhatalmazásán, amikor a szakmai véleményező testület állásfoglalását olyan kötelező erővel ruházta fel, amelynek támogató javaslatára nélkül az építési engedély nem adható meg.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 13. § (3) bekezdése ellentétes magasabb szintű jogszabály, a FVMr. 5. § (3) bekezdése rendelkezéseivel, és ez sérti az Ötv. 16. § (1) bekezdését és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes rendelkezést a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 469/H/2004/2.

Az Alkotmánybíróság 62/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Sopron-Virágvolgy és környéke Szabályozási tervéről és Helyi Építési Szabályzatáról szóló 47/2001. (X. 31.) Ör. rendelete 16. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) és (9) bekezdéseinek *b)* pontja, a 17. § (3), (4) és (5) bekezdéseinek *b)* pontja, a 18. § (2), (3), (4) és (5) bekezdéseinek *b)* pontja, a 19. § (3) bekezdés *b)* pontja, a 20. § (5) bekezdés *b)* pontja, a 21. § (2), (3) és (4) bekezdéseinek *b)* pontja, a 26. § (9) bekezdés *b)* pontja, a 27. § (6) bekezdés *a)* pontja és a 29. § (3) bekezdés *b)* pontja alkotmányellenes, ezért azokat e határozat kihirdetése napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője – miután törvényességi észrevételével Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) nem értett egyet – a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés *a*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján az Alkotmánybírósághoz fordult. Az indítványában előadta, hogy a Közgyűlés az 55/2002. (XII. 27.) Ör. rendelettel (a továbbiakban: Örm.) 2002. december 27. napjával módosította Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Sopron-Virágölgy és környéke Szabályozási tervéről és Helyi Építési Szabályzatáról szóló 47/2001. (X. 31.) Ör. rendeletét (a továbbiakban: Ör.). Az Ör. módosítása során az indítványozó álláspontja szerint alkotmányellenes rendelkezés került az önkormányzati rendelet előírásai közé.

Az Ör. 16. § (1)–(7) és (9) bekezdés *b*) pontjának, a 17. § (3)–(5) bekezdés *b*) pontjának, a 18. § (2)–(5) bekezdés *b*) pontjának, a 19. § (3) bekezdés *b*) pontjának, a 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának, a 21. § (2)–(4) bekezdés *b*) pontjának, a 26. § (9) bekezdés *b*) pontjának, a 27. § (6) bekezdés *a*) pontjának és a 29. § (3) bekezdés *b*) pontjának módosításakor az Örm. 3. §-a új szabályozást állapított meg a közműellátottság vonatkozásában: a teljes közművesítés rendelkezésre állásának feltétele helyett az építési engedély kiadásának feltételéül a közműépítő társaságban való tagság igazolását határozta meg. Az indítványozó szerint a módosított rendelkezés ellentétes az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 28. § (1) bekezdése és az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTMr.) 8. § (2) bekezdése és 12. §-a előírásaival. Bár az indítványozó a KTMr. 12. §-ára hivatkozik, de az indítvány tartalma szerint az építési engedélyezési eljárásra a KTMr. 17. §-a az irányadó.

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. 16. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) és (9) bekezdés *b*) pontjának, a 17. § (3), (4), (5) bekezdés *b*) pontjának, a 18. § (2), (3), (4), (5) bekezdés *b*) pontjának, a 19. § (3) bekezdés *b*) pontjának, a 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának, a 21. § (2), (3), (4) bekezdés *b*) pontjának, a 26. § (9) bekezdés *b*) pontjának, a 27. § (6) bekezdés *a*) pontjának és a 29. § (3) bekezdés *b*) pontjának rendelkezése ellentétes magasabb szintű jogszabályokkal és sérti az Ötv. 16. § (1) bekezdését és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért kérte az Alkot-

mánybíróságtól az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezéseinek megsemmisítését.

II.

Az Alkotmánybíróság az alábbi jogszabályi rendelkezések figyelembevételével hozta meg döntését:

1. Az Alkotmány rendelkezése:

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. rendelkezése:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. Az Étv. rendelkezése:

„28. § (1) A helyi építési szabályzatban, illetőleg a szabályozási tervben a területre előírt kiszolgáló utakat és a közműveket az újonnan beépítésre szánt, illetve a rehabilitációra kijelölt területeken legkésőbb az általuk kiszolgált építmények használatbavételéig meg kell valósítani. E kötelezettség teljesítése, ha jogszabály vagy megállapodás arra mást nem kötelez, a települési – a fővárosban megosztott feladatkörüknek megfelelően a fővárosi, illetve a fővárosi kerületi – önkormányzat feladata.”

4. A KTMr. rendelkezései:

„8. § (1) Az építményekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokban a szakhatóságokon túlmenően a 2. számú mellékletben felsorolt és aszerint az adott esetben érdekelt közművek (a víz-, a csatornázási művek, a gáz-, a távhő- és az áramszolgáltató szervezetek, a villamosmű) üzemeltetői (a továbbiakban együtt: közművek), továbbá a kéményseprő-ipari szolgáltató szervezet (vállalkozó) (a továbbiakban: kéményseprő) működnek közre. A közművek és a kéményseprő nyilatkozatát az építtető, illetve a tervező köteles beszerezni.

(2) A közművek és a kéményseprő nyilatkozatának arra kell kiterjednie, hogy a szükséges közműellátottság biztosított-e, illetve milyen feltételekkel biztosítható, továbbá a szakszerű megoldás követelményeire, és arra, hogy az építmény égéstermék kivezetőinek műszaki megoldása megfelel-e a követelményeknek.”

„17. § Az építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell

a) az építtető építési jogosultságát igazoló okiratot 1 példányban,

b) a tervezett építési munka külön jogszabályban meghatározott tartalmú építészeti-műszaki tervdokumentációját 4 példányban, illetőleg az adott esetben érdekelt szakhatóságok számától függően további 1-1 példányban,

c) a tervező nyilatkozatát 1 példányban arról, hogy az építészeti-műszaki terveket az érdekelt szakhatóságokkal és a közművekkel a tervezés során egyeztetette és a tervezett építészeti-műszaki megoldás megfelel a vonatkozó jogszabályoknak és hatósági előírásoknak, továbbá, hogy a tervezésre jogosultsággal rendelkezik,

d) az érdekelt közművek és a kéményseprő nyilatkozatát 1-1 példányban,

e) környezeti hatásvizsgálathoz kötött tevékenység folytatására szolgáló építmény esetén a környezetvédelmi engedélyt 1 példányban,

f) termőföld vagy belterületi, de mezőgazdasági művelés alatt álló föld felhasználásával járó építési tevékenység esetén a földhivatal más célú hasznosításhoz adott engedélyt 1 példányban,

g) a külön jogszabályban előírt tervtanácsai állásfoglalást 1 példányban,

h) a vonatkozó nemzeti szabványtól eltérő műszaki megoldás alkalmazása esetén a szerkezetnek, eljárásnak vagy számítási módszernek a szabvánnyal való legalább egyenértékűségét igazoló építésügyi szakértői véleményt egy példányban arról, hogy az építmény tervezésekor alkalmazott műszaki megoldás a 45/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 1. § (4) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelel, illetőleg EUROCODE alkalmazása esetén arról, hogy az az adott tervezési feladatra teljes körű, és a tervező kizárólag azt alkalmazta.”

5. Az Ör. indítvánnyal támadott 16. § (1)–(7) és (9) bekezdés b) pontjának, a 17. § (3)–(5) bekezdés b) pontjának, a 18. § (2)–(5) bekezdés b) pontjának, a 19. § (3) bekezdés b) pontjának, a 20. § (5) bekezdés b) pontjának, a 21. § (2)–(4) bekezdés b) pontjának, a 26. § (9) bekezdés b) pontjának, a 27. § (6) bekezdés a) pontjának és a 29. § (3) bekezdés b) pontjának rendelkezései:

„Építési engedély kiadásának feltétele a közműépítő társulatban való tagság igazolása. Az épület használatba vétele a teljes közművesítés kiépítése után engedélyezhető. Ez alól kivétel a meglévő épületeken végzett olyan építési munka, amely nem jár az épület rendeltetési egységei, illetve helyiségei számának növekedésével, sem pedig a használati mód megváltoztatásával.”

III.

Az indítvány megalapozott.

A helyi önkormányzathoz való alapjogok körébe tartozik a helyi társadalmi viszonyok helyi jogi szabályozása, az önkormányzati rendeletalkotás. Ezek egyik típusa, amikor az önkormányzat törvény felhatalmazása alapján, a törvény keretei között alkot rendeletet.

A helyi társadalmi viszonyok között fontos szerepet töltenek be az Ét. felhatalmazása alapján alkotott helyi építésügyi szabályzatok és a településrendezési tervek, miután ezek az adott település és környezete fejlődését, a településen élők, ott-tartózkodók életkörülményeit hosszabb időszakra döntően befolyásolják. Ebből is következik, hogy a helyi építésügyi előírásoknak több követelménynek kell eleget tenniük: az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdéséből adódóan az e tárgyban alkotott önkormányzati rendelet sem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal, a helyi építésügyi szabályzatnak és a településrendezési tervnek figyelembe kell venni az országos településrendezési szakmai előírásokat, s a település társadalmának igényét. Mindezekre tekintettel az Ét. részletesen szabályozza az építésügyi szabályzatok, a településrendezési tervek előkészítésének, egyeztetésének és elfogadásának a rendjét.

Az Ét. 28. § (1) bekezdése előírja, hogy a helyi építési szabályzatban, illetőleg a szabályozási tervben a területre előírt kiszolgáló utakat és a közműveket az újonnan beépítésre szánt, illetve a rehabilitációra kijelölt területeken legkésőbb az általuk kiszolgált építmények használatbavételéig meg kell valósítani. E kötelezettség teljesítése, ha jogszabály vagy megállapodás arra mást nem kötelez, a települési önkormányzat feladata. A KTMr. 8. §-a előírja, hogy az építményekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokban a szakhatóságokon túlmenően az érdekelt közművek (a víz-, a csatornázási művek, a gáz-, a távhő- és az áramszolgáltató szervezetek, a villamosmű üzemeltetői, továbbá a kéményseprő-ipari szolgáltató szervezet működnek közre, és a közművek és a kéményseprő nyilatkozatát az építető, illetve a tervező köteles beszerezni. A közművek és a kéményseprő nyilatkozatának arra kell kiterjednie, hogy a szükséges közműellátottság biztosított-e, illetve milyen feltételekkel biztosítható, továbbá a szakszerű megoldás követelményeire, és arra, hogy az építmény égéstermék kivezetőinek műszaki megoldása megfelel-e a követelményeknek. A KTMr. 17. § d) pontja alapján az építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell az érdekelt közművek és a kéményseprő nyilatkozatát 1-1 példányban.

A Közgyűlés az Ör. 16. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) és (9) bekezdés b) pontjának, a 17. § (3), (4), (5) bekezdés b) pontjának, a 18. § (2), (3), (4), (5) bekezdés b) pontjának, a 19. § (3) bekezdés b) pontjának, a 20. § (5) bekezdés b) pontjának, a 21. § (2), (3), (4) bekezdés b) pontjának, a 26. § (9) bekezdés b) pontjának, a 27. § (6) bekezdés a) pontjának és a 29. § (3) bekezdés b) pontjának első mondatában a fenti jogszabályi rendelkezéseken túlmenően további feltételként írta elő az építési engedélyezési eljárásban, hogy az építési engedély iránti kérelemhez a kérelmezőnek csatolnia kell a közműépítő társaságban való tagságának igazolását is. Az építési engedély iránti kérelem kötelező mellékleteit a KTMr. 17. §-a taxatív felsorolja, és

nincs jogszabályi felhatalmazás arra, hogy az önkormányzat rendeletében további kötelező melléklet benyújtását alapítsa meg. Továbbá az építésügyi hatóságnak az engedélyezési eljárás során a KTMr. 8. §-ában foglaltak alapján arról kell meggyőződnie, hogy az ingatlan közműellátottsága biztosított-e, és nem arról, hogy milyen formában (önkormányzati beruházás, közműcég beruházása, közműtársulás vagy egyéb) valósul meg a közművek kiépítése. Ez természetesen nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a közműveket társulási formában építsék ki az érintett ingatlantulajdonosok, de az önkormányzat nem írhatja elő – mint az az indítvánnyal támadott rendelkezésből következik –, hogy a közműveket csak társulási formában lehet kiépíteni.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 16. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) és (9) bekezdés *b)* pontjának, a 17. § (3), (4), (5) bekezdés *b)* pontjának, a 18. § (2), (3), (4), (5) bekezdés *b)* pontjának, a 19. § (3) bekezdés *b)* pontjának, a 20. § (5) bekezdés *b)* pontjának, a 21. § (2), (3), (4) bekezdés *b)* pontjának, a 26. § (9) bekezdés *b)* pontjának, a 27. § (6) bekezdés *a)* pontjának és a 29. § (3) bekezdés *b)* pontjának első mondata ellentétes magasabb szintű jogszabály, a KTMr. 17. §-a rendelkezéseivel, és ez sérti az Ötv. 16. § (1) bekezdését és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért alkotmányellenes. Az alkotmányellenes rendelkezések és az Ör. 16. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) és (9) bekezdés *b)* pontjának, a 17. § (3), (4), (5) bekezdés *b)* pontjának, a 18. § (2), (3), (4), (5) bekezdés *b)* pontjának, a 19. § (3) bekezdés *b)* pontjának, a 20. § (5) bekezdés *b)* pontjának, a 21. § (2), (3), (4) bekezdés *b)* pontjának, a 26. § (9) bekezdés *b)* pontjának, a 27. § (6) bekezdés *a)* pontjának és a 29. § (3) bekezdés *b)* pontjának második mondata tartalmilag összefügg, a második mondat önállóan értelmezhetetlen. Ezért az Alkotmánybíróság az Ör. 16. § (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) és (9) bekezdéseinek *b)* pontját, a 17. § (3), (4) és (5) bekezdéseinek *b)* pontját, a 18. § (2), (3), (4) és (5) bekezdéseinek *b)* pontját, a 19. § (3) bekezdés *b)* pontját, a 20. § (5) bekezdés *b)* pontját, a 21. § (2), (3) és (4) bekezdéseinek *b)* pontját, a 26. § (9) bekezdés *b)* pontját, a 27. § (6) bekezdés *a)* pontját és a 29. § (3) bekezdés *b)* pontját a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 468/H/2004/2.

Az Alkotmánybíróság 63/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás törvényellenességének és alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Szentgyörgyvölgy Község Önkormányzati Képviselő-testületének az építményadóról szóló 18/2003. (XI. 28.) sz. rendelete 4. § (1) bekezdés *a)* pontja törvényellenes és alkotmányellenes, ezért e rendelkezést 2004. december 31. napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Zala Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte Szentgyörgyvölgy Község Önkormányzati Képviselő-testületének az építményadóról szóló 18/2003. (XI. 28.) sz. rendelete (a továbbiakban: Ör.) 4. § (1) bekezdés *a)* pontja törvényellenességének és alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezt megelőzően törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva megállapította, hogy az Ör. hivatkozott rendelkezése törvénysértő, és az Ötv. 99. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében – határidő tűzésével – felhívta a Szentgyörgyvölgy Község Önkormányzata Képviselő-testületét (a továbbiakban: Képviselő-testület) a jogszabálysértő állapot megszüntetésére. A Képviselő-testület a közigazgatási hivatal vezetőjének törvényességi észrevétele alapján – a képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvében foglaltak tanúsága szerint – tudomásul vette, hogy az Ör. 4. § (1) bekezdés *a)* pontja törvénysértő, de a törvényességi észrevételt nem fogadta el és az Ör.-t – a képviselők egy részének személyes érintettsége miatt – nem módosította.

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. 4. § (1) bekezdés *a)* pontja, amely mentesítette az építményadó tárgyévi fizetési kötelezettsége alól a község közigazgatási területén január 1-jén állandó lakhellyel rendelkező lakosokat, törvénysértő és alkotmányellenes. Véleménye sze-

rint, amikor a Képviselő-testület valamennyi állandó lakost mentesíteni akarta az építményadó megfizetése alól, akkor a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 7. § e) pontjával ellentétes módon járt el, mivel az egyéni vállalkozók tulajdonában álló üzleti célt szolgáló épületet, épületrészt is kivonta az adófizetési kötelezettség alól. Az indítványozó szerint ellentétes továbbá a pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2001. évi L. törvény (a továbbiakban: Pttm.) 79. § (2) bekezdésével is az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezése. Ezért az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Ör. 4. § (1) bekezdés a) pontját – mint alkotmányellenes előírást – semmisítse meg.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései a következők:

„44/A. § (1) A helyi képviselőtestület: (...)

d) törvény keretei között megállapítja a helyi adók fajta- és mértékét,”

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. indítvánnyal érintett rendelkezései a következők:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. A Htv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„6. § Az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy:

a) az 5. §-ban meghatározott adókat vagy ezek valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót hatályon kívül helyezze, illetőleg módosítsa, azonban az évközi módosítás naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok adóterheit,

b) az adó bevezetésének időpontját és időtartamát (határozott vagy határozatlan időre) meghatározza,

c) az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan – e törvényben meghatározott felső (adómaximum) határookra figyelemmel – megállapítsa,

d) az e törvény második részében meghatározott mentességeket további mentességekkel, illetőleg kedvezményeket további kedvezményekkel kibővítsé,

e) e törvény és az adózás rendjéről szóló törvény keretei között a helyi adózás részletes szabályait meghatározza.”

„7. § Az önkormányzat adómegállapítási jogát korlátozza az, hogy: (...)

a) az adóalanyt egy meghatározott adótárgy esetében (4. §) csak egyféle – az önkormányzat döntése szerinti – adó (5. §) fizetésére kötelezheti,

b) a vagyoni típusú adók körében az adót egységesen – vagy tételes összegben, vagy a korrigált forgalmi érték alapulvételével – határozhatja meg,

c) az általa bevezetett adó mértékeként nem állapíthat meg többet az adómaximumnál,

d) a kerületi önkormányzat a fővárosi közgyűlés által bevezetett adót annak hatályon kívül helyezése időpontjáig, a fővárosi közgyűlés az általa az 1. § (3) bekezdés alapján bevezetett adót a kerületi képviselő-testületek többségi véleményének beszerzéséig nem működtetheti,

e) a vállalkozó (52. § 26. pont) üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó, telke utáni telekadó, továbbá a vállalkozók kommunális adója és a helyi iparüzési adó megállapítása során – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a 6. § d) pontja nem alkalmazható. A vállalkozók kommunális adója, a helyi iparüzési adó, továbbá a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó, telke utáni telekadó alapjának korrigált forgalmi érték szerinti megállapítása esetén adónemenként csak egyféle adómérték állapítható meg. A vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó, telke utáni telekadó alapjának alapterület szerinti megállapítása esetén kizárólag az adótárgy fajtája, illetőleg a településen belüli földrajzi elhelyezkedése alapján állapítható meg differenciált adómérték.”

„11. § (1) Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő építmények közül a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész (a továbbiakban együtt: építmény).

(2) Az építményadó alkalmazásában az építményhez tartozik az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges – a település rendezési tervében előírt, vagy ennek hiányában a helyben szokásos mértéket meg nem haladó – földrészlet. A helyben szokásos földrészlet mértékét az önkormányzat állapítja meg.

(3) Az adókötelezettség az építmény valamennyi helyiségére kiterjed, annak rendeltetésétől, illetőleg hasznosításától függetlenül.”

„13. § Mentés az adó alól:

a) a szükséglakás,

b) a gyógy- vagy üdülőhelynek nem minősülő kistelepülésen fekvő komfort nélküli lakásból 100 m²,

c)

d) a szociális, egészségügyi és gyermekvédelmi, illetőleg a nevelési-oktatási intézmények céljára szolgáló helyiség,

e)

f) a költségvetési szerv, az egyház tulajdonában álló építmény,

g) a lakás és az üdülő épülethez tartozó kiegészítő helyiségek,

h) az ingatlan-nyilvántartási állapot szerint állattartásra vagy növénytermesztésre szolgáló épület vagy az állattartáshoz, növénytermesztéshez kapcsolódó tároló épület (pl. istálló, üvegház, terménytároló, magtár, műtrágyatároló), feltéve, hogy az épületet az adóalany rendeltetésszerűen állattartási, növénytermesztési tevékenységéhez kapcsolódóan használja.”

4. A Pttm. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„79. § (2) Az önkormányzat 2002. december 31. napjáig köteles hatályon kívül helyezni a Htv. e törvény 21. §-ával megállapított 7. §-a *e)* pontjának első mondatával ellentétes adókedvezményeket, adómentességeket határozatlan időre biztosító önkormányzati rendelkezéseket. Az önkormányzat legkésőbb 2007. december 31. napjáig köteles hatályon kívül helyezni minden olyan – határozott időtartamra adókedvezményeket, adómentességeket biztosító – rendelkezését, amely ellentétes a Htv. e törvény 21. §-ával megállapított 7. §-a *e)* pontjának első mondatával. Az a vállalkozó jogosult 2003. március 31. napját követően a 2003. március 31. napján hatályban lévő önkormányzati rendelet által határozott időtartamra biztosított adókedvezményt, adómentességet igénybe venni, aki (amely) ennek igénybevételére 2003. március 31-ig már jogosultságot szerzett, vagy az igénybevételre jogosító feltételek teljesítését legkésőbb 2003. december 31-ig megkezdte. A vállalkozónak az adókedvezmény, adómentesség igénybevételére jogosító feltételek teljesítésének megkezdését 2004. január 31. napjáig be kell jelentenie az illetékes önkormányzati adóhatósághoz.”

5. Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„4. § (1) Mentés az adó alól:

a) Szentgyörgyvölgy község közigazgatási területén január 1-én állandó lakhellyel rendelkező lakos;”

III.

Az indítvány megalapozott.

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján a helyi képviselő-testület törvény keretei között megállapítja a helyi adók fajtáit és mértékét. Az Ötv. 10. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át a helyi adó megállapítása, amely az Ötv. 10. § (1) bekezdés *a)* pontjában megfogalmazott – a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható – önkormányzati rendeletalkotással történik. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében meghatározott alkotmányos korlát szerint az önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az önkormányzat adómegállapítási jogát a Htv. 6. §-a, az adómegállapítási jogának korlátait pedig a Htv. 7. §-a tartalmazza. A Htv. 11. §-a határozza meg az építményadó vonatkozásában az adótárgyakat.

A Htv. 7. § *e)* pontja alapján a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó megállapítása során a Htv. 6. § *d)* pontja nem alkalmazható, vagyis az önkormányzat a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó megfizetése alól már az építményadó meghatározásakor további mentességet nem adhat, azaz az állandó lakosok közül a vállalkozók az üzleti célú építménye, épületrésze csak akkor mentesíthető, ha a Htv. 13. §-a szerinti adómentességi feltételek valamelyikének megfelel. Az európai uniós jogharmonizációs kötelezettségek miatt pedig a Pttm. 79. § (2) bekezdése alapján az önkormányzatok 2002. december 31. napjáig kötelesek voltak hatályon kívül helyezni a Htv. – Pttm. 21. §-ával megállapított – 7. §-a *e)* pontjának első mondatával ellentétes adókedvezményeket, adómentességeket határozatlan időre biztosító önkormányzati rendelkezéseket, és 2002. december 31-e után már nem alkalmazható a Htv. 7. § *e)* pontjába ütköző határozatlan idejű adókedvezmény, adómentesség. A Htv. és a Pttm. hivatkozott rendelkezései alapján az önkormányzat 2003. január 1-jétől nem állapíthat meg építményadó-mentességet a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze után. A 2003. november 28-án megalkotott Ör. 4. § (1) bekezdés *a)* pontjában az egyes adóalanyok – az állandó lakosok – vonatkozásában a Htv. 6. § *a)* pontja alapján megállapított adómentesség érinti azokat a vállalkozókat – mivel az egyéni vállalkozásról szóló 1990. évi V. törvény 3. §-a alapján egyéni vállalkozói igazolványt csak természetes személy kaphat –, akiknek állandó lakóhelyük Szentgyörgyvölgy községben van. A Htv. 7. § *e)* pontja alapján azonban a vállalkozók üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze önkormányzati rendelettel adómentességben nem részesíthető. Tehát a Szentgyörgyvölgy község közigazgatási területén január 1-jén állandó lakhellyel rendelkező lakosok tárgyévi adómentességének megállapítása a Htv. fent hivatkozott rendelkezései alapján túllép az önkormányzat adómegállapítási jogán, mivel az a vállalkozó tulajdonában lévő üzleti célt szolgáló épületére, épületrésze is kiterjed.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. indítvánnyal támadott 4. § (1) bekezdés *a)* pontja már a megalkotása időpontjában – 2003. november 28. – törvényellenes volt, e rendelkezés megalkotásakor a Képviselő-testület túllépte a Htv. 6. § *d)* pontjában kapott törvényi felhatalmazást, és ez sérti az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *d)* pontját és a 44/A. § (2) bekezdését. A Képviselő-testület az Ör. megalkotásakor sem volt már jogosult az indítvánnyal támadott adómentességi szabály megalkotására. A Htv. 6. § *a)* pontja alapján a már bevezetett helyi adó évközi módosítása naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok terheit. Tekintettel arra, hogy az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezésének az Alkotmánybíróság határozatának kihirdetése napjával történő megsemmisítése az adóalany adóterheinek súlyosbítását jelentené, ezért az Alkotmánybíróság az Ör. 4. § (1) bekezdés *a)* pontját *pro futuro*, 2004. december 31. napjával semmisítette meg.

A pro futuro megsemmisítéssel egyben a Képviselő-testületnek is lehetősége nyílik arra, hogy még a 2004. évben oly módon módosítsa az Ör.-t, hogy annak szabályozása megfeleljen a Htv. 7. § e) pontjában foglalt törvényi szabályozásnak.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapszik.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 742/H/2004/2.

Az Alkotmánybíróság 64/2004. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Városközpont-bővítés részletes rendezési terve módosításáról a Rákóczi–Sport–Bacsó B.–Somogyi B.–Alsómalom utak által határolt tömbre alkotott 1995. évi 53. számú önkormányzati rendelete 2. számú mellékletének 2. § (2) bekezdés második mondata és (3) bekezdése alkotmányellenes, ezért azokat megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Városközpont-bővítés részletes rendezési terve módosításáról a Rákóczi–Sport–Bacsó B.–Somogyi B.–Alsómalom utak által határolt tömbre alkotott 1995. évi 53. számú önkormányzati rendelete 2. számú mellékletének 2. § (2) bekezdés második mondata és (3) bekezdése a Baranya Megyei Bíróság előtt II.P.21.358/2000. szám alatt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Baranya Megyei Bíróság bírása az előtte II.P.21.358/2000. szám alatt folyamatban lévő, közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése alapján, a bírósági eljárás felfüggesztése mellett kezdeményezte Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Városközpont-bővítés részletes rendezési terve módosításáról a Rákóczi–Sport–Bacsó B.–Somogyi B.–Alsómalom utak által határolt tömbre alkotott 1995. évi 53. számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 2. számú melléklet 2. § (2) és (3) bekezdései alkotmányellenessége megállapítását.

Az indítványozó az elsőfokú építésügyi hatóságot a területfelhasználási övezeteket elválasztó szabályozási vonal módosítására felhatalmazó rendelkezéseket tartja alkotmányellenesnek, több okból. Az Ör. megalkotásakor hatályos, az Országos Építésügyi Szabályzat közzétételéről szóló 2/1986. (II. 27.) ÉVM rendelet melléklete (a továbbiakban: OÉSZ) 1. § (2) bekezdése értelmében a területfelhasználási egységeket és ezek határvonalait általános vagy összevont rendezési terv, illetőleg ennek hiányában helyi önkormányzati rendelet állapítja meg. Az indítványozó álláspontja szerint egyrészt a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 10. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskör átruházás tilalmába ütközik ennek a jogkörnek építésügyi hatósági hatáskörbe utalása, továbbá a támadott rendelkezések tartalma sem felel meg a magasabb szintű jogszabálynak – az OÉSZ-nek –, ezért a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 1. §-ában foglalt rendelkezésekkel is ellentétes. Mindezek miatt az Ör. 2. számú mellékletének 2. § (2) és (3) bekezdése az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközik, az indítványozó véleménye szerint.

II.

1. Az Alkotmány rendelkezése:

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. hivatkozott rendelkezése:

„10. § (1) A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

...

d) a gazdasági program, a költségvetés megállapítása, döntés a végrehajtásukról szóló beszámoló elfogadásáról, a helyi adó megállapítása, a településrendezési terv jóváhagyása, a képviselő-testület által meghatározott értékha-

tár feletti hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, továbbá a közösségi célú alapítvány és alapítványi forrás átvétele, és átadása;”

3. A Jat. hivatkozott rendelkezései:

„1. § (1) A jogalkotó szervek a következő jogszabályokat alkotják:

a) az Országgyűlés törvényt,

b)

c) a Kormány rendeletet,

d) a miniszterelnök és Kormány tagja (a továbbiakban együtt: miniszter) rendeletet,

e)

f) az önkormányzat rendeletet.

(2) E rangsornak megfelelően az alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

4. Az OÉSZ – az Ör. megalkotásakor hatályos – hivatkozott rendelkezése:

„1. § (2) A területfelhasználási egységeket és ezek határvonalait általános vagy összevont rendezési terv, illetőleg ennek hiányában helyi önkormányzati rendelet állapítja meg, melynek során a rendezési tervek egyeztetésére vonatkozó eljárási rendelkezéseket is alkalmazni kell.”

5. Az Ör. támadott rendelkezései:

„2. sz. melléklet

*Helyi Városrendezési / Építési Előírások
a városközpont bővítés részletes rendezési terve
módosításához*

...

2. § (2) A kötelező erejű elemek közül a közterületeket határoló szabályozási vonal változtatása a közterület irányába csak a részletes rendezési terv módosítása alapján történhet.

A terület-felhasználási övezeteket elválasztó szabályozási vonal beépítési terv alapján is módosítható.

(3) A beépítési terv jóváhagyása az I. fokú építésügyi hatóság hatáskörébe tartozik.”

III.

A bírói kezdeményezésben foglalt indítvány megalapozott.

Az önkormányzat jogalkotási hatáskörét az Alkotmány, a Jat. és az Ötv. szabályozza. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. A Jat. meghatározza a jogforrási hierarchiát [1. § (1)–(2) bekezdése] és megállapítja az önkormányzati rendeletalkotás kereteit is, miszerint az önkormányzat törvény, törvényerejű rendelet felhatalmazása alapján, illetve a magasabb szintű jogszabály-

ban nem szabályozott társadalmi viszonyok rendezésére alkothat rendeletet (10. §). Az Ötv. 16. § (1) bekezdése – tartalmát tekintve – ez utóbbi szabályozást ismétli meg.

Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a támadott rendelkezésekkel érintett tárgyban van-e törvényi vagy más magasabb jogforrási szintű szabályozás; illetőleg azok megalkotására az önkormányzatnak volt-e felhatalmazása.

Az Alkotmánybíróság megállapította: korábban miniszteri rendelet, jelenleg törvény szabályozza azokat a társadalmi viszonyokat, amelyeket a támadott önkormányzati rendelkezések érintenek. Az Ör. megalkotásakor hatályos OÉSZ értelmében ugyanis az egyes (lakó-, üdülő-, intézmény-, ipari és raktár-, közlekedési, zöld-, erdőterületek, valamint mezőgazdasági és egyéb rendeltetésű területeket magukban foglaló) területfelhasználási egységeket és ezek határvonalait általános vagy összevont rendezési terv, illetőleg ennek hiányában helyi önkormányzati rendelet állapíthatta meg [1. § (1)–(2) bekezdés]. Az egyes területfelhasználási egységek építési övezetekre, illetőleg övezetekre tagolását pedig rendezési terv, illetőleg ennek hiányában – a fejlesztési célkitűzések, valamint a kialakult helyzet figyelembevételével – helyi önkormányzati rendelet határozhatta meg [10. § (3) bekezdés].

Az OÉSZ-t 1998. január 1-jével hatályon kívül helyezte az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet. Az ugyanakkor 1998. január 1-jén hatályba lépett, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) azonban változatlanul az önkormányzati rendeleti formában megalkotott szabályozási terv és helyi építési szabályzat szabályozási körébe utalja a területfelhasználási egységek és az azokon belüli egyes területrészek lehatárolását [12. § (5) bekezdés b) pont, 13. § (2) bekezdés b)–c) pont]. Sem az OÉSZ, sem az Étv. nem adott felhatalmazást az önkormányzatoknak az eltérő szabályozásra.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította: Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata az Ör. 2. számú melléklete 2. § (2) bekezdés második mondatában és (3) bekezdésében a területfelhasználási övezetek módosításának építésügyi hatósági hatáskörbe utalásával megsértette az Ötv. 10. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskör átruházás tilalmát, és túllépte a Jat. 10. §-ában valamint az Ötv. 16. § (1) bekezdésében szabályozott rendeletalkotási jogkörét. A felhatalmazás nélkül, magasabb szintű jogszabályokkal ellentétes önkormányzati rendeleti rendelkezések az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütköznek [55/1992. (XI. 4.) AB határozat, ABH 1992, 398, 400.; 39/1993. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1993, 474, 476.; 17/1995. (III. 13.) AB határozat, ABH 1995, 467, 469.; 6/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 217, 219.; 43/1996. (X. 22.) AB határozat, ABH 1996, 311, 313.; 57/1997. (X. 31.) AB határozat, ABH 1997, 525, 527.; 9/1998. (III. 27.) AB határozat, ABH 1998, 421, 427–428.]. Ezért az Alkotmánybíróság az Ör. 2. számú melléklete 2. § (2) bekezdés második mondatát és (3) bekezdését megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 56/B/2002.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 167/2004. (XII. 14.) KE határozata

közigazgatási államtitkár kinevezéséről

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 26. §-a alapján, a miniszterelnök javaslatára

dr. Fapál Lászlót

a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkárává

– 2004. december 10-i hatállyal –

kinevezem.

Budapest, 2004. december 10.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: V-1/4750/2004.

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 87/2004. (XII. 14.) ME határozata

a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnökének felmentéséről

A Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatalról szóló 195/2003. (XI. 28.) Korm. rendelet 4. §-ának (1) bekezdése alapján, a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter javaslatára

Kovács Flórián Lászlót, a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnökét e tisztségéből

– 2004. december 10-i hatállyal –
felmentem.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 88/2004. (XII. 14.) ME határozata

a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnökének kinevezéséről

A Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatalról szóló 195/2003. (XI. 28.) Korm. rendelet 4. §-ának (1) bekezdése alapján, a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter javaslatára

dr. Szegvári Pétert a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnökévé

– 2004. december 11-i hatállyal –
kinevezem.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 89/2004. (XII. 14.) ME határozata

helyettes államtitkári juttatások biztosításáról

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 52. §-ának (2) bekezdése alapján

dr. Gömbös János, a Honvédelmi Minisztérium miniszteri biztosa részére

– 2004. december 1-jei hatállyal, e megbízatása időtartamára –

helyettes államtitkári illetményt és a helyettes államtitkári juttatások teljes körét biztosítom.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**VI. rész KÖZLEMÉNYEK,
HIRDETMEÉNYEK**

**A Földmívelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földmívelésügyi
Hivatalának
(4401 Nyíregyháza, Hősök tere 5.)
h i r d e t m é n y e**

Az FVM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földmívelésügyi Hivatala értesíti a tuzséri „Rákóczi” Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Szövetkezet érdekelt részarány-földtulajdonosokat, hogy az 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján

2005. január 17-én (hétfő) de. 11.00 órakor

a tuzséri település Polgármesteri Hivatal, Kossuth u. 70. sz. alatt nyilvános sorsolást tart a tuzséri „Rákóczi” Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Szövetkezet használatában lévő részarány-földtulajdon helyének meghatározása céljából.

A sorsolásra kijelölt földrészlet az alábbi:

Település: Tuzsér

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület	AK érték	Kiadható AK	Korlátozó intézkedés
203	beépítetlen	0 ha 4114 m ² terület 2159/4316 része	7,51	7,51	—

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A sorsolást megelőzően – amennyiben valamennyi részarány-tulajdonos megjelenik a sorsoláson – az érdekeltek egyezséget köthetnek.

Több részarány-tulajdonos egyezsége alapuló írásbeli igényét, valamint a kisorsolt földrészletekre vonatkozó csere-megállapodásokat a Földmívelésügyi Hivatal figyelembe veszi. Az egyezsége alapuló közös igényt a sorsolás kezdéig a helyszínen, a cserét pedig a sorsolást követő 15 napon belül lehet a Földmívelésügyi Hivatalhoz írásban benyújtani.

A sorsolás a helyben szokásos módon is meghirdetésre kerül.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

A megjelenésben akadályozott érdekelt személy szabályszerű meghatalmazással ellátott meghatalmazottal képviselheti magát.

Akinek a nyilvános sorsolás jogos érdekeit érinti, vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolást követő 48 órán belül a Fővárosi és Pest Megyei Földmívelésügyi Hivatalhoz címzett, de a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földmívelésügyi Hivatalhoz (4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5 sz.) kifogást nyújthat be.

*Demendi László s. k.,
hivatalvezető*

=====

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2005. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Az esetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a kiadó által megküldött számlán megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2005. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	89 148 Ft/év	Közlekedési Értesítő	22 080 Ft/év
Hivatalos Értesítő	13 248 Ft/év	Kulturális Közlöny	17 112 Ft/év
Határozatok Tára	20 424 Ft/év	Külgazdasági Értesítő	17 940 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	4 968 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	13 800 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	17 112 Ft/év	Oktatási Közlöny	19 872 Ft/év
Bányászati Közlöny	4 416 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	27 600 Ft/év
Belügyi Közlöny	22 908 Ft/év	Statisztikai Közlöny	11 868 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	19 044 Ft/év	Szociális Közlöny	14 076 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	23 736 Ft/év	Turisztikai Értesítő	10 488 Ft/év
Ellenőrzési Figyelő	3 036 Ft/év	Ügyességi Közlöny	5 796 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	16 560 Ft/év	Magyar Közigazgatás	8 556 Ft/év
Gazdasági Közlöny	21 528 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	4 416 Ft/év
Hírközlési Értesítő	5 796 Ft/év		
Ifjúsági és Sport Értesítő	4 416 Ft/év	Élet és Tudomány	9 936 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	14 352 Ft/év	L'udové noviny	2 484 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	19 872 Ft/év	Neue Zeitung	4 140 Ft/év
Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítő	13 524 Ft/év	Természet Világa	5 520 Ft/év
Közbeszerzési Értesítő	94 700 Ft/év	Valóság	6 624 Ft/év

Kibővített Cégek Közlöny CD

2005 januárjától – előfizetői jelzések alapján – az elektronikus Cégek Közlöny olyan területekkel bővül, amelyeket az üzleti környezetben működő felhasználóink jelentős hányada a naprakész információszolgáltatás alapvető részének tekint és igényel.

A továbbra is heti rendszerességgel megjelenő lemez a **Cégek Közlöny** hatályos és hiteles céginformációs adatbázisán kívül ezután a **Közbeszerzési Értesítő** és a **Versenyfelügyeleti Értesítő** című hivatalos lapok információit is tartalmazni fogja.

A kibővített CD 2005. évi éves előfizetési díja: 25%-os áfával 111 900 Ft, fél évre 55 950 Ft.

A 32 éves **Jogtanácsadó** hagyományait viszi tovább 2005 januárjától a **Jogtanácsadó**.

Az új név és formátum olvasóink igényei alapján kibővített tartalmat, új rovatokat és nagyobb oldalterjedelmet is takar.

Szerzőink ezután is olyan elismert szakemberek lesznek, akik elméleti és gyakorlati kérdésekben egyaránt jártasak, a témaválasztásban pedig továbbra is szem előtt tartjuk olvasóink kívánságait.

Az új **Jogtanácsadó** 2005. évi éves előfizetési díja: 5796 Ft áfával, fél évre 2898 Ft áfával.

A HIVATALOS CD JOGTÁR hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2005. évi éves előfizetési díjai:

(Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Önálló változat	72 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	186 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	120 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	249 600 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	150 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	436 800 Ft

Egyszeri belépési díj: 7200 Ft.

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2004-es évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a **www.mhk.hu** címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a **www.mhk.hu/kozlönybolt** internetcímen.

2004. évi éves előfizetési díj: 73 140 Ft. Egy példány ára: 161 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

04.3312 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.

